

Fremsat den 15. marts 2017 af børne- og socialministeren (Mai Mercado)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Udvidelse og tydeliggørelse af muligheden for at yde en tidlig, forebyggende indsats efter serviceloven, forenkling af udmålingssystemet for merudgiftsydelsen, indførelse af varsling ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 1662 af 20. december 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, indsættes efter »mulighed«: »for at udvikle sig og«.

2. I § 1, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »familie«: »og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte«.

3. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Kommunalbestyrelsens afgørelse om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter §§ 95, 96 og 98 skal meddeles med et varsel på mindst 14 uger fra borgerens modtagelse af afgørelsen. 1. pkt. gælder ligeledes for kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud efter §§ 32 og 36, om frakendelse af bilstøtte efter § 114 inden udløbet af genanskaffelsesperioden og om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 i de tilfælde, der er omfattet af de regler om afviklingsperioden, som børne- og socialministeren har fastsat i medfør af § 42, stk. 4.«

4. § 81 affattes således:

»§ 81. Formålet med at yde støtte efter denne lov til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Støtten skal ydes med det formål at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at

udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte. Desuden er formålet at medvirke til at sikre, at den enkelte kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau og at yde kompensation, omsorg og pleje. Indsatserne til voksne skal således

- 1) forebygge, at den enkeltes problemer forværres,
- 2) understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer eller fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion,
- 3) forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje,
- 4) fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer, og
- 5) sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter denne lov.«

5. Efter kapitel 15 indsættes:

»Kapitel 15 a

Tidlig, forebyggende indsats

Tilbud om gruppebaseret hjælp og støtte

§ 82 a. Til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer, kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til tilbud om gruppebaseret hjælp, omsorg eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen

vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Tilbud om individuel tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte

§ 82 b. Til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer, kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til tilbud om tidsbegrænset individuel hjælp, omsorg eller støtte samt tidsbegrænset individuel optræning og hjælp til udvikling af færdigheder. Tilbuddet kan gives i op til 6 måneder. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at tilbuddet vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Sociale akuttilbud

§ 82 c. Kommunalbestyrelsen kan oprette og drive sociale akuttilbud. Oprettelse og drift kan ske i samarbejde med andre kommuner, regioner og private leverandører.

Stk. 2. Formålet med et socialt akuttilbud er at tilbyde personer med psykiske lidelser akut støtte, omsorg og rådgivning.

Hjælp og støtte etableret i samarbejde med frivillige

§ 82 d. Til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer, kan kommunalbestyrelsen tilbyde støtte efter §§ 82 a og 82 b etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

6. I § 95, stk. 3, indsættes som 2.-4. pkt.:

»Den nærtstående kan, medmindre vedkommende har indgået aftale om overførsel af tilskuddet efter stk. 4, højst varetage pasningsopgaven i 48 timer om ugen. Deles pasningsopgaven af flere nærtstående, der samtidigt er tilskudsmottagere, gælder 1. pkt. for de nærtstående tilsammen. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen dog beslutte, at en eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen.«

7. I § 95, stk. 4, 2. pkt., ændres », en forening eller en privat virksomhed« til: »eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af Socialtilsynet«.

8. I § 96, stk. 2, 2. pkt., ændres », en forening eller en privat virksomhed« til: »eller en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af Socialtilsynet«.

9. § 96 a, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Modtager borgeren selv eller en nærtstående tilskuddet til ansættelse af hjælpere efter § 95 eller borgerstyret personlig assistance efter § 96, udbetales tilskuddet månedsvis forud. Er der indgået aftale om, at tilskuddet overføres til en godkendt forening eller privat virksomhed, udbetales tilskuddet månedsvis bagud.«

10. § 100, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de sandsynliggjorte merudgifter udgør mindst 6.408 kr. pr. år, svarende til 534 kr. pr. måned. Tilskuddet udgør et standardbeløb på 1.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 534 kr. - 1.500 kr. om måneden, og et standardbeløb på 2.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 1.501 kr. - 2.500 kr. om måneden. Kan borgeren dokumentere merudgifter på over 2.500 kr. pr. måned, ydes tilskuddet med et beløb svarende til de faktiske merudgifter.«

11. I § 109, stk. 3, indsættes efter »optagelse«: »og udskrivning«.

12. I § 110, stk. 3, indsættes efter »optagelse«: »og udskrivning«.

13. Efter § 113 indsættes før overskriften før § 114:

»Fælles bestemmelser for hjælpemidler og forbrugsgoder

§ 113 a. Kommunalbestyrelsen kan i enkle og entydige sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder beslutte at træffe afgørelse alene på baggrund af den modtagne ansøgning. I disse tilfælde skal ansøgningen indeholde de oplysninger, der er nødvendige for afgørelsen, og en erklæring på tro og love om rigtigheden af disse oplysninger eller anden relevant dokumentation herfor.

§ 113 b. Kommunalbestyrelsen kan yde støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til personer med midlertidigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis betingelserne for støtte i § 112, stk. 1, eller § 113, stk. 1, i øvrigt er opfyldt. Støtten ydes i alle tilfælde som naturalhjælp uden egenbetaling for borgeren.

Stk. 2. Der kan alene ydes støtte efter stk. 1 til det pågældende hjælpemiddel eller forbrugsgode én gang inden for samme tidsbegrænsede periode.«

14. I § 115 ændres »§§ 112-114« til: »§§ 112, 113, 113 b og 114«.

15. I § 166 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Afgørelser efter § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, der træffes af lederen af boformen, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

16. I § 182, stk. 6, 1. pkt., ændres »Det« til: »De«, og »1. pkt.,« udgår.

17. I § 182, stk. 6, 2. pkt., ændres »Beløbet« til: »Beløbene«.

18. I § 182, stk. 6, 3. pkt., ændres »2014« til: »2019«.

§ 2

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 70 af 18. januar 2017, foretages følgende ændringer:

1. Overskriften til *kapitel 1* affattes således:

»Kapitel 1

Formål og ansvar«.

2. Før § 1 indsættes som ny overskrift:

»Formål«.

3. I § 2, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 4, stk. 1«: », samt for at godkende og føre tilsyn med de foreninger og private virksomheder, som er nævnt i § 18 a«.

4. Overskriften før § 4 ophæves.

5. § 4 og overskriften til *kapitel 2* ophæves, og i stedet indsættes:

»Kapitel 2

Godkendelse af og tilsyn med visse sociale og sundhedsmæssige tilbud

Anvendelsesområde

§ 4. Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med følgende tilbud:

- 1) Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om social service.
- 2) Døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 5-7, jf. dog § 66 a, stk. 7, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.
- 3) Tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, når
 - a) tilbuddet leveres til beboere i boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i nr. 2, dog ikke friplejeboliger,
 - b) hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale,
 - c) tilbuddet til beboerne i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service og
 - d) tilbuddets målgruppe er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.
- 4) Alkoholbehandlingssteder efter sundhedslovens § 141.

Stk. 2. Socialtilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt det konkrete tilbud er omfattet af godkendelse og driftsorienteret

ret tilsyn efter stk. 1, nr. 3, eller af tilsyn efter § 151 i lov om social service.«

6. Efter § 18 indsættes:

»Kapitel 3 a

Godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter §§ 95 og 96 i lov om social service

Anvendelsesområde

§ 18 a. Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager eller ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service.

Godkendelse

§ 18 b. Socialtilsynet træffer efter ansøgning fra foreningen eller den private virksomhed, jf. § 18 a, og efter dialog med ansøger afgørelse om godkendelse, såfremt foreningen eller den private virksomhed på baggrund af en vurdering af foreningens eller den private virksomheds økonomiske og ledelsesmæssige forhold samt ansættelsesretlige kompetencer må anses for egnet til at udføre opgaven, og såfremt lovens øvrige betingelser er opfyldt, jf. § 18 g.

Stk. 2. Godkendelse efter stk. 1 er en betingelse for, at foreninger og private virksomheder kan varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service, jf. § 95, stk. 4, og § 96, stk. 2, i lov om social service.

Stk. 3. Socialtilsynet kan i forbindelse med godkendelsen efter stk. 1 fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for fortsat godkendelse. Socialtilsynet kan fastsætte frister for opfyldelse af et vilkår.

Stk. 4. Socialtilsynet kan træffe afgørelse om ophør af godkendelsen efter stk. 1, hvis foreningen eller den private virksomhed ikke længere opfylder betingelserne for godkendelse.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelsens tilrettelæggelse, om kriterier og betingelser for godkendelsen, om ophør af godkendelsen samt om socialtilsynets forpligtelser i forbindelse med godkendelsen og ophøret af godkendelsen.

Driftsorienteret tilsyn

§ 18 c. Socialtilsynet fører driftsorienteret tilsyn med foreninger og private virksomheder, jf. § 18 a, for at sikre, at de fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 18 b, stk. 1. Tilsynet skal føres i dialog med foreningen eller den private virksomhed.

Stk. 2. Socialtilsynet skal varetage tilsynsopgaven på baggrund af relevant information, herunder

- 1) foreningens eller den private virksomheds budget og regnskab, jf. § 18 g, stk. 1 og 2,

- 2) oplysninger indhentet fra foreningen eller den private virksomhed,
- 3) oplysninger indhentet fra de borgere, der har indgået aftale med foreningen eller den private virksomhed, og
- 4) oplysninger indhentet fra de kommuner, der har truffet afgørelse om hjælp efter servicelovens §§ 95 eller 96 til borgerne nævnt i nr. 3, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelsen og indholdet af det driftsorienterede tilsyn.

§ 18 d. Bliver socialtilsynet opmærksomt på bekymrende forhold i relation til en forening eller en privat virksomhed, jf. § 18 a, eller træffer socialtilsynet afgørelse om ophør af godkendelsen, jf. § 18 b, stk. 4, orienterer socialtilsynet de borgere, der har indgået aftaler med foreningen eller den private virksomhed, samt de kommuner, der har truffet afgørelse om hjælp efter servicelovens §§ 95 eller 96 til de nævnte borgere, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, herom.

§ 18 e. § 11 finder tilsvarende anvendelse for borgere, der modtager kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service, hvor en forening eller privat virksomhed varetager arbejdsgiverfunktionerne, og disse borgeres pårørende samt ansatte i foreningen eller den private virksomhed og andre.

§ 18 f. Socialtilsynet kan kun efter § 18 b, stk. 1, godkende foreninger og private virksomheder omfattet af § 18 a, der er oprettet som fonde, og som er undtaget fra lov om fonde og visse foreninger og lov om erhvervsdrivende fonde, hvis foreningen eller virksomheden er lovligt etableret som fond. Socialtilsynet skal angive i godkendelsen, jf. § 18 b, stk. 1, at foreningen eller virksomheden er lovligt etableret som fond.

Stk. 2. Socialtilsynet godkender vedtægterne for foreninger og virksomheder oprettet som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1.

Stk. 3. Vedtægterne kan godkendes, hvis der er en klar adskillelse mellem stifterens økonomi og fondens økonomi, og hvis socialtilsynet vurderer, at vedtægternes regler om anvendelse af fondens formue ved ophør er i overensstemmelse med fondens formål.

Stk. 4. Væsentlige ændringer af vedtægtsbestemmelser, herunder om formål, uddelinger eller lignende, samt fondens sammenlægning eller opløsning skal godkendes af Civilstyrelsen efter socialtilsynets forudgående godkendelse.

Stk. 5. Bestyrelsen for foreninger eller virksomheder etableret som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1, må kun med socialtilsynets samtykke foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes, eller at fonden ikke fortsat vil kunne eksistere.

Stk. 6. Socialtilsynets tilsyn med foreninger og virksomheder, der er oprettet som fonde, der er godkendt af socialtil-

synet efter § 18 b, stk. 1, omfatter ud over socialtilsynets opgaver efter §§ 18 c-18 e og 18 g tilsyn med,

- 1) om fondens økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med vedtægterne og med grundlaget for godkendelsen, og
- 2) om fonden efterlever lovgivningens krav om regnskabsaflæggelse og revision.

Stk. 7. Socialtilsynet underretter Civilstyrelsen, jf. stk. 4, om ophør af foreninger og virksomheder etableret som fonde.

Stk. 8. Foreninger og virksomheder oprettet som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1, skal efter anmodning fra socialtilsynet eller af egen drift give socialtilsynet de oplysninger, der er nødvendige for, at socialtilsynet kan varetage sine opgaver efter stk. 1-7.

Stk. 9. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om socialtilsynets særlige opgaver efter stk. 1-7 vedrørende foreninger og virksomheder oprettet som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1.

Budget og regnskab

§ 18 g. Foreninger og private virksomheder, jf. § 18 a, der er godkendt eller ønsker at blive godkendt efter § 18 b, stk. 1, skal som grundlag for godkendelsen og det driftsorienterede tilsyn, jf. § 18 c, udarbejde et årsbudget for deres aktiviteter i forhold til varetagelsen af arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service. Årsbudgettet skal godkendes af socialtilsynet.

Stk. 2. Foreninger og private virksomheder, der er godkendt efter § 18 b, stk. 1, skal indsende revideret årsregnskab for deres aktiviteter i forhold til varetagelsen af arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service til socialtilsynet til orientering.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelse, indsendelse og godkendelse af årsbudget, herunder om frister for indsendelse af årsbudget til socialtilsynet og for socialtilsynets godkendelse af årsbudgetter samt om revision og indsendelse af årsregnskab.

Oplysningspligt

§ 18 h. Foreninger og private virksomheder, der søger om godkendelse efter § 18 b, skal til brug for vurderingen af ansøgningen give socialtilsynet de organisatoriske og økonomiske oplysninger, som socialtilsynet anmoder om.

Stk. 2. Foreninger og private virksomheder, der er godkendt efter § 18 b, skal

- 1) af egen drift give socialtilsynet oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsesgrundlaget,
- 2) efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om, hvilke kommuner der har truffet afgørelse om hjælp efter servicelovens §§ 95 eller 96 til de borgere, foreningen eller virksomheden har indgået aftale med, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og

3) efter anmodning give socialtilsynet de oplysninger, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan udføre det driftsorienterede tilsyn.«

7. Overskriften før § 19 ophæves.

8. § 19, overskriften før § 20, § 20 og overskriften til *kapitel 4* ophæves, og i stedet indsættes:

»Kapitel 4

Fælles bestemmelser

Klageadgang

§ 19. Socialtilsynets afgørelser efter denne lov kan påklages af de tilbud, myndigheder, foreninger eller private virksomheder, der er adressater for socialtilsynets afgørelser, efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Klage over socialtilsynets afgørelser om ophør af godkendelse af et tilbud, jf. § 5, stk. 7, samt om ophør af godkendelsen af en forening eller en privat virksomhed, jf. § 18 b, stk. 4, har opsættende virkning. Gør særlige forhold det påkrævet, kan socialtilsynet eller Ankestyrelsen træffe afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks. Socialtilsynets afgørelse efter 2. pkt. kan ikke indbringes for Ankestyrelsen.

Tilbuddenes videregivelse af oplysninger

§ 20. Videregivelse af oplysninger fra et tilbud, som nævnt i § 4, stk. 1, til socialtilsynet kan ske uden samtykke fra borgeren, når videregivelsen er nødvendig for udførelsen af det driftsorienterede tilsyn.«

9. I § 21, 1. pkt., indsættes efter »tilbuddene,«: »jf. § 4, stk. 1, foreningerne og de private virksomheder, jf. § 18 a,«.

10. I § 23, stk. 1, indsættes efter »jf. stk. 3«: »og 4«.

11. I § 23 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. For opgaverne i forbindelse med godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder omfattet af kapitel 3 a fastsætter socialtilsynet takster for godkendelse og takster for tilsyn, som opkræves hos de omfattede foreninger og private virksomheder.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

12. I § 23, stk. 6, der bliver stk. 7, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

§ 3

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1345 af 23. november 2016, som ændret ved § 2 i lov nr. 1543 af 13. december 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 13, ændres »Stk. 10« til: »Stk. 12«.

2. I § 60, stk. 1, indsættes efter »afgørelser«: »og afgørelser efter §§ 109, stk. 3, og 110, stk. 3, i lov om social service, der træffes af lederen af boformen,«.

3. I § 82, stk. 1, indsættes efter »pligt til«: »inden for en af ministeren fastsat frist«.

4. I § 82 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Børne- og socialministeren kan forlange, at kommunalbestyrelser og regionsråd, der gentagne gange ikke overholder forpligtelsen efter stk. 1, inden for en af ministeren fastsat frist iværksætter en handlingsplan for at sikre rettidige og retvisende dataindberetninger.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

5. I § 82, stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes efter »pligt til«: »inden for en af ministeren fastsat frist«.

6. I § 82 indsættes som *stk. 4*:

»Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte retningslinjer for udarbejdelsen af den handlingsplan, der er nævnt i stk. 2.«

7. I § 83, stk. 1, ændres »giver«: til »har pligt til inden for en af børne- og socialministeren fastsat frist at give«.

8. I § 83, stk. 2, ændres »giver«: til »har pligt til inden for en af ældreministeren fastsat frist at give«.

9. I § 83, stk. 3, indsættes efter »samt til«: » inden for en frist, der fastsættes af børne- og socialministeren,«.

10. I § 83 indsættes som *stk. 4*:

»Stk. 4. Kommunalbestyrelserne har pligt til at medvirke til temaplanlægning, i kommunepaneller samt til inden for en frist, der fastsættes af ældreministeren, at skaffe uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder.«

11. I § 84, stk. 1, ændres »§§ 82 og 83« til: »§ 82, stk. 1, og § 83, stk. 1 og 3,«.

12. I § 84, stk. 1, indsættes efter »og indsendes,«: » herunder om leveranceform, leveranceformat, leverancefrist, og hvem der er datamodtager« og », jf. dog stk. 2« udgår.

13. I § 84, stk. 2, ændres » §§ 82 og 83« til: » § 82, stk. 2, og § 83, stk. 2 og 4,«.

14. I § 84, stk. 2, indsættes efter »og indsendes,«: » herunder om leveranceform, leveranceformat, leverancefrist, og hvem der er datamodtager«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2018, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 3, nr. 3-14, træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 3. Foreninger og private virksomheder, der den 1. januar 2018 varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret per-

sonlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service, skal senest den 1. juli 2019 godkendes efter reglerne i kapitel 3 a i lov om socialtilsyn, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 6.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal senest den 1. januar 2019 have genberegnet alle sager om merudgiftsydelser, hvor der udbetales tilskud efter de hidtil gældende regler, efter reglerne i § 100, stk. 3, i lov om social service, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 10.

Stk. 5. § 1, nr. 15, finder alene anvendelse for afgørelser, der er truffet efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
 - 1.1. Indledning
 - 1.2. Baggrund
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Tydeliggørelse af servicelovens formålsbestemmelser
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Tilbud om gruppebaseret og individuel hjælp og støtte og udbygget samarbejde med civilsamfundet
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Sociale akuttilbud
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Midlertidig støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.4.3. Den foreslåede ordning
 - 2.5. Forenklet sagsbehandlingsprocedure ved ansøgning om hjælpemidler og forbrugsgoder
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.5.3. Den foreslåede ordning

- 2.6. Forenkling af udmålingssystemet for mergiftsydelsen
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.6.3. Den foreslåede ordning
- 2.7. Indførelse af godkendelsesordning for foreninger og virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontanttilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance
 - 2.7.1. Gældende ret
 - 2.7.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.7.3. Den foreslåede ordning
- 2.8. Styrkelse af kommunalbestyrelsernes og regionrådenes dataindberetningspligt på det sociale område og ældreområdet
 - 2.8.1. Gældende ret
 - 2.8.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.8.3. Den foreslåede ordning
- 2.9. Øvre ugentlig arbejdstid for nærtstående i ordninger med kontanttilskud til ansættelse af hjælpere
 - 2.9.1. Gældende ret
 - 2.9.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.9.3. Den foreslåede ordning
- 2.10. Styrkelse af kommunalbestyrelsernes og regionsrådenes dataindberetningspligt på det sociale område og ældreområdet
 - 2.10.1. Ændringer i reglerne om dataindberetninger på det sociale område
 - 2.10.1.1. Gældende ret
 - 2.10.1.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.10.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.10.2. Ændringer i reglerne om dataindberetninger på ældreområdet
 - 2.10.2.1. Gældende ret
 - 2.10.2.2. Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser
 - 2.10.2.3. Den foreslåede ordning
- 2.11. Varsling ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven
 - 2.11.1. Gældende ret

- 2.11.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
- 2.11.3. Den foreslåede ordning
- 2.12. Klage over boformslederens afgørelser om optagelse og udskrivning
 - 2.12.1. Gældende ret
 - 2.12.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.12.3. Den foreslåede ordning
- 3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 5. Administrative konsekvenser
- 6. Miljømæssige konsekvenser
- 7. Forholdet til EU-retten
- 8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

1.1. Indledning

Lovforslaget fremsættes som led i udmøntningen af aftale om revision af servicelovens voksenbestemmelser, som blev indgået den 4. november 2016 mellem den daværende regering (Venstre), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti samtidig med indgåelsen af aftale om satspuljen på social- og indenrigsområdet 2017-2020. Det fremgår af satspuljeaftalen, at satspuljepartierne er enige om at afsætte midler til regelændringerne i forbindelse med revisionen af serviceloven.

Lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016 med senere ændringer (herefter benævnt serviceloven), indeholder i afsnit V og VI bestemmelser om indsatser og tilbud rettet mod borgere over 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Disse bestemmelser betegnes i daglig tale servicelovens voksenbestemmelser. Det er en række af disse bestemmelser, som ovennævnte aftale om revision af servicelovens voksenbestemmelser vedrører.

Partierne bag aftalen er enige om, at hjælp efter servicelovens voksenbestemmelser skal sikre, at borgeren får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer det hjælpebehov, som borgeren har. Hjælpen skal tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af

borgerens behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Aftalepartierne er desuden enige om, at hjælp efter servicelovens voksenbestemmelser i højere grad end i dag så vidt muligt skal hjælpe borgeren til positiv udvikling og hjælp til selvhjælp. Loven skal lette den daglige tilværelse for borgeren og forbedre livskvaliteten, ligesom hjælpen skal være med til at forebygge, at problemerne for den enkelte forværes. Der skal derfor øget opmærksomhed på tidlige, helhedsorienterede og sammenhængende indsatser.

Der er ligeledes enighed om, at servicelovens voksenbestemmelser på en række områder bør forenkles og afbureaukratiseres til gavn for både borgere og kommuner. Afbureaukratisering vil lette kommunernes sagsbehandling og sikre borgerne hurtigere afgørelser.

Lovforslaget omfatter en række elementer fra aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser.

Det foreslås at tydeliggøre servicelovens formålsbestemmelser §§ 1 og 81, således at der lægges øget vægt på rehabilitering og fremme af inklusion i samfundet.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsens muligheder for at iværksætte en tidlig, forebyggende indsats på et tidspunkt, hvor borgeren efter gældende ret ikke er berettiget til visiterede ydelser efter serviceloven, tydeliggøres og udvides. Det foreslås således at skabe hjemmel for kommunalbestyrelsen til at iværksætte eller give støtte til gruppeba-

seret hjælp og støtte, tilbud om individuel, tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte og sociale akuttilbud som led i indsatsen for borgere med psykiske lidelser. Endvidere foreslås en tydeliggørelse af kommunalbestyrelsens mulighed for at samarbejde med frivillige foreninger og organisationer herom. Endelig foreslås det at indføre en hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan vælge at tildele et hjælpemiddel eller forbrugsgode til borgere med midlertidige funktionsnedsættelser i en kortere tidsafgrænset periode.

Det foreslås desuden at skabe hjemmel til, at kommunalbestyrelsen i enkle og entydige sager om hjælpemidler og forbrugsgoder, jf. servicelovens §§ 112 og 113, kan vælge at anvende en forenklet sagsbehandlingsprocedure ved behandling af ansøgningen. Det foreslås derudover at forenkle udmålingssystemet for hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 100, således at der udbetales hjælp i form af et standardbeløb, hvis de sandsynliggjorte merudgifter ligger inden for et bestemt interval.

Det foreslås videre at indføre en godkendelses- og tilsynsordning for foreninger og private virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96. Godkendelsen og tilsynet foreslås varetaget af socialtilsynet. Det foreslås herudover at fastsætte en øvre grænse for den ugentlige arbejdstid på 48 timer for nærtstående i ordninger efter servicelovens § 95, stk. 3. Endelig foreslås det at ændre servicelovens § 96 a, stk. 2, således at udbetalingstidspunktet for det kontante tilskud i ordninger efter §§ 95 og 96 sker månedsvis bagud i de tilfælde, hvor tilskuddet er overført til en forening eller privat virksomhed.

Det foreslås herudover, at der i retssikkerhedsloven gives hjemmel til at sikre børne- og socialministeren bedre mulighed for at følge målet op over for kommunalbestyrelser og regionsråd, der ikke lever op til indberetningskravene på det sociale område. Det foreslås desuden, at der foretages en række præciseringer vedrørende kravene til indberetning af oplysning på det sociale område samt ældreområdet i overensstemmelse med gældende ret, samt at der sikres tilstrækkelig hjemmel til, at der kan udarbejdes databekendtgørelser, der samler informationer og regler om dataindberetninger på det sociale område samt ældreområdet.

Det foreslås endvidere at indføre en bestemmelse i serviceloven, hvorefter kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter en række nærmere angivne bestemmelser i serviceloven skal meddeles med mindst 14 ugers varsel fra det tidspunkt, hvor borgeren har modtaget afgørelsen. Denne varslingsperiode vil blive kombineret med en særligt hurtig klagesagsbehandling i Ankestyrelsen. Endvidere foreslås det at indføre en bestemmelse i retssikkerhedsloven om klageadgang til Ankestyrelsen over tilbudslederens afgørelser om afslag på og optagelse i kvindekrisecentre efter servicelovens § 109 og forsorgshjem

m.v. efter servicelovens § 110 og afgørelser om udskrivning fra disse tilbud.

Som nævnt udmønter lovforslaget dele af en aftale om revision af servicelovens voksenbestemmelser. De øvrige dele af aftalen, som dels udmøntes via ændringer i administrative forskrifter, dels i et selvstændigt lovforslag, omhandler følgende elementer:

- Obligatorisk brug af tro- og loveerklæringer ved ansøgning om udskiftning af hjælpemidler.
- Mulighed for kommunalbestyrelsen til at vælge at gøre brug af tro- og loveerklæringer ved ansøgninger om reparation af hjælpemidler.
- Afbureaukratisering af reglerne om bilstøtte, herunder præcisering af reglerne om egnethedsvurdering og forhøjelse af genanskaffelsesperioden fra 6 til 8 år.
- Forenkling af reglerne for egenbetaling for ophold i kvindekrisecentre og forsorgshjem m.v.
- Indførelse af mulighed for tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse til ferier.

1.2. Baggrund

Baggrunden for aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser og dermed også for lovforslaget er kommuneøkonomiaftalerne for 2014 og 2015, hvor regeringen og KL blev enige om en forenkling af servicelovens voksenbestemmelser. Det fremgår blandt andet af aftalerne, at der arbejdes med en mere helhedsorienteret lovgivning, som skal understøtte, at borgerne i højere grad får en effektiv og målrettet social indsats, der modsvarer borgerens behov, og som medvirker til progression og positiv udvikling hos den enkelte. Samtidig skal forenklingen understøtte kommunernes muligheder for at prioritere, så der skabes de bedst mulige resultater inden for de givne rammer. Det er endvidere i kommuneøkonomiaftalen for 2016 aftalt, at der arbejdes videre med en revision af serviceloven.

Til grund for tilkendegivelserne i kommuneøkonomiaftalerne ligger et større analysearbejde på servicelovens voksenområde, som daværende Ministerium for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold igangsatte, og som er videreført af det daværende Social- og Indenrigsministerium. Der har blandt andet været afholdt en række workshops og temadage, hvor kommuner, brugerorganisationer og handicap-politiske interesseorganisationer var inviteret til at komme med forslag til forbedringer og forenklinger af regelsættet. I analysearbejdets afsluttende fase har arbejdet været gennemført af det daværende Social- og Indenrigsministerium og Finansministeriet med inddragelse af KL og Danske Handicaporganisationer, ligesom der har været nedsat en følgegruppe med deltagelse af Danske Handicaporganisationer, Rådet For Socialt Udsatte, Dansk Socialrådgiverforening, KL og kommunale repræsentanter. Alle forslag i regeringens udspil, der danner baggrund for aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser, har været drøftet i følgegruppen, og følgegruppen har desuden forud for de politiske forhandlinger om aftalen afgivet en fælles udtalelse som input til de politiske forhandlinger.

Aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser og dermed også lovforslaget har til formål at sikre, at borgeren får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkelte borgers hjælpebehov. Desuden er formålet at medvirke til, at hjælpen så vidt muligt skal hjælpe borgeren til positiv udvikling og hjælp til selvhjælp. Endelig er formålet at gennemføre regelforenklning og afbureaukratisering.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Tydeliggørelse af servicelovens formålsbestemmelser

2.1.1. Gældende ret

Den overordnede intention med hjælpen efter serviceloven er, at den enkelte borger skal modtage en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov for hjælp og støtte.

Det generelle formål med serviceloven, herunder formålet med hjælpen efter loven, er reguleret i lovens § 1, mens det specifikke formål med indsatsen til borgere over det fyldte 18. år med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer er reguleret i § 81.

Formålet med serviceloven generelt er, jf. lovens § 1, stk. 1, at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde en række almene serviceydelser, som også kan have et forebyggende sigte, og at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet med hjælpen efter serviceloven er ifølge lovens § 1, stk. 2, at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten. Efter lovens § 1, stk. 3, bygger hjælpen på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelser efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

I forlængelse af servicelovens generelle formålsbestemmelse i § 1 fastslår § 81, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde borgere over det fyldte 18. år med funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer en særlig indsats. Formålet med denne indsats er at forebygge, at problemerne for den enkelte forværres, og at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder. Formålet er desuden at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje. Endelig er formålet at yde en helhedsorienteret indsats med servicetilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud.

2.1.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at servicelovens formålsbestemmelser skal ændres, således at der blandt andet kommer øget

vægt på rehabilitering og på fremme af inklusion i samfundet.

Med henblik på at opnå dette er det Børne- og Socialministeriets vurdering, at der er behov for at tydeliggøre en række forhold i servicelovens formålsbestemmelser. De gældende formålsbestemmelser understøtter således ikke i tilstrækkelig grad, at borgerne får en effektiv og målrettet social indsats, som modsvarer deres behov, og som bidrager til progression og positiv udvikling hos den enkelte og fremmer inklusion i samfundet. Desuden understreger formålsbestemmelserne ikke i fornødent omfang, at indsatsen efter serviceloven er baseret på princippet om, at den enkelte borger har ansvar for sig selv og sin familie, ligesom at indsatsen skal give den enkelte mulighed og ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte. Endelig fremgår intentionen med serviceloven heller ikke tilstrækkeligt tydeligt.

Samtidig bør det dog også fremgå, at et formål med hjælpen er at medvirke til at sikre, at den enkelte borger kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau og egne ressourcer, ligesom det også bør fremgå, at formålet er at yde kompensation, omsorg og pleje. Disse formål vurderes særligt relevante for borgere, for hvem der er begrænsede udviklingsmuligheder, eller hvor det er kompensations- eller plejebehovet, der er det centrale.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det i den generelle formålsbestemmelse i servicelovens § 1, stk. 2, og i formålsbestemmelsen vedrørende indsatser for voksne med funktionsnedsættelse eller sociale problemer i § 81 indføres, at formålet med hjælpen efter serviceloven bl.a. er at fremme den enkelte borgers mulighed for at udvikle sig. Desuden foreslås det indført, at hjælpen efter loven bl.a. bygger på den enkelte borgers ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte.

Endelig foreslås det indført i formålsbestemmelsen i § 81 vedrørende voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, at formålet med hjælpen desuden er at medvirke til at sikre, at den enkelte borger kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau og egne ressourcer, ligesom formålet er at yde kompensation, omsorg og pleje. Desuden foreslås det indført, at indsatsen som noget nyt skal fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkelte borgers mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer. Endelig foreslås det indført, at formålet med hjælpen er at sikre, at borgerne får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer hjælpebehovet.

Forslaget berører ikke de grundlæggende principper bag udformningen af dansk handicappolitik, herunder kompensationsprincippet og ligebehandlingsprincippet. Disse principper vil derfor fortsat være gældende. Forslaget berører endvidere ikke § 5 i lov om retssikkerhed og administration på

det sociale område, lovbekendtgørelse nr. 1345 af 23. november 2016 med senere ændring (herefter benævnt retssikkerhedsloven), hvorefter kommunalbestyrelsen skal vurdere ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter alle de muligheder, der findes i den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning, ligesom kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der kan søges hjælp hos anden myndighed eller efter anden lovgivning. Denne bestemmelse videreføres dermed uændret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, 2 og 4.

2.2. Tilbud om gruppebaseret og individuel hjælp og støtte og udbygget samarbejde med civilsamfundet

2.2.1. Gældende ret

Serviceoven indeholder ganske få ydelser, der kan karakteriseres som tidlig, forebyggende indsats rettet mod voksne. Det drejer sig om servicelovens § 79 om generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, dele af § 85 om socialpædagogisk bistand og dele af § 104 om aktivitets- og samværstilbud. Endvidere er der i servicelovens § 18 en pligt for kommunalbestyrelsen til at samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger.

Ifølge servicelovens § 79, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene. Afgørelser efter § 79, stk. 1, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. I kraft af tradition og historikken for servicelovens § 79 er bestemmelsen primært rettet mod ældre borgere. Det vil sige borgere over folkepensionsalderen, men bestemmelsen er ikke afgrænset til en bestemt målgruppe.

Ifølge servicelovens § 85 skal kommunalbestyrelsen tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Denne type hjælp betegnes i daglig tale socialpædagogisk bistand. Bestemmelsen er meget bred og rummer såvel mulighed for iværksættelse af individuelle tilbud som gruppebaserede tilbud. Et gruppebaseret tilbud kan f.eks. omhandle træning af sociale færdigheder eller netværksdannelse. Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om tilbud efter servicelovens § 85, og kommunalbestyrelsens afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne herom i retssikkerhedsloven.

Efter servicelovens § 104 skal kommunalbestyrelsen tilbyde aktivitets- og samværstilbud til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene. Tilbuddene efter denne bestemmelse kan være såvel visiterede som uvisiterede. Ved et visiteret tilbud forstås, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbuddet til en borger. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne her-

om i retssikkerhedsloven. Ved et uvisiteret tilbud forstås, at borgeren uden forudgående afgørelse herom fra kommunalbestyrelsen kan gøre brug af tilbuddet.

Kommunalbestyrelsens samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor er reguleret i servicelovens § 18. § 18, stk. 1, fastslår, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Rammene for samarbejdet fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse, jf. § 18, stk. 3. Ifølge bestemmelsens stk. 2 skal kommunalbestyrelsen årligt afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

2.2.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Aftalepartierne er enige om at tydeliggøre og udvide kommunalbestyrelsens mulighed for at sætte ind med tidlige, forebyggende indsatser på et tidspunkt, hvor der ikke er tale om, at borgeren ellers er berettiget til visiterede ydelser efter serviceloven. Der vil være tale om tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen i stedet via sådanne indsatser sætter fokus på hjælp til selvhjælp, på at aktivere borgernes egne ressourcer, hvorved borgerne bliver i stand til at mestre egen situation, og på at skabe sociale netværk. En tidlig, forebyggende indsats skal medvirke til at hindre, at problemerne vokser sig store og udgiftstunge.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere i endnu højere grad end i dag have mulighed for at benytte de kompetencer og muligheder, som den frivillige sektor kan levere i forhold til forebyggelse, samværstilbud i form af netværksgrupper, klubtilbud m.v., som et generelt supplement til den kommunale indsats.

Desuden har flere kommuner i forbindelse med analysearbejdet, der ligger til grund for aftalen og lovforslaget, udtrykt ønske om at få mulighed for at kunne sætte ind med tidlige, forebyggende indsatser på et tidligere tidspunkt end i dag.

Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at disse tilkendegivelser vil kunne imødekommes ved i serviceloven at tydeliggøre og udvide kommunalbestyrelsens muligheder for at sætte ind med en tidlig, forebyggende indsats, som kan forebygge sociale problemer og sikre inklusion, på et tidspunkt, hvor borgerens problemer/udfordringer er lettere, eller hvor borgeren er i risiko for at udvikle en funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det vurderes, at det er tilbud om gruppebaseret socialpædagogisk bistand, der i dag ydes efter servicelovens § 85, og de uvisiterede aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104, der er relevante i denne sammenhæng, idet disse tilbud bør kunne gives på et tidspunkt, hvor borgeren endnu ikke er berettiget til visiterede ydelser efter serviceloven, fordi funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer endnu ikke er så omfattende, som det kræves i loven som forudsætning for hjælp. Endvidere vurderes tilbud om individualsocialpædagogisk hjælp og støtte i en tidsbegrænset periode på op til 6 måneder relevante at kunne iværksætte. Sådanne tilbud kan netop med-

virke til, at borgerens problemer ikke forværres og vokser sig store og udgiftstunge.

Endelig vurderes det, at et udbygget samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor vil kunne bidrage positivt i den tidlige, forebyggende indsats. Et tilbud i den frivillige sektor indebærer en myndighedsfri relation mellem borgeren og den frivillige, hvor den frivilliges personlige erfaringer kan bidrage med noget andet end den hjælp og støtte, som det professionelle system med sagsbehandlere og socialarbejdere leverer. Denne type tilbud kan f.eks. medvirke til at sikre mestring af hverdagen både for borgere med funktionsnedsættelse og borgere med sociale problemer. Der kan f.eks. være tale om tilbud om gruppebaseret støtte, der netop bidrager til træning af sociale færdigheder.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes et nyt kapitel i serviceloven med overskriften "Tidlig, forebyggende indsats", hvor der etableres hjemmel for kommunalbestyrelsen til at kunne vælge at afhjælpe en borgers behov for støtte ved at henvise til tidlig, forebyggende indsats. Disse indsatser foreslås at omfatte tilbud om gruppebaseret hjælp og støtte, tilbud om individuel hjælp og støtte i en tidsbegrænset periode på op til 6 måneder og støtte i tilbud i samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor.

Tilbud om individuel hjælp og støtte i en tidsbegrænset periode forudsætter en individuel behovsvurdering fra kommunalbestyrelsens side således, at henvisningen til sådan hjælp og støtte sker på baggrund af den enkelte borgers konkrete behov for denne type indsats.

Målgruppen for tidlig, forebyggende indsats er tiltænkt at være borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelser eller sociale problemer. Desuden er målgruppen tiltænkt at være borgere, hvor risikoen for forværring af funktionsnedsættelsen/de sociale problemer eller risikoen for at udvikle sådanne vil kunne forebygges med en tidlig, forebyggende indsats. Det bemærkes herved, at kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at den enkelte borger får den indsats, der modsvarer hjælpebehovet. Der er tale om en målgruppe, som efter gældende ret ikke vil kunne modtage visiterede ydelser efter serviceloven, da målgruppen omfatter borgere, hvor funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer endnu ikke har et sådant omfang, som kræves i de nugældende bestemmelser om hjælp og støtte. Alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, som falder inden for den personkreds, der i øvrigt vil kunne modtage visiterede ydelser efter serviceloven, vil dog af kommunalbestyrelsen kunne henvises til at gøre brug af den tidlige, forebyggende indsats.

Den tidlige, forebyggende indsats skal have fokus på hjælp til selvhjælp, på at aktivere borgernes egne ressourcer og på at skabe sociale netværk, som både kan blive en del af borgerens hverdag og være en stor støtte fremover. Dermed gø-

res det også klart for borgerne, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at afhjælpe mindre behov på denne måde, samt at en social indsats ikke altid er ensbetydende med en individuel indsats. Kommunalbestyrelsen vil således, hvis en borger henvender sig om hjælp, kunne vælge at afhjælpe en borgers problemer ved at henvise til tidlig forebyggende indsats, hvis det under hensyn til den enkelte borgers samlede situation vurderes, at borgerens behov for hjælp og støtte kan løses ved tidlig, forebyggende indsats. Det bemærkes herved, at der ikke foreslås nogen begrænsninger i forhold til omfanget af den tidlige, forebyggende indsats, hverken i forhold til længden på den periode, som kommunalbestyrelsen kan tilbyde at give indsatsen i, eller i forhold til timetallet, som kommunalbestyrelsen kan fastsætte. Dog foreslås i forhold til tilbud om individuel hjælp og støtte en øvre grænse for den tidsmæssige udstrækning på 6 måneder. Hvis der fortsat er behov for hjælp og støtte herefter, må kommunalbestyrelsen forholde sig hertil, eventuelt ved at bevilge øvrig relevant støtte efter serviceloven.

I forbindelse med muligheden for at henvise til støtte i et tilbud i samarbejde med den frivillige sektor bemærkes, at kommunalbestyrelsens forpligtelse i servicelovens § 18 om samarbejde med frivillige m.v. til at samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger videreføres uændret. Ligeledes videreføres forpligtelsen til årligt at afsætte midler til støtte til frivilligt socialt arbejde uændret.

Det bemærkes ligeledes, at muligheden for at henvise til støtte i et tilbud i den frivillige sektor er et supplement til den kommunale indsats, hvorimod der med forslaget ikke ændres på kommunalbestyrelsens forpligtelser i henhold til serviceloven og de lokalt fastsatte serviceniveauer i denne forbindelse.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsens afgørelse vedrørende tilbud om tidlig, forebyggende indsats ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Forslaget om ikke at give klageadgang er begrundet med, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer kan gøre brug af dem, uden at kommunalbestyrelsen forudgående har foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov. Det bemærkes dog i forhold til ydelsen individuelle tilbud om hjælp og støtte i en tidsbegrænset periode, at tildeling af denne ydelse forudsætter en konkret og individuel behovsvurdering.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5.

2.3. Sociale akuttilbud

2.3.1. Gældende ret

Som en del af satspuljeaftalen for 2014 (Aftale om satspuljen på psykiatriområdet for 2014-2017) blev der på baggrund af tidligere forsøg med sociale akuttilbud (Aftale om satspuljen på det sociale område 2008-2011) afsat midler til at udbrede sociale akuttilbud til borgere med psykisk lidelse i egen bolig. Et socialt akuttilbud er et lettilgængeligt råd-

givningstilbud, hvor der tilbydes akut støtte, omsorg og rådgivning til personer med psykiske lidelser.

De sociale akuttillbud er i afprøvningsperioden oprettet med hjemmel i servicelovens § 184, stk. 1, hvorefter børne- og socialministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen kan godkende, at der for en forsøgsperiode oprettes andre tilbud end dem, der er omtalt i serviceloven.

Der eksisterer derudover i dag en række muligheder for rådgivning, hjælp og støtte efter servicelovens bestemmelser til borgere med psykiske lidelser, der har behov for det.

Således har kommunalbestyrelsen en forpligtelse efter servicelovens § 12 til at sørge for tilbud om gratis rådgivning til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer.

Derudover skal kommunalbestyrelsen efter servicelovens § 85 tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Kommunalbestyrelsen skal desuden tilbyde midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens § 107 til borgere, som på grund af betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det. Beboeren betaler efter servicelovens § 163, stk. 2, for opholdet.

Der er efter gældende ret ikke hjemmel til at oprette og drive sociale akuttillbud, hvor borgere med psykiske lidelser kan henvende sig i akutte situationer med henblik på at modtage støtte, omsorg og rådgivning.

2.3.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at der skal etableres hjemmel til, at kommunerne kan oprette og drive sociale akuttillbud som led i kommunernes indsats over for borgere med en psykisk lidelse.

De projektkommuner, som i forbindelse med forsøgsordningen fra 2014 har opnået erfaringer med sociale akuttillbud, har tilkendegivet, at et socialt akuttillbud kan bidrage positivt til den samlede indsats, som kommunalbestyrelsen i dag skal levere efter serviceloven, idet det understøtter, at den enkelte borger kan klare sig i eget hjem, og forebygger unødvendige indlæggelser og genindlæggelser i den regionale psykiatri. Flere af kommunerne efterspørger således permanent lov hjemmel til at videreføre det sociale akuttillbud som en del af deres samlede indsats til målgruppen.

Et socialt akuttillbud kan for eksempel være relevant for borgere, der udskrives fra den regionale behandlingspsykiatri til egen bolig og i en overgangsperiode eventuelt som supplement til støtte efter servicelovens § 85 kan have brug for den ekstra tryghed, som et lettilgængeligt akuttillbud kan tilbyde.

Dette kan understøtte, at borgeren kan opholde sig i egen bolig og på sigt genvinde en selvstændig tilværelse.

Endvidere kan et akuttillbud være med til at understøtte, at borgere, som i øvrigt modtager støtte og omsorg efter servicelovens bestemmelser, har bedre mulighed for at blive i egen bolig, fordi den akutte funktion kan være med til at forebygge indlæggelser og forværring i borgerens funktionsevne generelt.

Det er på den baggrund Børne- og Socialministeriets vurdering, at sociale akuttillbud kan udgøre et positivt tryghedsskabende og forebyggende supplement til den indsats, som kommunalbestyrelsen i dag allerede er forpligtet til at yde til borgere med psykiske lidelser, der har brug for f.eks. socialfaglig støtte i eget hjem. Sociale akuttillbud kan således på sigt bidrage til gevinster både på borgerniveau og på samfundsøkonomisk niveau.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, § 82 c i serviceloven, hvormed der skabes hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan oprette og drive sociale akuttillbud som led i kommunens øvrige indsats over for borgere med psykiske lidelser.

Formålet med den foreslåede ordning er at gøre det muligt for kommunalbestyrelsen at supplere den eksisterende indsats med et socialt akuttillbud, der nemt og fleksibelt kan benyttes af borgere med psykiske lidelser ved behov. Et socialt akuttillbud kan f.eks. være kendetegnet ved at være et åbent og bemandet tilbud uden for kommunens normale åbningstid, hvor borgere med psykiske lidelser i akut psykisk krise og med akut behov for støtte og omsorg kan henvende sig uden forudgående visitation eller aftale.

På baggrund af formålsbeskrivelsen i den foreslåede § 82 c, stk. 2, kan det sociale akuttillbud yde akut støtte og omsorg samt rådgive og vejlede personer, som henvender sig. Det betyder, at et socialt akuttillbud ikke træffer afgørelser om adgang til tilbuddet på baggrund af en målgruppebeskrivelse, men kan yde akut støtte, omsorg og rådgivning inden for formålet samt vejlede borgere, der henvender sig, om, hvor de kan få relevant rådgivning og hjælp til andre sociale problemer.

Et socialt akuttillbud kan således benyttes uden forudgående visitation fra kommunalbestyrelsens side og må ikke træde i stedet for den rådgivning, hjælp og støtte, som borgeren skal modtage efter servicelovens bestemmelser, eller den behandling, som borgeren skal modtage i det psykiatriske behandlingssystem. Udover at tilbyde akut støtte og omsorg vil det derfor være relevant, at det sociale akuttillbud rådgiver borgeren om den hjælp, støtte og behandling, som borgeren måtte have behov for gennem andre tilbud, hvis borgeren ikke allerede er i kontakt med kommunen, egen læge eller behandlingspsykiatrien. Akuttillbuddene kan tilbyde akut støtte og omsorg samt rådgive borgeren, men tilbudde-

ne kan ikke visitere borgeren til hjælp og støtte efter serviceloven eller efter anden lovgivning.

Der lægges således op til, at det er den enkelte kommunalbestyrelse, der med den foreslåede hjemmel i overensstemmelse med lokalpolitiske ønsker og behov kan vælge at supplere de øvrige tilbud efter serviceloven med et socialt akuttilbud.

Ligeledes vil det være op til kommunalbestyrelsen at sikre sammenhæng mellem den øvrige indsats til målgruppen efter servicelovens bestemmelser og det enkelte akuttilbud, herunder åbningstider, bemanding, fysisk placering og husorden. Desuden vil det kunne være relevant at overveje at indgå et samarbejde med den regionale psykiatri om f.eks. borgere, der ved henvendelse til det sociale akuttilbud vurderes at have brug for at komme i kontakt med behandlingspsykiatrien.

Endelig foreslås det, at kommuner, der vælger at supplere deres indsats til målgruppen med et akut socialtilbud, kan vælge at oprette og drive det i samarbejde med andre kommuner, regioner og private leverandører. Formålet er at sikre den enkelte kommune mulighed for at indgå aftale med andre kommuner, regionen eller private leverandører om f.eks. at oprette tilbuddet i tilknytning til andre relevante tilbud til målgruppen eller om at bemane tilbuddet med medarbejdere, der har særligt kendskab til målgruppen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5.

2.4. Midlertidig støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder

2.4.1. Gældende ret

Støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder er reguleret i servicelovens §§ 112 og 113 og i bekendtgørelse nr. 740 af 13. juni 2016 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven, som er udstedt med hjemmel i servicelovens § 112, stk. 5, og § 113, stk. 6. Hjælpemidler omfatter produkter, som er fremstillet specielt med henblik på at afhjælpe følgerne af nedsat funktionsevne, mens forbrugsgoder omfatter produkter, der er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

Betingelserne for støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder er enslydende, jf. servicelovens § 112, stk. 1, og § 113, stk. 1. Det er en betingelse for støtte, at borgeren skal have varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ved varig funktionsnedsættelse forstås, at der ikke inden for overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring. Kravet om varig funktionsnedsættelse betyder, at der ikke kan ydes støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder for at dække et midlertidigt behov.

Det er endvidere en betingelse for støtte, at hjælpemidlet eller forbrugsgodet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af funktionsnedsættelsen, i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller er nødvendigt for, at

borgeren kan udøve et erhverv. Disse betingelser betegnes i daglig tale som væsentlighedskriteriet.

2.4.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at der skal etableres hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan vælge at tildele hjælpemidler og forbrugsgoder i en kortere tidsbegrænset periode til borgere med midlertidige funktionsnedsættelser.

Flere kommuner har i forbindelse med analysearbejdet, der ligger til grund for aftalen og lovforslaget, fremført, at kravet om varig funktionsnedsættelse kan forhindre, at borgeren i en periode får tildelt et hjælpemiddel eller forbrugsgode, der kan sikre borgeren en fortsat tilknytning til f.eks. arbejdsmarkedet, netværk eller sociale aktiviteter.

Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at hvis kravet om varighed kan fraviges, vil det give kommunalbestyrelsen mulighed for øget fleksibilitet til at afhjælpe et kortvarigt behov hos borgeren for et hjælpemiddel eller et forbrugsgode. Dette findes primært at være relevant i forbindelse med rehabilitering eller efter et sygdomsforløb, hvor der ikke ydes relevant hjælp efter anden lovgivning. Herved kan borgeren opretholde forbindelsen til f.eks. arbejdsmarkedet eller uddannelsesstedet.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i serviceloven, hvorefter kommunalbestyrelsen får mulighed for at yde støtte i form af naturalhjælp til et hjælpemiddel eller forbrugsgode i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidig funktionsnedsættelse, hvis betingelserne for støtte, herunder væsentlighedskriteriet, i øvrigt er opfyldt, jf. afsnit 2.4.1 om gældende ret, hvor dette kriterium er beskrevet. Bevilling af det pågældende hjælpemiddel eller forbrugsgode foreslås kun at kunne ske én gang inden for den samme tidsbegrænsede periode. Med forslaget sker der således en fravigelse af kravet om varig funktionsnedsættelse som forudsætning for støtte til et hjælpemiddel eller forbrugsgode, hvis der alene skal ydes støtte i en kortere periode. Der sker derimod ingen ændringer i de nugældende regler om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, som tildeles til borgere med varig funktionsnedsættelse. Disse regler videreføres uændret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 13.

2.5. Forenklet sagsbehandlingsprocedure ved ansøgning om hjælpemidler og forbrugsgoder

2.5.1. Gældende ret

Støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder er reguleret i servicelovens §§ 112 og 113 og i bekendtgørelse nr. 740 af 13. juni 2016 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven, som er udstedt med hjemmel i servicelovens § 112, stk. 5, og § 113, stk. 6. For en beskri-

velse af betingelserne for tildeling af støtte til et hjælpemiddel eller forbrugsgode henvises til afsnit 2.4.1 ovenfor.

Sagsbehandlingen i sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder følger de almindeligt gældende regler herom, herunder i forhold til kommunalbestyrelsens pligt til sagsoplysning, borgerinddragelse m.v. Der gælder ingen lovreguleret adgang til forenklet sagsbehandling på dette område. Sagsbehandlingen skal dog ikke være mere omfattende, end den konkrete sag tilsiger. Der er i forhold til indgivelse af selve ansøgningen om støtte til hjælpemidler pligt til obligatorisk digital selvbetjening, jf. servicelovens § 112 a.

2.5.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at sagsbehandlingsprocedurerne ved ansøgning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder er for tidskrævende, særligt i de tilfælde, hvor det er helt entydigt, hvilken hjælp der er behov for, og borgerens funktionsnedsættelse er åbenbar. Det kan medvirke til utilfredsstillende forløb for både borgere og sagsbehandlere, fordi det tager uforholdsmæssig lang tid at få færdigbehandlet en ansøgning. Der er derfor enighed om, at der er behov for regelforenklinger og afbureaukratiseringer, som gavner alle parter.

Brugerorganisationer og handicappolitiske interesseorganisationer samt kommuner har i forbindelse med analysearbejdet, som ligger til grund for aftalen og lovforslaget, givet udtryk for, at de oplever unødigt administration i forhold til sagsbehandlingen i forbindelse med en afgørelse om støtte til et hjælpemiddel eller forbrugsgode.

Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at en lovfæstet mulighed for kommunalbestyrelsen for forenklet sagsbehandling i sager om hjælpemidler og forbrugsgoder, således at der træffes afgørelse alene ud fra den indgivne ansøgning, kan medvirke til, at kommunalbestyrelsen kan afskaffe unødigt administration både i forhold til udredning af borgeren og tildeling af hjælpemidlet eller forbrugsgodet. Det vurderes dog, at muligheden alene bør kunne finde anvendelse i enkle og entydige sager, idet der i mere komplekse sager i udgangspunktet vil være behov for yderligere sagsbehandling, herunder sagsoplysning, før der foreligger tilstrækkeligt grundlag til, at der kan træffes en afgørelse. Enkle og entydige sager omfatter sager, hvor funktionsnedsættelsen er åbenbar, og hjælpebehovet er relativt entydigt.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der skabes hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan vælge at anvende forenklet sagsbehandling ved vurderingen af ansøgninger om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder i enkle og entydige sager. Det vil sige i de tilfælde, hvor borgerens funktionsnedsættelse er åbenbar, og hjælpebehovet er relativt entydigt. Heri ligger, at borgerens funktionsnedsættelse er indiskutabel, og at det deraf affødte hjælpebehov umiddelbart kan konstateres.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 13.

2.6. Forenkling af udmålingssystemet for merudgiftsydelsen

2.6.1. Gældende ret

Merudgiftsydelsen til voksne med funktionsnedsættelse er reguleret i servicelovens § 100 og i bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, som er udstedt med hjemmel i servicelovens § 100, stk. 4.

Efter servicelovens § 100, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere mellem det fyldte 18. år og folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der efter § 15 a i lov om social pension har opsat udbetalingen af folkepensionen. Det er en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven.

Udmålingen af tilskuddet til dækning af merudgifter sker, jf. servicelovens § 100, stk. 2, på grundlag af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte, f.eks. merudgifter til individuel befording, håndsregninger og fritidsaktiviteter.

Det fremgår af servicelovens § 100, stk. 3, 1. pkt., at der kan ydes tilskud til nødvendige merudgifter, når de skønnede merudgifter udgør mindst 6.408 kr. pr. år (2017-priser), svarende til 534 kr. pr. måned (2017-priser). Denne grænse for at modtage hjælp til dækning af merudgifter betegnes minimumsbeløbet. Hvis der kan sandsynliggøres merudgifter, der overstiger minimumsbeløbet, udbetales der hjælp fra første krone. Minimumsbeløbet reguleres, jf. § 182, stk. 6, i serviceloven, en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb.

Efter servicelovens § 100, stk. 3, 2. pkt., fastsættes tilskuddet ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og rundes op til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

2.6.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at bestemmelsen om merudgiftsydelse til voksne er for kompleks og svær for kommunerne at administrere korrekt og for borgerne at gennemskue. Det kan medvirke til utilfredsstillende forløb for både borgere og sagsbehandlere. Der er derfor enighed om, at der er behov for regelforenklinger og afbureaukratiseringer, som gavner alle parter.

Såvel de handicappolitiske interesseorganisationer som KL har endvidere gentagne gange, herunder også i forbindelse med analysearbejdet, der ligger til grund for aftalen og lovforslaget, påpeget et behov for forenkling af reglerne om

hjælp til dækning af merudgifter, særligt i forhold til udmålingssystemet. Begge parter har således anført, at reglerne af såvel borgere som kommuner opleves som meget bureaukratiske og tidskrævende at administrere. Her giver både borgere og kommuner udtryk for, at tidsforbruget på beregning af hjælpen er uforholdsmæssigt stort i forhold til den udbetalte ydelse, og der opleves nogle gange uhensigtsmæssige diskussioner om, hvilke udgifter der skal medgå i beregningen. Selvom der bruges væsentlige ressourcer på udmålingen, er der stadig mange fejl i afgørelserne, og der er en stor og uforklarlig variation i ydelsernes størrelser mellem kommunerne, hvilket ligeledes tyder på, at regelsættet er for vanskeligt at administrere efter.

Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at en forenkling af merudgiftsydelsens udmålingssystem indeholdende administrative lettelse for såvel borgere som kommuner vil nedbringe tidsforbruget i forbindelse med beregningen af den udbetalte hjælp til den enkelte borger. Det vurderes, at den største administrative byrde ligger i den meget detaljerede sandsynliggørelse af den enkeltes merudgifter og kommunalbestyrelsens efterfølgende beregning af den faktiske udbetalte hjælp ud fra de sandsynliggjorte merudgifter.

Det vurderes i forlængelse heraf, at hvis der etableres et udmålingssystem med tilskud i form af et standardbeløb, hvis borgeren kan sandsynliggøre merudgifter inden for et bestemt interval, vil det udgøre en væsentlig administrativ lettelse for såvel borgere som kommuner. Der vil således ikke skulle foretages en detaljeret sandsynliggørelse og beregning, idet standardbeløbet uden videre vil komme til udbetaling, hvis det er sandsynliggjort, at merudgifterne ligger inden for intervallet.

For at sikre, at uoverensstemmelsen mellem den enkelte borgers sandsynliggjorte merudgifter og det udbetalte standardbeløb ikke bliver for stor, vurderes det, at der bør være to standardbeløb på henholdsvis 1.000 kr. og 2.000 kr. pr. måned med hver sit tilhørende interval med sandsynliggjorte merudgifter på henholdsvis 534 kr. - 1.500 kr. og 1.501 kr. - 2.500 kr. pr. måned.

For borgere, der kan dokumentere meget høje merudgifter, det vil sige over 2.500 kr. pr. måned, er det vurderingen, at hjælpen bør modsvare de faktiske merudgifter. Men her bør der til gengæld kræves dokumentation for merudgifterne, ikke alene sandsynliggørelse, som forudsætning for hjælp. Til gengæld vurderes det forholdsvis ukompliceret at dokumentere så høje merudgifter, f.eks. ved fremvisning af udgiftsbilag eller lignende.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at servicelovens § 100, stk. 3, ændres, således at fastsættelse af tilskud til merudgifter forenkles. Det foreslås således, at hvis borgerens sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 534 kr. - 1.500 kr. om måneden (2017-priser), udgør tilskuddet et standardbeløb på 1.000 kr. pr. måned. Hvis borgerens sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet

1.501 kr. - 2.500 kr. pr. måned (2017-priser), udgør standardbeløbet 2.000 kr. pr. måned. Hvis borgeren kan dokumentere merudgifter på over 2.500 kr. pr. måned, ydes tilskuddet med et beløb svarende til de faktiske merudgifter.

Forslaget betyder, at borgere, hvis sandsynliggjorte merudgifter er i ét af de to foreslåede intervaller, får ét standardbeløb udbetalt, hvorved der ikke vil være så tæt sammenhæng mellem de sandsynliggjorte merudgifter og den faktiske udbetalte hjælp, som tilfældet er i dag. Forslaget betyder endvidere, at hvis borgeren kan dokumentere merudgifter på over 2.500 kr. pr. måned, vil borgeren få sine faktiske merudgifter dækket fuldt ud. I dette tilfælde er det alle merudgifterne, der skal dokumenteres, ikke blot de merudgifter, der er på over 2.500 kr.

Det foreslås endvidere, at den gældende bestemmelse i servicelovens § 182, stk. 6, om satsregulering af ovenfor omtalte minimumsbeløb ændres, således at såvel minimumsbeløbet som de to standardbeløb og beløbene, som angiver grænserne for intervallerne for sandsynliggjorte merudgifter, satsreguleres en gang årligt. Disse beløb vil således blive reguleret en gang om året den 1. januar med satsreguleringsprocenten.

Herudover foretages der ingen ændringer i reglerne om hjælp til dækning af merudgifter, herunder i reglerne om personkredsen, der kan modtage hjælp, og øvrige betingelser for at modtage hjælp.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10 og 16-18.

2.7. Indførelse af godkendelsesordning for foreninger og virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance

2.7.1. Gældende ret

Det fremgår af servicelovens § 95, stk. 1, at hvis kommunalbestyrelsen ikke kan stille den nødvendige hjælp til rådighed for en borger, der har behov for personlig og praktisk hjælp i hjemmet efter servicelovens § 83 og/eller afløsning eller aflastning efter § 84, kan kommunalbestyrelsen i stedet udbetale et tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager.

Efter servicelovens § 95, stk. 2, kan en borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt, vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager. Efter § 95, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter § 95, stk. 2, skal udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer borgeren.

Efter servicelovens § 96, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne gan-

ske særlige støtte. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse.

Uanset om en borger modtager kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, jf. servicelovens § 95, stk. 2, eller borgerstyret personlig assistance, jf. § 96, stk. 1, eller om tilskuddet udbetales til en nærtstående, jf. § 95, stk. 3, er det efter servicelovens § 95, stk. 4, og § 96, stk. 2, en betingelse, at borgeren eller den nærtstående er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren eller den nærtstående kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre borgeren eller den nærtstående indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller virksomheden, som herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælperne varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med borgeren eller den nærtstående.

Der er efter gældende regler intet krav om forudgående godkendelse af de foreninger og private virksomheder, som borgeren eller den nærtstående kan indgå aftale med om overførsel af tilskud. Der er efter gældende ret heller ikke regler om tilsyn med disse foreninger og virksomheder.

2.7.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at der er behov for tiltag, der skal forebygge misbrug af ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance, herunder et tiltag med indførelse af en godkendelsesordning for foreninger og private virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordningerne.

I forbindelse med analysearbejdet, der ligger til grund for lovforslaget, har KL efterspurgt en godkendelsesordning for foreninger og private virksomheder, så det bliver lettere for kommunerne at sikre, at det bevilgede tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet. Der har i de senere år været eksempler på sager, hvor der har været tvivl om, hvorvidt det bevilgede tilskud er anvendt efter formålet.

Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at indførelse af en godkendelsesordning for foreninger og private virksomheder vil medvirke til at mindske risikoen for, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance ikke anvendes efter formålet. Endvidere vil en godkendelsesordning øge borgernes tryghed ved at indgå aftaler med foreninger eller private virksomheder om overførsel af tilskud, idet en sådan aftale alene kan indgås med foreninger og private virksomheder, der er godkendt til at varetage arbejdsgiverfunktionen.

Det vurderes, at det vil være hensigtsmæssigt at lægge opgaven med at godkende og føre tilsyn med foreningerne og de

private virksomheder i socialtilsynet, der i forvejen godkender og fører driftsorienteret tilsyn med en række nærmere angivne tilbud efter serviceloven og sundhedsloven.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der foretages ændringer i servicelovens § 95, stk. 4, og § 96, stk. 2, så borgeren eller en nærtstående, der ønsker at overføre tilskuddet efter servicelovens §§ 95 eller 96 til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance til en forening eller privat virksomhed, alene kan indgå aftale herom med foreninger og private virksomheder, der er godkendt af socialtilsynet til at varetage arbejdsgiverfunktionen i de nævnte ordninger. Den foreslåede ændring vil indebære, at borgeren eller den nærtstående ikke kan overføre tilskuddet til foreninger eller private virksomheder, der ikke er godkendt.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 og 8.

Der foreslås desuden ændringer af lov om socialtilsyn, så socialtilsynet får til opgave at godkende og føre tilsyn med foreninger og private virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96. Denne godkendelses- og tilsynsopgave har naturlig sammenhæng til socialtilsynets øvrige opgaver.

Dog vil karakteren af godkendelse og tilsyn med disse foreninger og private virksomheder være en anden end socialtilsynets øvrige godkendelses- og tilsynsopgaver. De kvalitetskrav, som gælder for socialtilsynets øvrige godkendelses- og tilsynsvirksomhed, skal således ikke gælde for godkendelse og tilsyn med foreninger og private virksomheder i denne sammenhæng. Socialtilsynets godkendelse og tilsyn foreslås derimod at skulle foretages på baggrund af en vurdering af foreningens eller den private virksomheds økonomiske og ledelsesmæssige forhold samt ansættelsesretlige kompetencer. Socialtilsynet skal således ikke foretage en vurdering af kvaliteten i den enkelte ordning med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance, men alene foreningens eller den private virksomheds varetagelse af opgaven som arbejdsgiver.

Det foreslås i den forbindelse, at der i lov om socialtilsyn indsættes bemyndigelse til børne- og socialministeren til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager eller ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i serviceloven, herunder om hvilke kriterier der skal lægges vægt på ved godkendelsen samt de nærmere retningslinjer for indholdet i og tilrettelæggelsen af tilsynet. Bemyndigelsen vil bl.a. blive anvendt til at fastsætte kriterierne for godkendelse vedrørende foreningernes og de private virksomheders økonomiske og ledelsesmæssige forhold og ansættelsesretlige kompetencer.

Der henvises til forslaget § 2, nr. 6.

For at sikre, at foreninger og private virksomheder, der varetog arbejdsgiverfunktioner før lovens foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt den 1. januar 2018, og som fortsat ønsker at varetage disse funktioner, får rimelig tid til at indrette sig, så de kan opfylde kriterierne for godkendelse, foreslås det, at der indføres en overgangsperiode på 1½ år. Foreninger og virksomheder, som på ikrafttrædelsestidspunktet allerede varetog arbejdsgiverfunktioner, skal i løbet af overgangsperioden opnå godkendelse efter de foreslåede nye regler i socialtilsynsloven. Disse foreninger og virksomheder foreslås således at kunne videreføre eksisterende aftaler og kunne indgå nye aftaler om overførsel af tilskud frem til den 1. juli 2019 uden at have opnået godkendelse. For foreninger og private virksomheder, der efter det for loven foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt den 1. januar 2018 ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner, og som ikke tidligere har varetaget denne opgave, vil det derimod være et krav, at der er sket en forudgående godkendelse, før der kan indgås aftale om overførsel af tilskud.

Der henvises til lovforslagets § 4, stk. 3.

2.8. Bagudbetaling af tilskud til foreninger og virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontanttilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance

2.8.1. Gældende ret

Det fremgår af servicelovens § 96 a, stk. 2, og af § 11, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 647 af 25. juni 2012 om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter serviceloven, som er udstedt med hjemmel i servicelovens § 96 a, stk. 1 og 3 og § 96 c, stk. 3, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96 udbetales månedvis forud. Dette gælder, uanset om det er borgeren selv eller en nærtstående, der er tilskudsmodtager, eller om tilskuddet i henhold til en af borgeren eller den nærtstående indgået aftale herom er overført til en forening eller privat virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Reglen om forudbetalt tilskud gælder dog ikke den del af det samlede tilskud, der udbetales efter regning, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2.

2.8.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at der er behov for tiltag, der skal forebygge misbrug af ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance, herunder et tiltag med indførelse af bagudbetalt tilskud til foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktionerne i ordningerne.

KL har under analysearbejdet, der ligger til grund for aftalen og lovforslaget, påpeget, at reglerne om månedvis forudbetaling af tilskud til foreninger og private virksomheder indebærer en risiko for, at tilskuddet ikke anvendes til formålet i de situationer, hvor en forening eller privat virksomhed går konkurs midt i en måned. I disse situationer har kommunal-

bestyrelsen ved månedens begyndelse forudbetalt tilskuddet til foreningen eller virksomheden, men da kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sikre, at der ikke opstår et udækket hjælpebehov hos borgeren som følge af foreningens eller den private virksomheds konkurs, vil kommunalbestyrelsen risikere at skulle betale endnu en gang, for at borgeren kan modtage den bevilgede hjælp.

Det er på denne baggrund Børne- og Socialministeriets vurdering, at der er behov for at medvirke til at sikre, at det af kommunalbestyrelsen udbetalte tilskud anvendes efter formålet. Dette vurderes at kunne opnås ved at ændre udbetalingstidspunktet for tilskuddet til foreninger og private virksomheder fra månedsvist forud til månedsvist bagud.

Det ændrede udbetalingstidspunkt vurderes derimod ikke at burde gælde i de ordninger, hvor borgeren eller en nærtstående er tilskudsmodtager og dermed arbejdsgiver for hjælperne. I disse ordninger vil det betyde en unødigt belastning af borgerens eller den nærtståendes økonomi, hvis tilskuddet til hjælperløn udbetales månedsvist bagud.

2.8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at servicelovens § 96 a, stk. 2, ændres, således at tilskuddet til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95 og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96 udbetales månedsvist bagud i stedet for månedsvist forud i de tilfælde, hvor tilskuddet er overført til en forening eller privat virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne.

I de tilfælde, hvor tilskuddet til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95 eller borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96 udbetales til borgeren eller en nærtstående, foreslås reglen om månedsvist forudbetaling af tilskud videreført uændret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9.

2.9. Øvre ugentlig arbejdstid for nærtstående i ordninger med kontanttilskud til ansættelse af hjælpere

2.9.1. Gældende ret

Det fremgår af servicelovens § 95, stk. 2, at en borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer om ugen, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager. Efter § 95, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen desuden i særlige tilfælde vælge at udbetale tilskuddet til en nærtstående, som helt eller delvist passer borgeren med funktionsnedsættelse.

Servicelovens § 95, stk. 3, er tilsigtet at finde anvendelse i de situationer, hvor kommunalbestyrelsen skønner, at borgeren med funktionsnedsættelse ikke selv vil være i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne, hvilket er en betingelse for at være omfattet af § 95, stk. 2. Det kan f.eks. være

tilfælde, hvor borgeren har en funktionsnedsættelse som følge af udviklingshæmning eller kognitive funktionsnedsættelser. I disse tilfælde kan kommunalbestyrelsen vælge at yde det kontante tilskud til en nærtstående, som kan og vil påtage sig opgaven i stedet for til borgeren. Som nærtstående anses normalt ægtefælle, samlevende, børn, forældre, søskende samt andre, som har et nært forhold til den pågældende borger. Flere af borgerens nærtstående kan være tilskudsmodtagere og dermed dele det udbetalte tilskud.

Den eller de nærtstående, som får udbetalt tilskud efter servicelovens § 95, stk. 3, og som dermed er tilskudsmodtager, bliver arbejdsleder og arbejdsgiver for borgerens hjælper, jf. § 95, stk. 4, medmindre den eller de pågældende indgår aftale med en (anden) nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om overførsel af tilskuddet, hvorefter den (anden) nærtstående, foreningen eller den private virksomhed er arbejdsgiver for hjælperne. Det kontante tilskud til ansættelse af hjælpere, som den nærtstående får udbetalt, svarer til det, som borgeren selv ville få udbetalt.

Det fremgår af Ankestyrelsens principafgørelse nr. 113-12, at i det omfang den nærtstående selv varetager plejeopgaverne, vil den nærtstående ikke være omfattet af EU-reglerne om maksimal arbejdstid. Disse regler følger af direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (arbejdstidsdirektivet), der fastsætter en øvre grænse for den ugentlige arbejdstid på 48 timer). Undtagelsen er begrundet i, at den nærtstående ikke er arbejdstager efter den definition, der gælder efter arbejdstidsdirektivet.

Den nærtstående har således, jf. principafgørelse nr. 113-12, ingen øvre arbejdstid. Dette betyder, at den pågældende har mulighed for at vælge at varetage hele pasningsopgaven alene uden at ansætte øvrige hjælpere.

2.9.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at der i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, hvor den nærtstående er såvel arbejdsgiver som arbejdsleder og hjælper er behov for tiltag, der kan sikre, at den nærtstående ikke nedslides som følge af for høj arbejdsbelastning. Desuden er der behov for at sikre, at borgeren med funktionsnedsættelse modtager hjælp i overensstemmelse med bevillingen.

I forbindelse med det analysearbejde, der ligger til grund for aftalen og lovforslaget, er det fra kommunal side anført, at hvis den nærtstående vælger selv at varetage hele pasningsopgaven, kan det, at der ikke gælder en øvre grænse for arbejdstiden, føre til en urimeligt høj arbejdsbelastning af den pågældende. Desuden kan det i ordninger efter servicelovens § 95, stk. 3, hvor den nærtstående er såvel arbejdsgiver som -leder og hjælper, være vanskeligt at sikre, at borgeren med funktionsnedsættelse får den hjælp, som der er behov for, fordi hjælpen udelukkende varetages af den nærtstående. Dette vanskeliggør kommunalbestyrelsens tilsyn med,

om der etableres fagligt hensigtsmæssige ordninger, og om borgeren får alle behov opfyldt, herunder også i forhold til udvikling og selvstændiggørelse.

Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at indførelse af en øvre grænse for den ugentlige arbejdstid for nærtstående i ordninger efter servicelovens § 95, stk. 3, hvor den nærtstående er såvel arbejdsgiver som arbejdsleder og hjælper, dels vil kunne mindske risikoen for høj arbejdsbelastning for den nærtstående, dels medvirke til at sikre, at borgeren med funktionsnedsættelse modtager den hjælp, der er behov for. Det vurderes, at grænsen for den øvre ugentlige arbejdstid bør fastsættes til 48 timer, hvorved grænsen vil svare til den øvre ugentlige arbejdstid efter EU-reglerne for maksimal arbejdstid. Det vurderes dog også, at det vil være hensigtsmæssigt med en undtagelse til denne tidsgrænse, som kan bringes i anvendelse i særlige tilfælde, f.eks. ved ferier, hvorved der vil kunne opnås større fleksibilitet, hvis den nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen, hvorved man vil kunne gennemføre en ferie uden at være afhængig af en eller flere ekstra hjælpere.

2.9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i servicelovens § 95, stk. 3, indsættes en bestemmelse om, at en nærtstående højst kan varetage pasningsopgaven i forhold til borgeren med funktionsnedsættelse i 48 timer om ugen, medmindre den nærtstående har indgået aftale om overførsel af tilskuddet til en anden nærtstående, en forening eller en privat virksomhed. Hvis pasningsopgaven deles af flere nærtstående, foreslås det, at grænsen på 48 timer om ugen skal gælde for de nærtstående tilsammen. Pasning af borgeren med funktionsnedsættelse ud over 48 timer om ugen vil dermed ifølge forslaget skulle varetages af andre end de nærtstående. Det foreslås dog, at en eller flere nærtstående i særlige tilfælde kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen. Det kan f.eks. dreje sig om tilfælde, hvor der er sygdom blandt de af borgerens hjælpere, der ikke er nærtstående, eller i forbindelse med ferier.

Forslaget vedrører alene de ordninger, hvor den eller de nærtstående, der varetager pasningsopgaven i forhold til borgeren, også er tilskudsmodtager. Derimod omfatter forslaget ikke ordninger, hvor den nærtstående har indgået aftale om overførsel af tilskuddet til en anden nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Her er der således ikke sammenfald mellem arbejdsgiveren, arbejdslederen og hjælperen, hvilket der er i de ordninger, hvor den nærtstående samtidig er tilskudsmodtager.

Forslaget vedrører alene antallet af timer, hvori en eller flere nærtstående, der samtidig er tilskudsmodtager, kan varetage pasningsopgaven i forhold til en borger med funktionsnedsættelse, hvorimod retten til at modtage tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3, og betingelserne herfor ikke berøres af forslaget og dermed videreføres uændret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6.

2.10. Styrkelse af kommunalbestyrelsernes og regionsrådenes dataindberetningspligt på det sociale område og ældreområdet

2.10.1. Ændringer i reglerne om dataindberetninger på det sociale område

2.10.1.1. Gældende ret

Bestemmelser om statistik, analyse, information m.v. på det sociale område findes i kapitel 12 i retssikkerhedsloven.

Retssikkerhedslovens § 82, stk. 1, pålægger kommunalbestyrelser og regionsråd en pligt til at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger m.v., som børne- og socialministeren anmoder om. Ifølge bemærkningerne til L 228 af 26. april 1997 om forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 4900, svarer bestemmelsen med mindre ændringer til § 23 i den sociale styrelseslov.

Ifølge bemærkningerne til § 23 i forslaget til lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, jf. Folketingstidende 1969-70, tillæg A, spalte 1981-1982, gav bestemmelsen socialministeren og indenrigsministeren adgang til at fordr alle fornødne oplysninger fra vedkommende myndigheder og institutioner, som måtte betragtes som et naturligt led i deres tilsynsfunktioner. Herudover ville bestemmelsen kunne anvendes som grundlag for tilvejebringelse af nødvendige statistiske oplysninger eller oplysninger om forsøgsvirksomhed eller erfaringer, som burde kunne formidles på landsomfattende basis.

Det følger af retssikkerhedslovens § 83, stk. 1, at kommunalbestyrelserne giver Børne- og Socialministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på det sociale område, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen. Bestemmelsen skal forstås som en pligt for kommunalbestyrelserne til at give Børne- og Socialministeriet de omhandlede oplysninger.

Det følger desuden af retssikkerhedslovens § 83, stk. 3, at kommunalbestyrelserne har pligt til at medvirke til tema-planlægning, i kommunepaneller samt til at skaffe uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder. Ifølge bemærkningerne til L 228 af 26. april 1997 om forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 4900-4901, viderefører bestemmelsen den sociale styrelseslovs § 26, som indeholdt hjemmel til Det Sociale Informations- og Analysesystem.

Retssikkerhedslovens § 84, stk. 1, giver bemyndigelse til, at børne- og socialministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, der skal indsendes i henhold til retssikkerhedslovens §§ 82 og 83, og om, hvordan oplysningerne skal ajourføres og indsendes. For så vidt angår den konkrete udmøntning af bemyndigelsen, er der i bemærkningerne til be-

stemmelsen henvist til, at reglerne i § 12 i bekendtgørelse nr. 920 af 18. december 1991 om forretningsorden for de sociale ankenævn og revaliderings- og pensionsnævne og til §§ 29 og 30 i cirkulære nr. 193 af 3. november 1994 om social pension videreføres med de tilpasninger, der følger af reglerne i forslaget til retssikkerhedsloven.

Med hjemmel i retssikkerhedslovens § 84, stk. 1, er der i kapitel 10 i bekendtgørelse nr. 1338 af 18. november 2016 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsbekendtgørelsen) fastsat nærmere regler for indberetning af data til brug for statistik og analyse. Det drejer sig om angivelse af på hvilke områder, der skal ske indberetning af data. På enkelte områder er der endvidere fastsat krav til indberetningstidspunkt og indberetningsform.

Foruden retssikkerhedsbekendtgørelsen fremgår oplysninger om dataindberetningen af en række vejledninger og kravspecifikationer. Heraf fremgår blandt andet nærmere oplysninger om tekniske og indholdsmæssige retningslinjer for opsætning af system-til-system løsninger samt vejledning om korrekt indberetning i de enkelte systemer.

Efterlever kommunalbestyrelserne ikke forpligtelsen efter retssikkerhedsloven til at indberette data, følger det af § 50 b, jf. § 53, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, jf. lov bekendtgørelse nr. 769 af 8. juni 2015 (kommunestyrelsesloven), at Statsforvaltningen og Økonomi- og Indenrigsministeriet som led i det kommunale tilsyn kan pålægge de ansvarlige kommunalbestyrelsesmedlemmer tvangsbøder. Det følger af § 31 i regionsloven, jf. lov bekendtgørelse nr. 770 af 9. juni 2015, at tilsvarende gør sig gældende for Statsforvaltningens tilsyn med regionerne. Formålet med anvendelse af tvangsbøder er at fremtvinge opfyldelsen af en handlepligt for kommunalbestyrelsen eller regionsrådet. Tvangsbøder løber, indtil forpligtelsen er opfyldt. Forpligtelsen er opfyldt, når det ansvarlige medlem har fremsat forslag om, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet træffer den beslutning, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet er forpligtet til, eller når medlemmet har stemt for beslutningen.

2.10.1.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at der er behov for et bedre datagrundlag på det sociale område.

De gældende krav til kommunalbestyrelsernes og regionsrådenes dataindberetning på det sociale område er formuleret på et forholdsvis overordnet niveau. Der er således i retssikkerhedsloven ikke hjemmel til at følge op over for kommunalbestyrelser og regionsråd, der gentagne gange ikke lever op til indberetningskravene på det sociale område.

Der er allerede i dag tekniske retningslinjer for dataindberetningerne, men disse, samt øvrige informationer og retningslinjer for dataindberetningen, er spredt i forskellige vejledninger og kravspecifikationer. Det bevirker, at det kan forekomme uklart for kommunalbestyrelserne og regionsrådene, hvad der skal indberettes af hvem og hvornår. Børne- og So-

cialministeriet vurderer derfor, at der bør udarbejdes en databekendtgørelse, der så vidt muligt samler alle regler og informationer om dataindberetningen på det sociale område. Der er på nuværende tidspunkt ikke tilstrækkelig hjemmel til at udstede en sådan bekendtgørelse, der samler alle krav.

Der er i dag forskellige udfordringer med at sikre rettidige og retvisende dataindberetninger fra kommunalbestyrelserne og regionsrådene. Udfordringerne med dataindberetningerne opstår af flere årsager, men kan blandt andet tilskrives manglende prioritering i kommunerne og regionerne eller problemer med it-understøttelsen.

Det er centralt at løse udfordringerne, så der kan sikres aktuelle, valide og dækkende data om alle målgrupper, der modtager hjælp på det sociale område. Et godt datagrundlag på det sociale område er vigtigt, da det kan medvirke til en bedre social indsats, fordi det i højere grad gør det muligt at identificere de indsatser, der har de bedste effekter, og som er mest omkostningseffektive.

Børne- og Socialministeriet finder det derfor vigtigt, at de krav, der er til kommunernes og regionernes dataindberetning på det sociale område, tydeliggøres, så der ikke kan være tvivl om, hvori indberetningspligten består, og det sikres, at alle nødvendige data indberettes.

En bedre styring af dataindberetningerne kan for det første opnås ved at give børne- og socialministeren hjemmel til at forlange, at kommunalbestyrelserne og regionsrådene, der gentagne gange ikke overholder kravene til dataindberetningen, inden for en af ministeren fastsat frist iværksætter en handlingsplan for at sikre rettidige og retvisende dataindberetninger. Handlingsplanen skal udarbejdes i overensstemmelse med de af børne- og socialministeren eventuelt fastsatte retningslinjer herfor. Bestemmelsen anvendes først efter forudgående dialog og samarbejde med kommunalbestyrelsen eller regionsrådet. Det er kun i de tilfælde, hvor dialog og samarbejde med kommunalbestyrelsen eller regionsrådet ikke fører til bedre dataindberetninger, at børne- og socialministeren vil kræve, at der iværksættes en handlingsplan.

En bedre styring af dataindberetningerne kan for det andet opnås ved dels at præcisere i overensstemmelse med gældende ret, at børne- og socialministeren har bemyndigelse til ved fastsættelsen af regler om, hvordan de indberetningspligtige oplysninger skal indsendes, at fastsætte regler om, hvem der er datamodtager og leverancefrist, og dels at give børne- og socialministeren udtrykkelig bemyndigelse til at fastsætte regler om leveranceform og -format, det vil sige herunder også regler om krav til den tekniske indberetning af oplysningerne. Kravene til leveranceform og leveranceformat vil blive fastlagt i dialog med regioner og kommuner og under hensyn til fællesoffentlige aftaler. Der vil ikke blive stillet krav om udskiftning af it-systemer. Kravene til dataindberetning skal så vidt muligt fastsættes under hensyn til at sikre mindst mulig indberetningsbyrde for kommunalbestyrelserne og regionsrådene samt så vidt muligt sikre smidi-

ge overførsler af data mellem kommunerne og regionerne og staten.

Baseret på erfaringer fra beskæftigelsesområdet er det Børne- og Socialministeriets vurdering, at en fælles databekendtgørelse kan gøre en positiv forskel for kommunerne og regionerne samt systemleverandørerne, idet de alene skal anvende bekendtgørelsen for at holde sig opdateret på krav til dataindberetningen. Det er således ministeriets vurdering, at en databekendtgørelse vil være med til at lette arbejdet for sagsbehandlerne i kommuner og regioner og for it-leverandører på området.

Det forventes, at en databekendtgørelse relativt hurtigt vil have en effekt på kommunernes og regionernes registrering- og indberetningspraksis, idet kravene til kommunerne og regionerne bliver tydeligere og samlet på ét sted. Samtidig vil en fælles databekendtgørelse i højere grad muliggøre, at it-leverandørerne kan sikre sig overblik over aktuelle tekniske krav m.v. Konstateres væsentlige og vedvarende fejl eller mangler i kommunernes og regionernes indberetninger vil det være muligt for Børne- og Socialministeriet med henvisning til databekendtgørelsen at kræve, at kommunerne og regionerne retter op på praksis.

Børne- og Socialministeriet synliggør formålet med de indberettede data for henholdsvis staten, kommunerne og regionerne med henblik på at sikre valide data.

2.10.1.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 82, stk. 1, har til formål at fastslå i overensstemmelse med gældende ret, at børne- og socialministeren kan fastsætte en frist for kommunalbestyrelsernes og regionsrådenes tilvejebringelse og indsendelse af statistiske oplysninger m.v., som børne- og socialministeren anmoder om.

Den foreslåede indsættelse af et nyt stk. 2 i retssikkerhedslovens § 82 har til formål at sikre, at børne- og socialministeren fremover kan forlange, at kommunalbestyrelser og regionsråd iværksætter en handlingsplan for, hvordan der fremadrettet kan sikres indberetning af rettidige og retvisende data, såfremt kravene til indberetningen gentagne gange ikke overholdes. Handlingsplanen skal iværksættes inden for en af børne- og socialministeren fastsat frist samt i overensstemmelse med de af børne- og socialministeren fastsatte retningslinjer herfor. Bestemmelsen anvendes først efter forudgående dialog og samarbejde med kommunalbestyrelsen eller regionsrådet.

Den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 83, stk. 1, fastslår, at kommunalbestyrelserne har pligt til inden for en af børne- og socialministeren fastsat frist at give Børne- og Socialministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på det sociale område, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen.

Den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 83, stk. 3, har til formål at fastslå, at Børne- og Socialministeriet kan

fastsætte en frist for kommunalbestyrelsernes fremskaffelse af uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder.

Den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 84, stk. 1, præciserer for det første i overensstemmelse med gældende ret, at børne- og socialministeren har bemyndigelse til ved fastsættelsen af regler om, hvordan de indberetningspligtige oplysninger skal indsendes, at fastsætte regler om, hvem der er datamodtager og leverancefrist, og giver for det andet børne- og socialministeren hjemmel til, at de eksisterende retningslinjer for den tekniske indberetning af oplysningerne, fremover fremgår af den databekendtgørelse, der påtænkes udarbejdet. Kravene til dataindberetning skal som nu så vidt muligt sikre smidige overførsler af data mellem kommunerne og regionerne og staten.

Den foreslåede bemyndigelse i retssikkerhedslovens § 84, stk. 1, forventes udmøntet i en databekendtgørelse, der så vidt muligt samler alle regler og informationer om dataindberetningen på det sociale område. Bekendtgørelsen forventes at omfatte samtlige statistikker på det sociale område, hvor der er fastsat et dokumentationskrav, der kræver løbende eller tilbagevendende indberetning fra kommunerne og regionerne.

Hermed bliver databekendtgørelsen det regelsæt, kommunerne og regionerne kan tilgå for nemt at få overblik over, hvilke data på det sociale område der er omfattet af en indberetningspligt, og hvori indberetningspligten består.

Forslaget har til hensigt at sikre, at Børne- og Socialministeriet modtager dækkende, valide og rettidige data for alle væsentlige målgrupper på det sociale område ved at sikre mere klare rammer for og styring af kommunernes og regionernes dataindberetning. Samtidig sikrer forslaget Børne- og Socialministeriet bedre mulighed for at følge målet op over for kommunalbestyrelser og regionsråd, der gentagne gange ikke lever op til indberetningskravene på det sociale område. Lovændringen medfører ikke i sig selv en mere omfattende indberetningspligt.

Forslaget indebærer i sig selv ikke et øget krav om indberetning fra kommunerne eller regionerne til staten.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 3, 4, 6, 7, 9, 11 og 12.

2.10.2. Ændringer i reglerne om dataindberetninger på ældreområdet

2.10.2.1. Gældende ret

Bestemmelser om statistik, analyse, information m.v. på ældreområdet findes i kapitel 12 i retssikkerhedsloven.

Retssikkerhedslovens § 82, stk. 2, pålægger kommunalbestyrelser og regionsråd en pligt til at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger m.v., som ældreministeren anmoder om. Ifølge bemærkningerne til L 228 af 26. april 1997 om forslag til lov om retssikkerhed og administration på det

sociale område, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 4900, svarer bestemmelsen med mindre ændringer til § 23 i den sociale styrelseslov.

Ifølge bemærkningerne til § 23 i forslaget til lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, jf. Folketingstidende 1969-70, tillæg A, spalte 1981-1982, gav bestemmelsen socialministeren og indenrigsministeren adgang til at fordre alle fornødne oplysninger fra vedkommende myndigheder og institutioner, som måtte betragtes som et naturligt led i deres tilsynsfunktioner. Herudover ville bestemmelsen kunne anvendes som grundlag for tilvejebringelse af nødvendige statistiske oplysninger eller oplysninger om forsøgsvirksomhed eller erfaringer, som burde kunne formidles på landsomfattende basis.

Det følger af retssikkerhedslovens § 83, stk. 2, at kommunalbestyrelserne giver Sundheds- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen i hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen.

Retssikkerhedslovens § 84, stk. 2, giver bemyndigelse til, at ældreministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, der skal indsendes i henhold til retssikkerhedslovens §§ 82 og 83, med hensyn til hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og om, hvordan oplysningerne skal ajourføres og indsendes.

For så vidt angår den konkrete udmøntning af bemyndigelserne i § 84, stk. 2, er der i bemærkningerne til bestemmelsen henvist til, at reglerne i § 12 i bekendtgørelse nr. 920 af 18. december 1991 om forretningsorden for de sociale ankenævne og revaliderings- og pensionsnævne og til §§ 29 og 30 i cirkulære nr. 193 af 3. november 1994 om social pension videreføres med de tilpasninger, der følger af reglerne i forslaget til retssikkerhedsloven.

Efterlever kommunalbestyrelserne ikke forpligtelsen efter retssikkerhedsloven til at indberette data, følger det af § 50 b, jf. § 53, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 769 af 8. juni 2015 (kommunestyrelsesloven), at Statsforvaltningen og Økonomi- og Indenrigsministeriet som led i det kommunale tilsyn kan pålægge de ansvarlige kommunalbestyrelsesmedlemmer tvangsbøder. Det følger af § 31 i regionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 770 af 9. juni 2015, at tilsvarende gør sig gældende for Statsforvaltningens tilsyn med regionerne. Formålet med anvendelse af tvangsbøder er at fremtvinge opfyldelsen af en handlepligt for kommunalbestyrelsen eller regionsrådet. Tvangsbøder løber, indtil forpligtelsen er opfyldt. Forpligtelsen er opfyldt, når det ansvarlige medlem har fremsat forslag om, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet træffer den beslutning, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet er forpligtet til, eller når medlemmet har stemt for beslutningen.

2.10.2.2. Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser

Sundheds- og Ældreministeriet ønsker at sikre fortsatte forbedringer af datagrundlaget for ældreområdet, hvor der til dels opleves samme udfordringer som det sociale område, jf. afsnit 2.10.1.2.

Retssikkerhedslovens §§ 82 – 84 hjemler dataindberetning på såvel det sociale område som ældreområdet, og dataindberetningen på tværs social- og ældreområdet rummer en række klare fællestræk, da der er tale om nært beslægtede kommunale serviceområder, hvor der for begge områder hovedsageligt er tale om oplysninger fra de samme kommunale elektroniske omsorgssystemer.

Der er således i dag på ældreområdet forskellige udfordringer med at sikre rettidige og retvisende dataindberetninger fra kommunalbestyrelserne. Udfordringerne med dataindberetningerne opstår af flere årsager, men kan tilskrives blandt andet manglende prioritering i kommunerne eller problemer med it-understøttelsen.

Det er derfor centralt at løse udfordringerne på ældreområdet, så der kan sikres aktuelle, valide og dækkende data om alle målgrupper, der modtager hjælp på ældreområdet. Et godt vidensgrundlag på ældreområdet er vigtigt, da det kan medvirke til en bedre indsats, fordi det i højere grad gør det muligt at følge udviklingen på området og identificere de indsatser, der har de bedste effekter, og som er mest omkostningseffektive.

Sundheds- og Ældreministeriet finder det derfor vigtigt, at de krav, der er til kommunernes og regionernes dataindberetning på ældreområdet, tydeliggøres, så der ikke kan være tvivl om, hvori indberetningspligten består, og det sikres, at alle nødvendige data indberettes. Ligesom at Sundheds- og Ældreministeriet finder det hensigtsmæssigt, at bemyndigelsesbestemmelserne om dataindberetning på tværs af social- og ældreområdet så vidt muligt er ens, med mindre særlige forhold gør sig gældende.

Sundheds- og Ældreministeriet ønsker derfor at præcisere, at ældreministeren dels har bemyndigelse til ved fastsættelsen af regler om, hvordan de indberetningspligtige oplysninger skal indsendes, at fastsætte regler om, hvem der er datamodtager og leverancefrist, og dels at give ældreministeren udtrykkelig bemyndigelse til at fastsætte regler om leveranceform og -format, det vil sige herunder også regler om krav til den tekniske indberetning af oplysningerne. Kravene til leveranceform og leveranceformat vil blive fastlagt i dialog med regioner og kommuner og under hensyn til fællesoffentlige aftaler. Der vil ikke blive stillet krav om udskiftning af it-systemer. Kravene til dataindberetning skal så vidt muligt fastsættes under hensyn til at sikre mindst mulig indberetningsbyrde for kommunalbestyrelserne og regionsrådene, samt så vidt muligt sikre smidige overførsler af data mellem kommunerne og regionerne og staten.

Sundheds- og Ældreministeriet påtænker at udstede en bekendtgørelse for indberetningen af oplysninger på ældreom-

rådet, der klart og tydeligt beskriver, hvordan indberetningspligtige oplysninger skal indsendes, herunder i forhold til datamodtager, frist, leveranceform og leveranceformat. Det forventes at bidrage til at gøre det mere enkelt, klart og tydeligt for kommunerne, hvilke oplysninger de skal indberette, og hvordan oplysningerne skal indberettes på tværs af ældreområdet. Det forventes også at bidrage til at gøre det nemmere for kommunerne at indberette rettidigt og korrekt.

Lovændringen medfører ikke i sig selv en mere omfattende indberetningspligt.

Sundheds- og Ældreministeriet har ligeledes overvejet muligheden for at give ældreministeren hjemmel til at forlange, at kommunalbestyrelserne og regionsrådene, der gentagne gange ikke overholder kravene til dataindberetningen, inden for en af ministeren fastsat frist iværksætter en handlingsplan for at sikre rettidige og retvisende dataindberetninger. Sundheds- og Ældreministeriet har imidlertid vurderet, at indførelse af en sådan hjemmel til at forlange handlingsplaner i tillæg til den allerede eksisterende indberetningspligt ikke er aktuel for ældreområdet, hvilket blandt andet skyldes, at dataindberetningen på ældreområdet generelt vurderes bedre end på socialområdet, hvorfor udfordringer og forbedringer på ældreområdet må formodes at kunne løses løbende og på anden vis.

2.10.2.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 82, stk. 3, har til formål at fastslå, at ældreministeren kan fastsætte en frist for kommunalbestyrelsernes og regionsrådenes tilvejebringelse og indsendelse af statistiske oplysninger m.v., som ældreministeren anmoder om.

Den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 83, stk. 2, fastslår, at kommunalbestyrelserne har pligt til inden for en af ældreministeren fastsat tidsfrist at give Sundheds- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen i hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen.

Den foreslåede indsættelse af et nyt stk. 4 i retssikkerhedslovens § 83 har til formål at fastslå, at Sundheds- og Ældreministeriet kan fastsætte en frist for kommunalbestyrelsernes fremskaffelse af uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder.

Den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 84, stk. 2, præcisere for det første i overensstemmelse med gældende ret, at ældreministeren har bemyndigelse til ved fastsættelsen af regler om, hvordan de indberetningspligtige oplysninger skal indsendes, at fastsætte regler om, hvem der er datamodtager og leverancefrist, og giver for det andet ældreministeren hjemmel til, at de eksisterende retningslinjer for den tekniske indberetning af oplysningerne, fremover fremgår af den bekendtgørelse, der påtænkes udarbejdet for ældreområdet. Kravene til dataindberetning skal som nu så vidt muligt

sikre smidige overførsler af data mellem kommunerne og regionerne og staten.

Den foreslåede bemyndigelse i retssikkerhedslovens § 84, stk. 2, forventes udmøntet i en bekendtgørelse, der så vidt muligt samler alle regler og informationer om dataindberetningen på ældreområdet. Bekendtgørelsen forventes at omfatte samtlige oplysninger på ældreområdet inden for denne lovgivning, hvor der er fastsat et dokumentationskrav, der kræver løbende eller tilbagevendende indberetning fra kommunerne og regionerne.

Forslaget indebærer i sig selv ikke et øget krav om indberetning fra kommunerne eller regionerne til staten.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 5, 8, 10, 13 og 14.

2.11. Varsling ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven

2.11.1. Gældende ret

Klager over afgørelser efter den sociale lovgivning, herunder efter serviceloven, har som hovedregel ikke opsættende virkning. Dette er fastsat i retssikkerhedslovens § 72, stk. 1.

Det betyder, at kommunalbestyrelsens afgørelse om nedsættelse eller ophør af en ydelse som hovedregel får virkning fra det tidspunkt, kommunalbestyrelsen har fastsat i afgørelsen, uanset om afgørelsen skal træde i kraft kort tid efter meddelelsen af afgørelsen, og uanset om Ankestyrelsen på dette tidspunkt måtte have taget stilling til en eventuel klage. I en række tilfælde vil borgeren således modtage den nedsatte hjælp eller ikke modtage hjælp, mens en klage behandles af Ankestyrelsen.

Der gælder dog efter retssikkerhedslovens § 72, stk. 2-5, undtagelser fra denne hovedregel i nærmere angivne tilfælde. Det drejer sig om sager vedrørende anbringelse af børn udenfor hjemmet, hvor klager over afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter servicelovens § 68, stk. 2 og 4, afgørelser om valg af anbringelsessted efter servicelovens § 68 b, stk. 1, og afgørelser om at anbringelse uden for hjemmet ikke skal opretholdes for unge, der fylder 18 år, jf. servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1, og § 76 a, stk. 2, som udgangspunkt har opsættende virkning, jf. nærmere retssikkerhedslovens § 72, stk. 2 og 3. På voksenområdet kan Ankestyrelsen efter begæring tillægge en klage over afgørelse om botilbud efter servicelovens kapitel 20 opsættende virkning, jf. retssikkerhedslovens § 72, stk. 4. Endelig har klager over optagelse i særlige botilbud uden samtykke efter servicelovens § 129 som udgangspunkt opsættende virkning, jf. nærmere retssikkerhedslovens § 72, stk. 5.

En myndighed kan endvidere beslutte at tillægge klager over egne afgørelser opsættende virkning. Det fremgår af forarbejderne til retssikkerhedslovens § 72, jf. L 228, jf. Folkestidende 1996-97, tillæg A, side 4899.

Endelig gælder ved siden af retssikkerhedslovens § 72 en almindelig forvaltningsretlig retsgrundsætning om, at rekursinstanser kan tage stilling til, om en klage skal have opsættende virkning. Den myndighed, det være sig underinstansen eller rekursinstansen, der modtager en anmodning fra parten om opsættende virkning, er forpligtet til at tage stilling til anmodningen.

Der er ikke i dag bestemmelser i serviceloven om konkrete varslingsperioder, når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om at nedsætte eller frakende hjælp efter serviceloven, dvs. helt eller delvist tilbagekalder en begunstigende forvaltningsakt. Det betyder, at der heller ikke er fastsat regler om brug af et varsel i de tilfælde, hvor nedsættelse eller frakendelse har særligt indgribende betydning for den enkelte eller efterfølgende vil være uoprettelig.

På servicelovens område gælder derfor de almindelige forvaltningsretlige regler om tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter. Det betyder bl.a., at en afgørelse om nedsættelse eller frakendelse af hjælp skal gennemføres med et rimeligt varsel. Det beror på en konkret vurdering, hvad der i det enkelte tilfælde kan anses for et rimeligt varsel. I vurderingen vil der bl.a. skulle tages hensyn til indgrebets intensitet under inddragelse af almindelige proportionalitets-synspunkter.

Der findes dog i § 17 i bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom en bestemmelse om en afviklingsperiode for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42. Kommunalbestyrelsen skal ifølge denne bestemmelses stk. 1, udbetale hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet. Dette gælder ifølge § 17, stk. 2, i bekendtgørelsen ikke, når modtageren har truffet aftale med kommunalbestyrelsen om, at hjælpen ydes i en på forhånd fastsat periode, eller når afviklingsperioden efter modtagerens ønske fastsættes til en kortere periode. Desuden fremgår det af bekendtgørelsens § 17, stk. 3, at hvis modtageren i afviklingsperioden opnår en arbejdsindtægt, ophører udbetalingen af hjælp i det omfang, indtægten modsvarer den ydede hjælp.

Endvidere findes der i § 10, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse en bestemmelse om bortfald af hjælp til dækning af merudgifter efter servicelovens § 100. Bekendtgørelsens § 10, stk. 2, fastslår, at hvis betingelserne for tilskud efter servicelovens § 100 ikke længere er opfyldt, bortfalder tilskuddet ved udgangen af den måned, hvor dette konstateres.

Endelig kan peges på, at det af punkt 106 i vejledning nr. 9 af 15. februar 2011 om borgerstyret personlig assistance (vejledning nr. 7 til serviceloven) fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sikre et rimeligt varsel, hvis der træffes afgørelse om frakendelse af en ordning med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance

til en borger. Dette er for at sikre, at borgeren har mulighed for at afvikle ordningen, og herunder opsigse aftaler med den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed eller selv at opsigse hjælperne. Tre måneder kan være et rimeligt varsel. I nogle situationer vil det dog være nødvendigt, at ordningen standses øjeblikkeligt, f.eks. hvis hensynet til borgeren nødvendiggør dette. I denne situation skal kommunalbestyrelsen dække eventuelle udgifter til hjælpere m.v. i opsigelsesperioden.

2.11.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at der er behov for at øge borgerens retssikkerhed i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven.

I henhold til det af Dansk Folkeparti den 20. november 2015 fremsatte beslutningsforslag B 36, som med ændringer blev vedtaget den 3. maj 2016, skal der i folketingsåret 2016-17 fremsættes lovforslag, der giver opsættende virkning i alle klagesager for borgere med handicap, der har fået frataget eller nedsat hjælp efter serviceloven, selv om den pågældende ikke har forbedret sin funktionsevne, og hvis kommunalbestyrelsens afgørelse om fratagelse eller nedsat hjælp får vidtrækkende konsekvenser, som ikke eller kun vanskeligt lader sig genoprette. Hensynet bag beslutningsforslaget er at sikre, at borgeren beholder den hjælp, som kommunalbestyrelsen har frakendt i en eventuel klageperiode, hvis borgeren klager over kommunalbestyrelsens afgørelse. Derudover fremgår det af beslutningsforslaget, at det skal være nemt og hurtigt for borgere at få vurderet, om de kan få opsættende virkning i deres klagesag.

Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at de hensyn, der ligger bag beslutningsforslag B 36, bør sikres i alle sager, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven, og hvor frakendelsen eller nedsættelsen har særligt indgribende betydning for den enkelte borger, og dermed ikke kun i de sager, hvor borgeren påklager kommunalbestyrelsens afgørelse til Ankestyrelsen. Derudover vurderes det, at en ordning med opsættende virkning som beskrevet i beslutningsforslag B 36 kan medføre en u hensigtsmæssig klagestruktur.

Det vurderes derfor, at der i stedet for indførelse af opsættende virkning som beskrevet i beslutningsforslag B 36 bør indføres et minimumsvarsel med opsat virkning på 14 uger for kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven, hvor frakendelsen eller nedsættelsen har særligt indgribende betydning for den enkelte borger. Minimumsvarslet bør kombineres med en særligt hurtig sagsbehandling i Ankestyrelsen, således at en eventuel klagesagsbehandling kan afsluttes, før kommunalbestyrelsens afgørelse får virkning for den berørte borger.

Et varsel med opsat virkning på 14 uger ved kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af ne-

dennævnte ydelser vil betyde, at borgerne automatisk fortsat får deres ydelser, mens klagen behandles. Der er således tale om en ordning, som er nem for borgerne. Derudover vurderes indførelse af et minimumsvarsel ikke at medføre samme u hensigtsmæssige klagestruktur som et forslag om opsættende virkning som beskrevet i beslutningsforslag B 36.

Det vurderes, at minimumsvarslet og den særligt hurtige sagsbehandling i Ankestyrelsen bør gælde for følgende ydelser i serviceloven, hvor frakendelse eller nedsættelse af hjælp altid findes at have vidtrækkende konsekvenser, som ikke eller kun vanskeligt lader sig genoprette: § 95 om konstant tilskud til ansættelse af hjælpere, § 96 om borgerstyret personlig assistance, § 98 om særlig kontaktperson til døvblinde, § 114 om støtte til bil, hvor støtten frakendes inden udløbet af genanskaffelsesperioden, § 32 om særlige dagtilbud, hvor der sker frakendelse af en plads, § 36 om særlige klubtilbud, hvor der sker frakendelse af en plads, og § 42 om tabt arbejdsfortjeneste i de tilfælde, hvor der efter gældende ret gælder en afviklingsperiode på 3 måneder, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom.

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at indførelse af et minimumsvarsel på 14 uger for kommunalbestyrelsens afgørelser som beskrevet kombineret med en særligt hurtig sagsbehandling i Ankestyrelsen skal træde i stedet for det forslag om opsættende virkning, som fremgår af beslutningsforslag B 36.

2.11.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i serviceloven indsættes en bestemmelse, hvorefter der gælder et varsel på mindst 14 uger fra borgeren har modtaget afgørelsen, hvis afgørelsen indebærer en nedsættelse eller frakendelse af hjælpen, som har vidtrækkende konsekvenser for den enkelte, som ikke eller kun vanskeligt lader sig genoprette. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsens afgørelser i disse tilfælde får opsat virkning i mindst 14 uger.

Følgende ydelser foreslås omfattet af varslet, idet der vil være tale om, at en nedsættelse eller frakendelse af disse ydelser i serviceloven altid har vidtrækkende konsekvenser, som ikke eller kun vanskeligt lader sig genoprette: § 95 om konstant tilskud til ansættelse af hjælpere, § 96 om borgerstyret personlig assistance, § 98 om særlig kontaktperson til døvblinde, § 114 om støtte til bil, hvor støtten frakendes inden udløbet af genanskaffelsesperioden, § 32 om særlige dagtilbud, hvor der sker frakendelse af en plads, § 36 om særlige klubtilbud, hvor der sker frakendelse af en plads. Endvidere foreslås afgørelser vedrørende ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42, i de tilfælde, der er omfattet af reglerne om en afviklingsperiode, der fremgår af § 17 i bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, at være omfattet af det foreslåede varsel.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3.

Hvis lovforslaget vedtages, vil det blive sikret, at der i Ankestyrelsen gennemføres en særligt hurtig sagsbehandling for klager over denne type afgørelser. Det skal dermed tilstræbes, at klagesagen er afgjort inden udløbet af varslingsperioden.

2.12. Klage over boformslederens afgørelser om optagelse og udskrivning

2.12.1. Gældende ret

Ophold på krisecentre, jf. servicelovens § 109, og forsorgshjem m.v., jf. servicelovens § 110, har en særlig karakter sammenlignet med ophold på øvrige tilbud efter serviceloven, da borgeren kan henvende sig direkte til boformen og søge om optagelse (selvmøderprincippet).

Efter servicelovens § 109, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold (kvindekrisecentre). Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte.

Efter servicelovens § 110, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde midlertidigt ophold i boformer til borgere med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp (forsorgshjem m.v.).

Det følger af servicelovens § 109, stk. 2, og § 110, stk. 2, at optagelse på disse typer af boformer kan ske ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder. Det vil sige, at ophold på disse typer af boformer ikke forudsætter forudgående visitation fra kommunalbestyrelsen, og at borgeren kan henvende sig direkte til boformen og søge om optagelse.

Det er fastsat i servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, at det er boformslederen, der træffer afgørelse om optagelse på boformen. Ankestyrelsen har i principafgørelse nr. 28-14 fastslået, at det er lederen af en boform efter § 109, som har kompetencen til at træffe afgørelse om udskrivning på samme måde, som det er lederen, der træffer afgørelse om optagelse.

Det følger af servicelovens § 109, stk. 4 og 5, og § 110, stk. 4 og 5, at boformen senest 3 hverdage efter afgørelse om optagelse i eller udskrivning fra boformen skal give en orientering herom til kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven (borgerens handlekommune). I forlængelse heraf følger det af § 109, stk. 6, og § 110, stk. 6, at orienteringen blandt andet skal indeholde begrundelsen for henholdsvis optagelsen og udskrivningen.

Boformslederens afgørelse om optagelse i og udskrivning fra boformer efter § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, indeholder en vurdering af, om borgeren er i målgruppen for hjælp efter

§ 109, stk. 1, og § 110, stk. 1. Boformslederens afgørelse er omfattet af forvaltningsloven.

Uanset at lederen af boformen træffer afgørelse om optagelse i og udskrivning fra boformen, er det kommunalbestyrelsen, der skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven, jf. servicelovens § 4, stk. 1.

Det fremgår af servicelovens § 166, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter serviceloven kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven, medmindre andet er fastsat i serviceloven eller i retssikkerhedsloven. Det er endvidere fastsat i retssikkerhedslovens § 60, stk. 1, at når det fremgår af lovgivningen, kan kommunalbestyrelsens, herunder jobcenterets, afgørelser indbringes for Ankestyrelsen eller Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Det er således efter ordlyden af de nævnte bestemmelser i retssikkerhedsloven og serviceloven alene kommunalbestyrelsens afgørelser – og ikke boformslederens afgørelser om optagelse på eller udskrivning fra boformer efter servicelovens §§ 109 og 110 – der kan indbringes for Ankestyrelsen. Det er ikke i forarbejderne til hverken serviceloven eller retssikkerhedsloven angivet, at de gældende regler skulle omfatte adgang til at klage over afgørelser om optagelse truffet af lederen af en §§ 109- eller 110-boform.

Ankestyrelsen har i principafgørelse nr. 60-14 fastslået, at lederens afgørelse om optagelse på eller om udskrivning fra ophold på et forsorgshjem ikke kan påklages til Ankestyrelsen, da der ikke er hjemmel hertil i serviceloven. Borgerne har således på nuværende tidspunkt ikke adgang til at klage over boformslederens afgørelser om optagelse på hverken krisecentre eller forsorgshjem m.v.

2.12.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser er enige om, at der skal indføres klageadgang til Ankestyrelsen over boformslederens afgørelse om afslag på henholdsvis optagelse i boformer efter servicelovens § 109 (kvindekrisecentre) og § 110 (forsorgshjem m.v.) og afgørelser om udskrivning herfra.

Regelsættet om optagelse i en boform efter både §§ 109 og 110 i serviceloven er baseret på, at borgeren kan henvende sig direkte til boformen uden forudgående visitation og henvisning fra kommunalbestyrelsen.

Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at borgerens mulighed for at henvende sig direkte til boformen er meget væsentlig i forhold til målgruppen for servicelovens §§ 109 og 110, da der her er tale om en særligt sårbar målgruppe, der har et akut behov for midlertidigt ophold i en boform. Det er således afgørende for indsatsen i forhold til målgruppen, at borgerne kan henvende sig direkte til boformen og søge om optagelse. Det er endvidere ministeriets vurdering, at borgerens retssikkerhed styrkes ved indførelsen af en klageadgang til Ankestyrelsen. Det indebærer, at det klagesy-

stem, som allerede kendes fra kommunale afgørelser, også vil være gældende for boformslederens afgørelser om optagelse og udskrivning.

Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at hensynet til borgerens akutte behov tilgodeses bedst ved, at boformslederen har kompetence til at træffe afgørelse om optagelse og udskrivning, og at borgerens retssikkerhed styrkes gennem indførelsen af en klageadgang til Ankestyrelsen. Indbringelse for Ankestyrelsen skal ske i overensstemmelse med de almindelige klage regler i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Det fremgår af servicelovens § 4, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for de nødvendige tilbud efter serviceloven. Det fremgår endvidere af retssikkerhedslovens § 60, stk. 3, at afgørelser om det generelle serviceniveau, herunder hvilke tilbud og pladser der skal være til rådighed i kommunen, og fastsættelse af takster for tilbuddene ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Det følger af retssikkerhedslovens § 69, at Ankestyrelsen kan efterprøve retlige spørgsmål. Det vil sige, at Ankestyrelsen alene kan tage stilling til retlige forhold.

2.12.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at præcisere servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, således at lederen af boformen træffer afgørelse om både optagelse og udskrivning. Dette er en kodificering af gældende ret, som fastslået i Ankestyrelsens principafgørelse nr. 28-14.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11 og 12.

Det foreslås endvidere at indsætte en bestemmelse i serviceloven, hvorefter der gives adgang til at klage til Ankestyrelsen over boformslederens afgørelse om optagelse på og udskrivning fra boformer efter servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3. Det foreslås derfor at ændre servicelovens § 166, således at det ikke alene vil være kommunalbestyrelsens afgørelser, men også boformslederens afgørelser om optagelse og udskrivning på boformer efter § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, i serviceloven, som kan indbringes for Ankestyrelsen. Det indebærer, at det klagesystem, som allerede kendes fra kommunale afgørelser, også vil være gældende for boformslederens afgørelser om optagelse og udskrivning.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at give borgeren mulighed for at klage til Ankestyrelsen over boformslederens afgørelser om optagelse og udskrivning og på den måde styrke borgernes retssikkerhed.

Forslaget indebærer, at de almindelige regler om klageadgang i retssikkerhedslovens kapitel 10 finder anvendelse på klager over afgørelser om optagelse og udskrivning efter servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3. Det betyder, at Ankestyrelsen kan tage stilling til de retlige spørgsmål, der ligger til grund for boformslederens afgørelse om optagelse og udskrivning, jf. retssikkerhedslovens § 69.

Det indebærer blandt andet, at lederen af boformen skal have anledning til at genvurdere afgørelsen om afslag på optagelse eller udskrivning, inden Ankestyrelsen behandler klagen, og at borgeren derfor skal indgive klagen til lederen af boformen. Bekendtgørelse nr. 1338 af 18. november 2016 om retssikkerhed og administration på det sociale område vil ved vedtagelse af forslaget blive ændret, således at bekendtgørelsens regler om genvurderingsfrist m.v. også finder anvendelse for klager over boformslederens afgørelser om optagelse og udskrivning.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 15, og § 3, nr. 2.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der er med satspuljeaftalen for 2017 afsat en ramme på 19,4 mio. kr. i 2018 og 18,5 mio. kr. årligt fra 2019 og frem til regelændringerne i lovforslaget. Heraf udgør de kommunale merudgifter 12,6 mio. kr. i 2018 og frem og de statslige merudgifter 6,8 mio. kr. i 2018 og 5,9 mio. kr. i 2019 og frem. De kommunale merudgifter vedrører lovforslagets § 1, nr. 10, om forenkling af merudgiftsydelsens udmålingssystem, § 1, nr. 3, om indførelse af krav om varsling på minimum 14 uger ved nedsættelse eller frakendelse af hjælpen vedrørende servicelovens §§ 32, 36, 42, 95, 96, 98 og 114 og § 1, nr. 11, 12 og 15, og § 3, nr. 2, om klageadgang vedrørende afgørelser efter servicelovens §§ 109 og 110. Der er afsat en ramme på 17,1 mio. kr. årligt fra 2018 og frem til dækning af kommunernes merudgifter.

Der vil være administrative kommunale lettelser forbundet med lovforslagets § 1, nr. 10, om forenklet udmålingssystem for merudgiftsydelser og § 1, nr. 13, om forenklet sagsbehandlingsprocedure ved ansøgninger om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder.

Der er statslige merudgifter til administration på 2,3 mio. kr. i 2018 og 1,4 mio. kr. i 2019 og frem som følge af den særligt hurtige sagsbehandling i Ankestyrelsen for klager over afgørelser omfattet af lovforslagets § 1, nr. 3, om varslingsperiode og § 1, nr. 11, 12 og 15, og § 3, nr. 2, om klagesager efter servicelovens §§ 109 og 110. I 2018 er merudgifterne højere på grund af afvikling af sagsbehandlingen af allerede verserende sager omfattet af varslingsperioden.

Lovforslaget medfører ingen økonomiske og administrative konsekvenser for regionerne.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne. Et eventuelt mindre forbrug end rammen tilbageføres til satspuljen.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslagets § 1, nr. 7 og 8, og § 2 om indførelse af en godkendelsesordning for foreninger og private virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordnin-

ger efter servicelovens §§ 95 og 96, har relativt beskedne økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Foreningerne og de private virksomheder foreslås således at skulle betale en af socialtilsynet fastsat takst for opgaverne i forbindelse med godkendelse og tilsyn.

Endvidere foreslås det, at såfremt en forening eller privat virksomhed ikke opfylder de opstillede godkendelseskriterier, vil foreningen eller virksomheden ikke kunne godkendes til at kunne indgå aftale med en borger om overførsel af tilskud, hvilket vil udelukke foreningen eller virksomheden fra at drive erhverv på dette område.

Den foreslåede godkendelsesordning vil have administrative konsekvenser i og med, at de foreninger og private virksomheder, der ønsker godkendelse, vil skulle fremlægge dokumentation for, at de opstillede godkendelseskriterier er opfyldt, ligesom der efterfølgende vil skulle anvendes administrative ressourcer i forbindelse med tilsynet.

Som følge af et begrænset antal relevante foreninger og private virksomheder, vurderes det, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved forslaget vil være relativt beskedne.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets § 1, nr. 10, der vedrører forenklinger i udmålingssystemet for merudgiftsydelsen, vil udgøre en administrativ lettelse for borgerne, der ikke i samme detaljerede omfang som hidtil skal sandsynliggøre merudgifter.

Forslagets § 1, nr. 3, om indførelse af varsling ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af visse typer hjælp efter serviceloven og forslagens § 1, nr. 11 og 12, og § 3, nr. 2, om klageadgang vedrørende boformslederens afgørelser efter servicelovens §§ 109 og 110 har positive retssikkerhedsmæssige konsekvenser for borgerne.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/Mindreudgifter	Negative konsekvenser/Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Der vil samlet være merudgifter i 2018 på 19,4 mio. kr. og på 18,5 mio. kr. i 2019 og frem. De kommunale merudgifter er på 12,6 mio. kr. i 2018 og frem, og de statslige merudgifter er på 6,8 mio. kr. i 2018 og 5,9 mio. kr. i 2019 og frem.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Der vil være kommunale administrative lettelse ved forslagene om forenkling af merudgiftsydelsens udmålingssystem og forenklet sagsbehandlingsprocedure ved ansøgninger om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder.	Af de samlede merudgifter vedrører 2,3 mio. kr. i 2018 og 1,4 mio. kr. i 2019 og frem statslige merudgifter til administration.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Lovforslaget vurderes at have relativt beskedne negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 13. januar 2017 til den 13. februar 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Ankestyrelsen, Blå Kors, Bruger-Hjælperformidlingen A/S, Brugernes Akademi, Brugerforeningen for Aktive Stofmisbrugere, Børne- og Kulturchefforeningen, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Datatilsynet, Den Sociale Udviklingsfond, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Ergoterapeutforeningen, Faglige Seniorer, Fagligt Fælles Forbund (3F), FOA, Frelsens Hær, Frivilligrådet, Gadejuristen, HK/Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Nuværende og Tidligere Psykiatribrugere, Landsforeningen af VæreSteder, Landsforeningen Bedre Psykiatri, LO, LOBPA, Olivia Danmark A/S, Rigsrevisionen, Rådet for Socialt Udsatte, SAND, SBH, Selveje Danmark, SIND, Sjældne Diagnoser, Socialchefforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Leder Forum, Socialtilsyn Hovedstaden, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord, Socialtilsyn Syd, Socialtilsyn Øst, Statsforvaltningen, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, WeShelter og Ældre sagen.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Lovforslaget vurderes at have relativt beskedne negative administrative konsekvenser for erhvervslivet.
Administrative konsekvenser for borgerne	Forslaget om forenkling af udmålingssystemet for merudgiftsydelsen, vil medføre administrative lettelse for borgerne.	
Miljømessige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Serviceovens § 1 fastslår lovens generelle formål. Formålet med serviceloven er efter § 1, stk. 1, at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og at tilgodese behov, der følger af nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet med hjælpen efter serviceloven er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten, jf. § 1, stk. 2.

Det foreslås, at det i servicelovens § 1, stk. 2, indføres, at et formål med hjælpen efter loven også er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig. Herved understreges det, at der ved tildeling af hjælp efter serviceloven skal være opmærksomhed på positiv udvikling (habilitering og rehabilitering) for den enkelte borger.

En habiliterende indsats retter sig mod borgere med funktionsnedsættelse, som enten gennem hele livet eller på grund af et erhvervet handicap, har varierende behov for støtte til at udvikle, bevare og bruge deres evner og potentialer bedst muligt. Rehabilitering er en målrettet og tidsbestemt samarbejdsproces mellem en borger, pårørende og fagpersoner. Rehabilitering består af en række indsatser ikke blot på det sociale område, men også på beskæftigelses-, sundheds-, og undervisningsområdet, som har til formål at sætte den enkelte i stand til at opnå og vedligeholde den bedst mulige fysiske, sansemæssige, intellektuelle, psykologiske og sociale funktionsevne. Rehabilitering baseres på borgerens samlede livssituation og beslutninger og giver borgere med nedsat funktionsevne de redskaber, der er nødvendige for at opnå uafhængighed og selvbestemmelse.

Det (re)habiliterende sigte understreger vigtigheden af, at indsatser skal have til formål at styrke borgerens ressourcer og selvhjulpethed, og at borgeren har et medansvar for, at indsatsernes formål opnås. Samtidig skal borgerne sikres en social indsats, der modsvarer deres konkrete behov og hjæl-

per borgeren til en positiv udvikling i retning af størst mulig selvstændighed og uafhængighed.

De øvrige formål med hjælpen efter loven videreføres uændret. Sammen med den foreslåede øgede opmærksomhed på den enkelte borgers mulighed for at udvikle sig vil det derfor fortsat være et formål med hjælpen efter loven at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Der ændres ikke med forslaget på de grundlæggende principper, som dansk handicapolitik er udformet på baggrund af (kompensationsprincippet, ligebehandlingsprincippet, princippet om sektoransvar og solidaritetsprincippet).

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af servicelovens § 1, stk. 3, at hjælpen efter serviceloven bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter serviceloven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Det foreslås, at det i servicelovens § 1, stk. 3, indføres, at hjælpen efter loven udover at bygge på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie også bygger på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte. Hermed understreges, at formålet med hjælpen er at understøtte den enkelte borgers ansvar for at udnytte egne udviklingsmuligheder. Dermed tydeliggøres det, at der skal lægges større vægt på borgerens egne muligheder og eget ansvar for positiv udvikling – hjælp til selvhjælp.

Der ændres ikke med forslaget på, at hjælpen skal tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Kommunalbestyrelsen skal derfor uændret inddrage den enkelte borger ved tilrettelæggelsen af

hjælpen. Endvidere skal der også uændret træffes afgørelse på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Der er ikke i dag bestemmelser i serviceloven om konkrete varslingsperioder, når en kommune træffer afgørelse om at nedsætte eller frakende hjælp efter serviceloven, dvs. helt eller delvist tilbagekalder en begunstigende forvaltningsakt. Det betyder, at der heller ikke er fastsat regler om brug af et varsel i de tilfælde, hvor nedsættelse eller frakendelse har vidtrækkende konsekvenser for den enkelte og efterfølgende vil være svært genoprettelige. På servicelovens område gælder derfor de almindelige forvaltningsretlige regler om tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter. For en nærmere beskrivelse heraf henvises til afsnit 2.11.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås med den foreslåede § 3 a at indsætte en bestemmelse i serviceloven, hvorefter kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter servicelovens §§ 95, 96 og 98 skal meddeles med et varsel på mindst 14 uger fra det tidspunkt, hvor borgeren har modtaget afgørelsen. Borgeren antages at have modtaget afgørelsen, når afgørelsen er kommet frem til borgeren enten i borgerens e-boks eller ved almindeligt brev. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser efter servicelovens §§ 32 og 36 om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud, kommunalbestyrelsens afgørelser efter servicelovens § 114 om frakendelse af bilstøtte inden udløbet af genanskaffelsesperioden og kommunalbestyrelsens afgørelser efter servicelovens § 42 om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i de tilfælde, hvor de af børne- og socialministeren fastsatte regler om afviklingsperiode finder anvendelse. De her nævnte afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp, som har vidtrækkende konsekvenser for den enkelte borger, får dermed opsat virkning i mindst 14 uger fra modtagelsen af afgørelsen.

Det vil blive sikret, at der i Ankestyrelsen for klager over denne type afgørelser gennemføres en særligt hurtig sagsbehandling, som skal tilstræbe, at klagesagen er afgjort inden udløbet af varslingsperioden. Herved vil det blive tilstræbt, at borgeren under en eventuel klagesagsbehandling bevarer den hidtidige hjælp. I de tilfælde, hvor Ankestyrelsen ikke kan afslutte klagesagsbehandlingen inden udløbet af varslingsperioden, vil der være mulighed for at tillægge klagen opsættende virkning efter de almindelige forvaltningsretlige retsgrundsætninger herom. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.11.1 om gældende ret i de almindelige bemærkninger.

Hvis lovforslaget vedtages, vil den foreslåede varslingsperiode på 14 uger for afgørelsernes virkningstidspunkt desuden blive kombineret med en nedsættelse af den frist, der gælder for kommunalbestyrelsens genbehandling ved klage, for de afgørelser, der er omfattet af varslingsordningen. Efter § 12,

stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1338 af 18. november 2016 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsbekendtgørelsen) gælder den generelle hovedregel, at kommunalbestyrelsen skal genvurdere en afgørelse inden 4 uger efter, at klagen er modtaget.

Det vil, hvis lovforslaget vedtages, blive fastsat i bekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen skal genvurdere afgørelser, der er omfattet af den foreslåede varslingsordning, inden 2 uger efter, at klagen er modtaget. Borgerens klagefrist på 4 uger, jf. retssikkerhedslovens § 67, foreslås ikke ændret.

Ændringen af genvurderingsfristen vil sammen med varslingsordningen indebære, at alt efter tidspunktet for indgivelse af den konkrete klage inden for klagefristen, vil Ankestyrelsen have mindst 8 uger inden for varslingsperioden til at behandle klagesagerne, idet den foreslåede varslingsperiode på 14 uger må fratrækkes klageperioden på op til 4 uger og genvurderingsfristen på 2 uger.

En afgørelse om frakendelse eller nedsættelse af alle de typer af hjælp efter serviceloven, der foreslås omfattet af § 3 a, vil have vidtrækkende konsekvenser, som ikke eller kun vanskeligt lader sig genoprette for den enkelte borger. Heri ligger, at der vil være tale om situationer, hvor en frakendelse eller nedsættelse af hjælpen altid vil have vidtrækkende konsekvenser for borgeren, som ikke eller kun vanskeligt lader sig genoprette. Det kan således vise sig ganske vanskeligt eller umuligt at genetablere en ordning med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95 eller en ordning med borgerstyret personlig assistance efter § 96 med et tilstrækkeligt kvalificeret hjælperkorps, hvis ordningerne først er blevet afviklet eller reduceret. Det samme vil være tilfældet i forhold til på ny at finde en særlig kontaktperson med de fornødne kvalifikationer til en borger med døvblindhed, der har fået frakendt eller reduceret en ordning efter § 98.

I sager om frakendelse af handicapbil, jf. servicelovens § 114, før udløbet af genanskaffelsesperioden, vil det ligeledes være ganske vanskeligt at foretage genopretning, hvis billånet m.v. er afviklet. Det samme gælder i sager om frakendelse af pladser i særlige dag- eller klubtilbud, jf. servicelovens §§ 32 eller 36, hvor pladsen med al sandsynlighed er besat til anden side.

I forhold til servicelovens § 42 om tabt arbejdsfortjeneste gælder i dag en afviklingsperiode på 3 måneder ved ophør, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom. Borgeren fortsætter med at modtage hjælp i afviklingsperioden, hvorved borgeren får tid til at indrette sig på den ændrede situation som følge af ophøret af den tabte arbejdsfortjeneste. Set i lyset heraf foreslås afgørelser om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i de tilfælde, der er omfattet af reglerne om afviklingsperioden, medtaget i den foreslåede varslingsordning, således at afviklingsperioden begynder at løbe parallelt med varslingsperioden og ikke først ved varslingsperiodens udløb.

Af § 17, stk. 3, i den nævnte bekendtgørelse fremgår det, at hvis modtageren af tabt arbejdsfortjeneste i afviklingsperioden opnår en arbejdsindtægt, ophører udbetalingen af hjælp i det omfang, indtægten modsvarer den ydede hjælp. Dette vil få betydning for varslingsperioden i disse sager, idet varslingsperioden vil blive forkortet for borgere, som ophører med at modtage tabt arbejdsfortjeneste efter § 17, stk. 3, idet der ellers vil ske overkompensation.

Varslet efter den foreslåede bestemmelse skal være på mindst 14 uger, men der er intet til hinder for, at der gives et længere varsel. Et eksempel, hvor et længere varsel kan overvejes, kan være i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 eller 96, hvor ordningen frakendes. Hvis der er ansat hjælpere med meget høj anciennitet i sådanne ordninger, kan et varsel på 14 uger være utilstrækkeligt til at afvikle ordningen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.11.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter servicelovens § 81 skal kommunalbestyrelsen tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet med indsatsen er at forebygge, at problemerne forværres, at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder, at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje, at fremme inklusion i samfundet og at yde en helhedsorienteret indsats med servicetilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig eller i botilbud efter serviceloven.

Det foreslås i den nyaffattede § 81, 1. pkt., i serviceloven, at formålet med at yde støtte til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Hermed understreges i den foreslåede formålsbestemmelse det, som efter gældende ret også er intentionen med serviceloven, nemlig at formålet med at yde støtte til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer er at sikre, at borgeren får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Bestemmelsen skal bl.a. ses i sammenhæng med § 5 i retssikkerhedsloven, hvorefter kommunalbestyrelsen skal vurdere ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter alle de muligheder, der findes i den sociale lovgivning, ligesom kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

Desuden er formålet, jf. det foreslåede § 81, 2. pkt., at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte. Hermed videreføres de specifikke formål

med indsatserne uændret i forhold til gældende ret, dog med en understregning af, at indsatserne også skal understøtte muligheden for at fastholde egne ressourcer.

Formålet er desuden at medvirke til at sikre, at den enkelte kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau, ligesom formålet er at yde kompensation, omsorg og pleje, jf. det foreslåede 3. pkt.

Endvidere indføres som noget nyt, jf. pkt. 4, at indsatserne skal fremme inklusion i samfundet. Herved understreges det generelle synspunkt om, at alle borgere indgår ligeværdigt som medborgere i samfundets mange fællesskaber. Det er derfor vigtigt, at indsatserne til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ydes med henblik på, at de kan have effekt – også i forhold til andre sektorområder, herunder sundheds-, uddannelses- og beskæftigelsesområdet. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen af indsatser efter serviceloven være opmærksom på samarbejdet mellem sektorer.

Kommunalbestyrelsen bør herved være opmærksom på, om borgeren allerede har en plan på et andet sektorområde, f.eks. en jobplan, behandlingsplan eller genoptræningsplan. Hvis dette er tilfældet, bør en eventuel handleplan efter serviceloven samtænkes med disse planer, så der er sammenhæng i indsatserne. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen iagttager gældende forvaltningsretlige regler om udveksling af oplysninger mellem forskellige forvaltningsmyndigheder og mellem forskellige dele af samme forvaltningsmyndighed.

I denne forbindelse skal det understreges, at det er en forudsætning for at modtage hjælp efter serviceloven, at der ikke kan ydes hjælp efter andre sektorers lovgivning. Dette følger af subsidiaritetsprincippet. Subsidiaritetsprincippet fastslår således, at hjælp og støtte efter den sociale sektors lovgivning er subsidiær til hjælp og støtte efter andre sektorers lovgivning.

Endelig kan det være et mål i sig selv, at borgeren med støtte efter serviceloven får skabt sociale relationer, som kan være en støtte for den enkelte fremover.

Det samlede tilbud skal, jf. pkt. 5, ud over evt. botilbud efter serviceloven eller efter lov om almene boliger m.v., støtte den enkeltes muligheder for livsudfoldelse og udviklingsmuligheder, og kan ud over personlig hjælp, omsorg og pleje, omfatte særlig pædagogisk bistand, optræningsmuligheder, behandling og f.eks. specialundervisning efter lov om specialundervisning af voksne.

I de tilfælde, hvor borgerne har nedsat funktionsevne i et sådant omfang, at de næppe vil kunne klare en selvstændig tilværelse uden særlig støtte og uden for de særlige botilbud, vil hovedformålet være omsorg, behandling og pleje, og herudover støtte til at forbedre den enkeltes livsudfoldelse f.eks. gennem tilbud om samvær og aktiviteter med andre.

Det er vigtigt, at borgeren inddrages i overvejelserne om, hvad formålet med indsatsen skal være, og hvilke serviceydelser der skal til, for at målet nås.

Generelt kan det anføres, at sigtet er, at der ved tilrettelæggelsen af hjælpen særlig tilgodeses de helt specielle forhold, der gælder for målgrupperne. Ikke mindst bør hjælpen samordnes med den hjælp, der ydes dem fra andre sektorer, som f.eks. undervisnings- og sundhedssektoren, samt gennem familie og private netværk.

Den enkelte borgers uenighed i det overordnede formål med indsatsen, herunder den øgede vægt på egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, kan ikke efterprøves særskilt i klagesystemet, da der ikke kan træffes forvaltningsretlige afgørelser efter den foreslåede § 81 i serviceloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Den nugældende servicelov indeholder ikke et selvstændigt kapitel om ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats. Servicelovens § 79 indeholder en bestemmelse, hvorefter kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Bestemmelsen er ikke afgrænset til bestemte målgrupper, men den finder i kraft af sin historik og udviklingen på området primært anvendelse i forhold til ældre borgere over folkepensionsalderen.

Ifølge servicelovens § 85 skal kommunalbestyrelsen tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Bestemmelsen er meget bred og rummer såvel mulighed for iværksættelse af individuelle tilbud som gruppebaserede tilbud, men det er i alle tilfælde en forudsætning for støtte efter servicelovens § 85, at borgeren har betydelig funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer.

Efter servicelovens § 104 skal kommunalbestyrelsen tilbyde aktivitets- og samværstilbud til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene. Tilbuddene efter denne bestemmelse kan være såvel visiterede som uvisiterede. Ved et visiteret tilbud forstås, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbuddet til en borger. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne herom i retssikkerhedsloven. Ved et uvisiteret tilbud forstås, at borgeren uden forudgående afgørelse herom fra kommunalbestyrelsen kan gøre brug af tilbuddet.

Serviceloven indeholder ikke hjemmel for kommunalbestyrelsen til at tilbyde midlertidigt ophold i sociale akuttilbud til borgere med psykiske lidelser.

Kommunalbestyrelsens samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor er reguleret i servicelovens § 18. § 18, stk. 1, fastslår, at kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger. Rammene for samarbejdet fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse, jf. § 18, stk. 3. Ifølge bestemmelsens stk. 2 skal kommunalbestyrelsen årligt afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

Med lovforslaget indsættes et selvstændigt kapitel om tidlige, forebyggende indsatser, kapitel 15 a med titlen ”Tidlig, forebyggende indsats”. Dette kapitel (§§ 82 a-82 d) foreslås at indeholde bestemmelser om ydelser i form af tidlig, forebyggende indsats. Indsatserne kan gives til alle borgere med nedsat funktionsevne eller sociale problemer, men forudsættes primært anvendt i forhold til borgere med lette funktionsnedsættelser eller lettere sociale problemer og borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Kommunalbestyrelsen skal ved overvejelserne om iværksættelse af en tidlig, forebyggende indsats medtage borgernes ønsker og behov.

Med forslaget til servicelovens § 82 a, stk. 1, gives kommunalbestyrelsen hjemmel til at iværksætte eller give tilskud til tilbud om gruppebaseret hjælp, omsorg eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og til borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Forslaget omfatter tilbud i form af gruppebaseret hjælp og støtte, som efter gældende ret etableres efter servicelovens § 85 om socialpædagogisk bistand, hvor målgruppen er snævrere end efter den foreslåede § 82 a. Endvidere omfatter forslaget gruppebaseret hjælp og støtte, som i nogle tilfælde vil kunne erstatte den individuelle socialpædagogiske støtte, som også ydes efter den nugældende servicelovens § 85 til den målgruppe, der er angivet i bestemmelsen. Det kan f.eks. være mestringskurser for borgere med psykiske vanskeligheder eller ADHD, eller gruppebaserede træningsforløb i sociale færdigheder.

Tilbuddene kan gives til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men de er ifølge den foreslåede bestemmelse i § 82 a, stk. 1, ud fra deres karakter primært tiltænkt borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelser eller sociale problemer.

Det foreslås i § 82 a, stk. 2, at kommunalbestyrelsens afgørelse om gruppebaseret hjælp og støtte ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Dette fraviger reglerne for kommunalbestyrelsens afgørelser om socialpædagogisk bistand efter servicelovens § 85, som efter service-

lovens § 166 kan påklages til Ankestyrelsen, uanset om hjælpen ydes som individuel eller gruppebaseret støtte. Det bemærkes i forhold til klageadgangen, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren i stedet kan benytte et gruppebaseret tilbud efter den foreslåede § 82 a, eller en af de øvrige ydelser i det foreslåede kapitel 15 a, vil borgeren kunne klage over afslaget. Kommunalbestyrelsen bør herved som led i sagsoplysningen være opmærksom på, om borgerens ansøgning i de tilfælde, hvor den ikke er konkretiseret til en bestemt type hjælp, ud fra det oplyste om hjælpebehovet må vurderes som en ansøgning om hjælp efter en bestemmelse i serviceloven, hvor der er klageadgang, f.eks. servicelovens § 85 om socialpædagogisk bistand.

Forslaget om ikke at give klageadgang er begrundet i, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne kan gøre brug af dem inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer. Der er således tale om tilbud, som det er frivilligt for kommunerne at oprette.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 82 b, stk. 1, gives kommunalbestyrelsen hjemmel til at iværksætte eller give tilskud til tilbud om tidsbegrænset individuel hjælp, omsorg eller støtte samt tidsbegrænset individuel optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og til borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Tilbuddene kan gives i op til 6 måneder. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret og individuel vurdering finder, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Forslaget omfatter tilbud i form af individuel tidsbegrænset hjælp og støtte, som efter gældende ret etableres efter servicelovens § 85 om socialpædagogisk bistand, hvor målgruppen er snævrere end efter den foreslåede § 82 b, og hvor der heller ikke gælder nogen øvre tidsgrænse for den periode, hvori tilbuddet kan modtages. Det kan f.eks. være let støtte i hjemmet i en kort periode for borgere med psykiske vanskeligheder eller ADHD, som har behov for struktur på opgaven med oprydning i køleskabet, hvorefter borgeren bliver i stand til selv at varetage denne opgave.

Tilbuddene kan gives til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men de er efter deres karakter primært tiltænkt borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelser eller sociale problemer.

Den foreslåede tidsgrænse på 6 måneder er en øvre grænse, som der ikke kan dispenseres fra, ligesom tilbuddet om individuel tidsbegrænset hjælp og støtte kun kan gives én gang til den enkelte borger i relation til samme hjælpebehov. Hvis der fortsat er behov for hjælp og støtte herefter, må kommunalbestyrelsen forholde sig hertil, eventuelt ved at bevilge øvrig relevant støtte efter serviceloven.

Det foreslås i § 82 b, stk. 2, at kommunalbestyrelsens afgørelse om individuel tidsbegrænset hjælp og støtte ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Dette fraviger reglerne for kommunalbestyrelsens afgørelser om socialpædagogisk bistand efter servicelovens § 85, som efter servicelovens § 166 kan påklages til Ankestyrelsen, uanset om hjælpen ydes tidsbegrænset eller ej. Det bemærkes i forhold til klageadgangen, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren i stedet kan benytte et individuelt tidsbegrænset tilbud efter den foreslåede § 82 b eller en af de øvrige ydelser i det foreslåede kapitel 15 a, vil borgeren kunne klage over afslaget. Kommunalbestyrelsen bør herved som led i sagsoplysningen være opmærksom på, om borgerens ansøgning i de tilfælde, hvor den ikke er konkretiseret til en bestemt type hjælp, ud fra det oplyste om hjælpebehovet må vurderes som en ansøgning om hjælp efter en bestemmelse i serviceloven, hvor der er klageadgang, f.eks. servicelovens § 85 om socialpædagogisk bistand.

Forslaget om ikke at give klageadgang er begrundet i, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne kan gøre brug af dem inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer. Det er således frivilligt for kommunalbestyrelsen, om den vil oprette tilbuddene.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 82 c, stk. 1, som er ny, gives kommunalbestyrelsen hjemmel til at oprette og drive sociale akuttilbud, herunder mulighed for at gøre det i samarbejde med andre kommuner, regioner og private leverandører. Formålet med sociale akuttilbud er, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde akut støtte, omsorg og rådgivning til borgere med psykiske lidelser som supplement til den øvrige indsats, der ydes til målgruppen efter servicelovens kapitel 3 og afsnit V.

Forslaget indebærer dermed, at det vil være frivilligt for den enkelte kommunalbestyrelse at etablere og drive sociale akuttilbud, og det vil således være op til kommunalbestyrelsen at beslutte, hvorvidt man i den enkelte kommune og ud fra lokale forhold ønsker at lade sociale akuttilbud indgå i det samlede kommunale tilbud til målgruppen af borgere med psykiske lidelser.

Sociale akuttilbud kan udgøre et supplement til den rådgivning, hjælp, omsorg og støtte efter bl.a. servicelovens §§ 12,

83 og 85, som kommunalbestyrelsen i dag skal levere til borgere med psykiske lidelser, der har behov herfor for at kunne opretholde et liv i egen bolig. Et akuttilbud kan blandt andet forebygge (gen)indlæggelser ved at være tryghedsskabende og afhjælpe den akutte psykiske krise gennem støtte, omsorg og rådgivning, herunder også gennem rådgivning om relevant anden hjælp og behandling.

Således er et akuttilbud for eksempel relevant for borgere, der udskrives til egen bolig og i overgangsperioden har brug for den ekstra støtte og omsorg, som kan tilbydes på et akuttilbud. Et akuttilbud kan også være med til at sikre, at borgere, som i øvrigt modtager støtte og omsorg efter serviceloven, kan blive i egen bolig, fordi den akutte funktion skaber tryk for den enkelte.

Den enkelte kommunalbestyrelse tilrettelægger akuttilbudet, således at tilbuddet supplerer kommunens øvrige indsatser, herunder i forhold til åbningstider, bemanning og husorden.

Efter formålsbeskrivelsen i den foreslåede § 82 c, stk. 2, kan det sociale akuttilbud yde akut støtte og omsorg samt rådgive og vejlede borgere, som henvender sig. Det betyder, at et socialt akuttilbud ikke træffer afgørelser om adgang til tilbuddet på baggrund af en målgruppebeskrivelse, men kan yde akut støtte, omsorg og rådgivning inden for formålet samt vejlede borgere, der henvender sig, om, hvor de kan få relevant rådgivning og hjælp til andre sociale problemer.

Et akuttilbud skal ikke træde i stedet for de behandlingstilbud, som den enkelte borger måtte have behov for, eller den hjælp og støtte, som borgeren i øvrigt er berettiget til efter serviceloven, ligesom akuttilbuddet ikke kan træffe afgørelse om hjælp og støtte efter serviceloven. Borgere, som henvender sig til akuttilbuddet, skal således rådgives og støttes i at opøge anden hjælp hos f.eks. egen læge, behandlingspsykiatrien m.v., når det vurderes, at borgeren har behov for andre indsatser.

Det er kommunalbestyrelsens opgave at tilrettelægge indsatsen på akuttilbuddet, herunder beskrive eventuelle husordensregler. Såfremt en borger, som henvender sig eller allereede opholder sig i akuttilbuddet, ikke overholder husordensreglerne og almindelig ro og orden, er akuttilbuddene berettiget til at afvise pågældende. En afvisning begrundet i u hensigtsmæssig adfærd er ikke en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, men derimod faktisk forvaltningsvirksomhed, som derfor ikke kan påklages.

Kommunalbestyrelsen kan vælge af oprette og drive sociale akuttilbud i samarbejde med andre kommuner, regioner og private leverandører, herunder f.eks. oprette tilbuddet i tilknytning til andre relevante tilbud til målgruppen eller aftale at bemande tilbuddet med medarbejdere, der har særligt kendskab til målgruppen. Det vil være op til den enkelte kommunalbestyrelse, hvordan samarbejdet skal etableres, herunder sikre at formålet med et socialt akuttilbud, jf. den foreslåede § 82 c, stk. 2, opnås i samarbejdet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3.3 i de almindelige bemærkninger.

Med forslaget til § 82 d, stk. 1, gives kommunalbestyrelsen hjemmel til at give tilbud om støtte efter den foreslåede § 82 a om gruppebaseret hjælp og støtte og den foreslåede § 82 b om tidsbegrænset individuel hjælp og støtte etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger, til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Kommunalbestyrelsen kan således vælge at afhjælpe en borgers behov for støtte ved at anvise et tilbud i den frivillige sektor, herunder også til tilbud etableret af selvejende organisationer, som udfører frivilligt arbejde. Samtidig gives kommunalbestyrelsen mulighed for yderligere at opdyrke samarbejdet med civilsamfundet og den frivillige sektor. Fordelen for alle parter er, at der dermed skabes en myndighedsfri relation mellem borgeren og den frivillige, hvor den frivilliges personlige erfaringer kan bidrage med noget andet end den hjælp og støtte, som det professionelle system med sagsbehandlere og socialarbejdere leverer. Denne type tilbud kan f.eks. medvirke til at sikre mestring af hverdagen både for borgere med funktionsnedsættelse og borgere med sociale problemer. Der kan f.eks. være tale om Dansk Blindesamfunds konsulentordning, hvor borgere, der lige har mistet synet, blandt andet har mulighed for at få hjælp og støtte fra konsulenter, der har erfaring i kraft af deres eget synshandicap. Et andet eksempel kan være mestringskurser for borgere med ADHD.

Tilbuddene kan gives til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men de er ifølge det foreslåede § 82 d, stk. 1, ud fra deres karakter primært tiltænkt borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelser eller sociale problemer.

Den frivillige indsats er et supplement til den kommunale serviceforpligtelse og skal dermed ikke erstatte den fagprofessionelle indsats. Den frivillige indsats ændrer således ikke på det serviceniveau, der følger af den kommunale forpligtelse, men skal derimod fungere som et supplement til kommunalbestyrelsens indsats. Den frivillige indsats og de gruppebaserede tilbud skal med klarere hjemmel i lovgivningen – i det omfang, der kan indgås samarbejde mellem kommune og frivillige – kunne anvendes i de situationer, hvor det modsvarer borgerens behov. Efter gældende ret er der således ikke en tydelig hjemmel til at etablere tilbud i samarbejde med frivillige organisationer.

Det foreslås i § 82 d, stk. 2, at kommunalbestyrelsens henvisning til støtte i tilbud etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger ikke skal kunne ind-

bringes for anden administrativ myndighed. Det bemærkes i forhold til klageadgangen, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren kan benytte sig af et tilbud etableret i samarbejde med den frivillige sektor efter den foreslåede § 82 d eller en af de øvrige ydelser i det foreslåede kapitel 15 a, vil borgeren kunne klage over afslaget. Kommunalbestyrelsen bør herved som led i sagsoplysningen være opmærksom på, om borgerens ansøgning i de tilfælde, hvor den ikke er konkretiseret til en bestemt type hjælp, ud fra det oplyste om hjælpebehovet må vurderes som en ansøgning om hjælp efter en bestemmelse i serviceloven, hvor der er klageadgang, f.eks. servicelovens § 85 om socialpædagogisk bistand.

Forslaget om ikke at give klageadgang er begrundet i, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne kan gøre brug af dem inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer. Der er således tale om tilbud, som det er frivilligt for kommunen at oprette.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3 de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det fremgår af servicelovens § 95, stk. 2, at en borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer om ugen, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager. Efter § 95, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen desuden i særlige tilfælde vælge at udbetale tilskuddet til en nærtstående, som helt eller delvist passer borgeren med funktionsnedsættelse.

Den eller de nærtstående, som får udbetalt tilskud efter servicelovens § 95, stk. 3, og som dermed er tilskudsmodtager, bliver arbejdsleder og arbejdsgiver for borgerens hjælper, jf. § 95, stk. 4, medmindre den eller de pågældende indgår aftale med en (anden) nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om overførsel af tilskuddet, hvorefter den (anden) nærtstående, foreningen eller den private virksomhed er arbejdsgiver for hjælperne.

Det fremgår af Ankestyrelsens principafgørelse nr. 113-12, at i det omfang den nærtstående selv varetager plejeopgaverne, vil den nærtstående ikke være omfattet af EU-reglerne om maksimal arbejdstid. Disse regler følger af direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden (arbejdstidsdirektivet), der fastsætter en øvre grænse for den ugentlige arbejdstid på 48 timer. Undtagelsen er begrundet i, at den nærtstående ikke er arbejdstager efter den definition, der gælder efter arbejdstidsdirektivet.

Den nærtstående har således, jf. principafgørelse nr. 113-12, ingen øvre arbejdstid. Dette betyder, at den pågældende har

mulighed for at vælge at varetage hele pasningsopgaven alene uden at ansætte øvrige hjælpere.

Med den foreslåede ændring i servicelovens § 95, stk. 3, indføres der en øvre ugentlig grænse for det antal timer, hvori en nærtstående, der fungerer som hjælper for borgeren med funktionsnedsættelse, og som samtidig er modtager af tilskuddet til ansættelse af hjælpere og dermed arbejdsgiver og arbejdsleder for hjælperne, kan varetage pasningsopgaven i forhold til borgeren.

Det foreslås således, at der i servicelovens § 95, stk. 3, indføres et nyt 2. pkt., hvorefter en nærtstående, medmindre der er indgået aftale om overførsel af tilskuddet til en anden nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, højst kan varetage pasningsopgaven i forhold til borgeren med funktionsnedsættelse i 48 timer om ugen. Hvis pasningsopgaven deles af flere nærtstående, foreslås det med indsættelsen af et 3. pkt., i § 95, stk. 3, at grænsen på 48 timer om ugen skal gælde for de nærtstående tilsammen, hvilket har sammenhæng med hovedformålet med denne del af lovforslaget, som er at medvirke til at sikre, at borgeren modtager hjælp i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens bevilning.

Pasning af borgeren med funktionsnedsættelse ud over 48 timer om ugen vil dermed skulle varetages af andre, der ikke er nærtstående. Det foreslås dog i 4. pkt., at en eller flere nærtstående i særlige tilfælde kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen. Det kan f.eks. dreje sig om tilfælde, hvor der er sygdom blandt de af borgerens hjælpere, der ikke er nærtstående, eller i forbindelse med ferier. Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt en eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen. Kommunalbestyrelsens afgørelse herom kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Som nærtstående anses normalt ægtefælle, samlevende, forældre, børn, søskende samt andre, som har et nært forhold til borgeren med funktionsnedsættelse.

Forslaget om en ugentlig øvre grænse på 48 timer til at varetage pasningsopgaven foreslås alene at gælde i de ordninger, hvor den eller de nærtstående, der varetager pasningsopgaven i forhold til borgeren, også er tilskudsmodtager. I disse ordninger er der således sammenfald mellem arbejdsgiveren, arbejdslederen og hjælperen. Derimod omfatter forslaget ikke ordninger, hvor den nærtstående har indgået aftale om overførsel af tilskuddet til en anden nærtstående, en forening eller en virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Her er der således ikke sammenfald mellem arbejdsgiveren, arbejdslederen og hjælperen, hvilket betyder, at den nærtstående anses som arbejdstager og dermed bliver omfattet af arbejdstidsdirektivets regler om maksimal arbejdstid.

Forslaget berører alene antallet af timer, hvori en eller flere nærtstående, der samtidig er tilskudsmodtager, kan varetage

pasningsopgaven i forhold til en borger med funktionsnedsættelse, hvorimod retten til at modtage tilskud til ansættelse af hjælper efter servicelovens § 95, stk. 3, og betingelserne herfor ikke berøres af forslaget og dermed videreføres uændret.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.9.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det fremgår af servicelovens § 95, stk. 2, at en borger med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer om ugen, kan vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som vedkommende selv antager. Efter § 95, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen desuden i særlige tilfælde vælge at udbetale tilskuddet til en nærtstående, som helt eller delvist passer borgeren med funktionsnedsættelse.

Efter servicelovens § 95, stk. 4, er det en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere, at tilskudsmodtagere (det være sig borgeren eller en nærtstående) er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Det er desuden ifølge § 95, stk. 4, i udgangspunktet en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne. Det er dog muligt for tilskudsmodtageren at indgå aftale med bl.a. en forening eller en privat virksomhed om at overføre tilskuddet til foreningen eller den private virksomhed, som herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Der gælder ingen krav om godkendelse af de foreninger eller private virksomheder, med hvem sådanne aftaler om overførsel af tilskud kan indgås.

Det foreslås med ændringen i § 95, stk. 4, 2. pkt., at tilskudsmodtageren alene kan indgå aftale om overførsel af tilskud til en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.7.3 i de almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 8

Kommunalbestyrelsen skal efter servicelovens § 96, stk. 1, tilbyde borgerstyret personlig assistance. Borgerstyret personlig assistance ydes som tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Ifølge servicelovens § 96, stk. 2, er det en betingelse for tilskud til borgerstyret personlig assistance, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Det er desuden ifølge § 96, stk. 2, i udgangspunktet en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne. Det er dog muligt for borgeren at indgå aftale med

bl.a. en forening eller en privat virksomhed om at overføre tilskuddet til foreningen eller den private virksomhed, som herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Der gælder ingen krav om godkendelse af de foreninger eller private virksomheder, med hvem sådanne aftaler om overførsel af tilskud kan indgås.

Det foreslås med ændringen i § 96, stk. 2, 2. pkt., at borgeren alene kan indgå aftale om overførsel af tilskud til en forening eller privat virksomhed, der er godkendt af socialtilsynet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.7.3 i de almindelige bemærkninger samt til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 9

Hjælp i form af kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96 ydes som et kontant tilskud. I ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 2, og i ordninger med borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96 udbetales tilskuddet som udgangspunkt til borgeren selv. I ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 3, udbetales tilskuddet som udgangspunkt til en nærtstående.

Borgeren eller den nærtstående er herefter arbejdsgiver for hjælperne i ordningen, jf. servicelovens § 95, stk. 4, og § 96, stk. 2. Det er dog muligt for borgeren at indgå aftale med bl.a. en forening eller en privat virksomhed om at overføre tilskuddet til foreningen eller den private virksomhed, som herefter er arbejdsgiver for hjælperne.

Efter servicelovens § 96 a, stk. 2, udbetales tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95 og borgerstyret personlig assistance månedsvis forud, uanset om det er borgeren, en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, der er arbejdsgiver for hjælperne.

Med den foreslåede nyaffattelse af servicelovens § 96 a, stk. 2, sker der en ændring af udbetalingstidspunktet for tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance i de tilfælde, hvor tilskuddet er overført til en forening eller privat virksomhed. Det foreslås således, at tilskuddet udbetales månedsvis bagud i stedet for månedsvis forud i de tilfælde, hvor der er indgået aftale om overførsel af tilskuddet til en forening eller privat virksomhed, der herefter fungerer som arbejdsgiver for hjælperne. I de tilfælde, hvor tilskuddet udbetales til borgeren eller en nærtstående, foreslås reglen om månedsvis forudbetaling af tilskud videreført uændret, hvorved det sikres, at borgerens eller den nærtståendes økonomi ikke belastes unødigt.

Det bemærkes, at forslaget om bagudbetalt tilskud alene omfatter den del af det samlede tilskud, der udbetales månedligt. Den del af det samlede tilskud, der dækkes efter regning, berøres ikke af forslaget.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive foretaget en konsekvensændring i bekendtgørelse nr. 647 af 25. juni 2012 om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven, hvor reglen om udbetalingstidspunktet er gengivet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.8.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Efter gældende ret, jf. servicelovens § 100, stk. 2 og 3, udmåles tilskud til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse på baggrund af de sandsynliggjorte merudgifter for den enkelte borger. Det er en forudsætning, at de sandsynliggjorte merudgifter udgør mindst 534 kr. pr. måned svarende til 6.408 kr. pr. år (2017-priser), for at der kan ydes hjælp. Tilskuddet fastsættes ud fra de sandsynliggjorte merudgifter pr. måned og rundes op til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Med forslaget til det nyaffattede § 100, stk. 3, i serviceloven foreslås et nyt udmålingssystem for merudgiftsydelsen. I 1. pkt., foreslås reglen om, at tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de sandsynliggjorte merudgifter udgør mindst 6.408 kr. pr. år, svarende til 534 kr. pr. måned, videreført uændret. Minimumsbeløbet foreslås fastholdt på det nugældende niveau, men er i den foreslåede bestemmelse angivet i 2017-priser, hvilket er årsagen til, at beløbet er højere end anført i den gældende § 100, stk. 3, 1. pkt.

Det foreslås i 2. pkt., at tilskuddet udgør et standardbeløb på 1.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 534 kr. - 1.500 kr. om måneden (2017-priser), og et standardbeløb på 2.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 1.501 kr. - 2.500 kr. om måneden (2017-priser). Forslaget betyder, at hvis det konstateres, at borgerens sandsynliggjorte merudgifter ligger i ét af de to nævnte intervaller, vil tilskuddet udgøre det tilhørende standardbeløb. Der vil dermed ikke skulle ske en sandsynliggørelse af den enkelte merudgiftspost og dennes størrelse, idet det vil være tilstrækkeligt til udbetaling af tilskud, at de sandsynliggjorte merudgifter samlet set ligger inden for det pågældende interval.

Det, at en merudgift skal være sandsynliggjort, betyder, at kommunalbestyrelsen ikke kan kræve dokumentation for merudgiften i form af f.eks. udgiftsbilag eller lignende. Ofte vil det dog være det mest enkle at fremvise f.eks. et bilag, men det er som nævnt ikke et lovkrav, jf. den foreslåede § 100, stk. 3, 2. pkt.

Hvis borgerens sandsynliggjorte merudgifter er tæt på den nedre eller den øvre grænse i et interval, vil det kræve en mere detaljeret sandsynliggørelse af merudgifter med henblik på en stillingtagen til indplacering i det rette interval.

Det foreslås med 3. pkt., at hvis borgeren kan dokumentere merudgifter på over 2.500 kr. pr. måned (2017-priser), ydes tilskuddet med et beløb svarende til de faktiske merudgifter,

hvorved forstås det specifikke beløb, som borgeren kan dokumentere. Her vil det således ikke være tilstrækkeligt, at borgeren sandsynliggør sine merudgifter. Kravet om dokumentation vil kunne opfyldes ved f.eks. at fremvise udgiftsbilag, udskrifter fra apotek eller anden relevant dokumentation for merudgifterne. Kravet om dokumentation gælder alle merudgifter og ikke kun de merudgifter, der er på over 2.500 kr.

Hvis borgeren ikke kan dokumentere merudgifter, der udgør over 2.500 kr. om måneden (2017-priser), vil borgeren få udmålt tilskud efter reglerne i den foreslåede § 100, stk. 3, 2. pkt., ud fra størrelsen på de sandsynliggjorte merudgifter.

Forslaget indeholder ingen ændringer i forhold til de betingelser, der i øvrigt skal være opfyldt, for at en borger er berettiget til hjælp til dækning af nødvendige merudgifter, herunder betingelserne i forhold til personkreds, betingelsen om årsagssammenhæng mellem merudgifterne og den nedsatte funktionsevne og betingelsen om, at merudgiften ikke må kunne dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven. Disse betingelser videreføres således uændret.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.6.1 og 2.6.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Efter servicelovens § 109, stk. 3, træffer lederen af et kvindekrisecenter afgørelse om optagelse. Ankestyrelsen har i principafgørelse nr. 28-14 fastslået, at det er lederen af et kvindekrisecenter efter servicelovens § 109, som har kompetencen til at træffe afgørelse om udskrivning på samme måde, som det er lederen, der træffer afgørelse om optagelse.

Med den foreslåede bestemmelse lovfæstes det i overensstemmelse med Ankestyrelsens principafgørelse, at lederen af kvindekrisecenteret også har kompetence til at træffe afgørelse om udskrivning. Dette sker ved, at der i servicelovens § 109, stk. 3, indsættes ordene ”og udskrivning”, således at det herefter fremgår af bestemmelsen, at lederen træffer afgørelse om optagelse og udskrivning.

Det betyder, at en leder af et kvindekrisecenter i overensstemmelse med gældende ret både har kompetence til at træffe afgørelse om optagelsen, herunder afslag på optagelse, og om udskrivningen af en borger på den konkrete boform. Den foreslåede ændring indebærer ikke en ændring af borgerens ret til at forlade boformen af egen fri vilje og uden boformslederens afgørelse herom. Forslaget indebærer således ikke en udvidelse af lederens kompetence til at træffe afgørelse. Ændringen indebærer ingen ændringer af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.12.1 og 2.12.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Efter servicelovens § 110, stk. 3, træffer lederen af et forsorghjem m.v. afgørelse om optagelse. Ankestyrelsen har i principafgørelse nr. 28-14 fastslået, at det er lederen af en boform efter servicelovens § 109, som har kompetencen til at træffe afgørelse om udskrivning på samme måde, som det er lederen, der træffer afgørelse om optagelse. Det samme gør sig gældende for lederen af et forsorghjem m.v. efter servicelovens § 110.

Med den foreslåede bestemmelse lovfæstes det i overensstemmelse med Ankestyrelsens principafgørelse, at lederen af forsorghjemmet m.v. også har kompetence til at træffe afgørelse om udskrivning. Dette sker ved, at der i servicelovens § 110, stk. 3, indsættes ordene ”og udskrivning”, således at det herefter fremgår af bestemmelsen, at lederen træffer afgørelse om optagelse og udskrivning.

Det betyder, at en leder af et forsorghjem m.v. i overensstemmelse med gældende ret både har kompetence til at træffe afgørelse om optagelsen, herunder afslag på optagelse, og om udskrivningen af en borger på den konkrete boform. Den foreslåede ændring indebærer ikke en ændring af borgerens ret til at forlade boformen af egen fri vilje og uden boformslederens afgørelse herom. Forslaget indebærer således ikke en udvidelse af lederens kompetence til at træffe afgørelse.

Ændringen indebærer ingen ændringer af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.12.1 og 2.12.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Serviceloven indeholder ingen regler om forenklet sagsbehandlingsprocedure ved behandlingen af ansøgninger om hjælpemidler og forbrugsgoder, uanset om der er tale om enkle og entydige sager eller mere komplekse sager. Der gælder således de generelle regler om sagsbehandling i sådanne sager, herunder reglerne i retssikkerhedsloven om sagsoplysning. Ifølge disse regler er det kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en afgørelse.

Med forslaget til § 113 a fastsættes det, at kommunalbestyrelsen i enkle og entydige sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder kan beslutte at træffe afgørelse alene på baggrund af den modtagne ansøgning. I disse tilfælde skal ansøgningen indeholde de for afgørelsen nødvendige oplysninger og en erklæring på tro og love om rigtigheden af disse oplysninger eller anden relevant dokumentation herfor. Det er fortsat kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at de nødvendige oplysninger foreligger.

Den foreslåede bestemmelse giver således kommunalbestyrelsen mulighed for at vælge at sagsbehandle og visitere i enkle, entydige sager alene på baggrund af en ansøgning (det være sig digital, telefonisk eller personlig) fra borgeren om hjælpemidler eller forbrugsgoder. Den foreslåede forenkledede sagsbehandlingsprocedure vil finde anvendelse ved

førstegangs-ansøgninger, men derimod ikke i sager om genbevilling. Det bemærkes herved, at der som led i aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser vil blive fastsat en regel i bekendtgørelse nr. 740 af 13. juni 2016 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven om obligatorisk brug af tro- og loveerklæringer ved genbevilling af hjælpemidler. Ved enkle og entydige sager forstås sager, hvor borgerens funktionsnedsættelse er åbenbar, og hjælpebehovet er relativt entydigt. Som eksempler på sådanne sager kan nævnes en borger med et synshandicap, der søger om en blindestok eller en borger med nedsat gangfunktion, der søger om en rollator. Forslaget om forenklet sagsbehandling foreslås gjort til en mulighed for kommunalbestyrelsen, som den frit kan vælge at gøre brug af eller ej. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vælger ikke at anvende den foreslåede mulighed, vil de generelt gældende sagsbehandlingsregler fortsat finde anvendelse, herunder retssikkerhedslovens regler om sagsbehandling. Kommunaltbestyrelsens afgørelse om støtte til et hjælpemiddel eller forbrugsgode vil ligesom efter nugældende regler kunne påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i retssikkerhedsloven. Dette gælder, uanset om kommunalbestyrelsen har valgt at anvende den foreslåede mulighed for forenklet sagsbehandling eller ej.

Hvis kommunalbestyrelsen vælger at anvende den foreslåede forenkledede sagsbehandling, betyder det, at sagen alene behandles ud fra de oplysninger, der er i ansøgningen, og borgerens ansøgning vil som led i sagsoplysningen skulle indeholde de for afgørelsen nødvendige oplysninger og en tro- og loveerklæring i forhold til rigtigheden af de indberettede oplysninger. Alternativt til en tro- og loveerklæring kan borgeren ved ansøgning vedlægge anden relevant dokumentation, f.eks. i form af lægelige oplysninger, som kan indgå i en manuel efterprøvning/stikprøvekontrol af sagerne og indgå f.eks. ved revisionen.

Det bemærkes, at forslaget ikke berører de betingelser, som skal være opfyldt, for at der kan ydes støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder, herunder betingelserne om varig funktionsnedsættelse, og at hjælpemidlet eller forbrugsgodet i væsentlig grad skal kunne afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen, i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i hjemmet eller være nødvendigt for, at borgeren kan udøve et erhverv. Disse betingelser videreføres dermed uændret.

Hvis en borger har gjort brug af kommunens digitale løsning til forenklet sagsbehandling ved tildeling af hjælpemidler og forbrugsgoder, skal borgeren være opmærksom på selv at kontakte kommunalbestyrelsen særskilt med anmodning om øvrig støtte, idet en digital løsning ikke nødvendigvis indebærer, at en sagsbehandler har forholdt sig til, om ansøgningen giver anledning til iværksættelse af andre indsatser efter serviceloven. Men hvis kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at borgeren på grund af et udækket hjælpebehov kunne have behov for øvrig hjælp, har kommunalbestyrelsen pligt til at foretage den fornødne sagsbehandling i denne anledning. En sådan pligt gælder også for kommunal-

bestyrelsen efter gældende ret, hvis den bliver opmærksom på, at borgeren har et udækket hjælpebehov.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at gøre brug af den foreslåede forenklede sagsbehandlingsprocedure er et processuelt skridt og kan dermed ikke påklages til Ankestyrelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.5.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter servicelovens § 112, stk. 1, og § 113, stk. 1, er det bl.a. en betingelse for støtte til et hjælpemiddel eller et forbrugsgode, at borgeren har varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Serviceloven indeholder således ikke hjemmel til at yde støtte på baggrund af en midlertidig funktionsnedsættelse.

Med forslaget til § 113 b, stk. 1, gives hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis betingelserne for støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i øvrigt er opfyldt. Støtten ydes i alle tilfælde som naturalhjælp uden egenbetaling for den enkelte borger.

Bestemmelsen giver således kommunalbestyrelsen mulighed for at yde støtte til et hjælpemiddel eller forbrugsgode i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidig funktionsnedsættelse. I disse tilfælde foreslås det således, at det ikke skal være en betingelse for støtte, at funktionsnedsættelsen er varig, men alene midlertidig, hvorimod betingelserne for støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i øvrigt foreslås at skulle være opfyldt som forudsætning for hjælp. Hjælpemidlet eller forbrugsgodet skal således i væsentlig grad kunne afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne, i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i hjemmet eller være nødvendig for, at borgeren kan udøve et erhverv.

Støtten ydes i alle tilfælde som naturalhjælp uden egenbetaling for den enkelte borger, uanset om der søges om støtte til et hjælpemiddel eller et forbrugsgode. Bestemmelsen finder anvendelse på alle typer af hjælpemidler, det vil sige såvel engangshjælpemidler som genbrugshjælpemidler. I og med, at hjælpen ydes som naturalhjælp, finder fritvalsordningen på hjælpemiddelområdet ikke anvendelse.

I og med at støtten til forbrugsgoder efter den foreslåede bestemmelse ydes som naturalhjælp uden egenbetaling, finder de almindelige regler om udmåling af støtte til forbrugsgoder ikke anvendelse. Det vil sige, at borgeren ikke skal betale 50 pct. af prisen på et standardprodukt af den pågældende art, hvilket er hovedreglen ved udmåling af støtte til køb af forbrugsgoder, ligesom det ikke er et krav, at udgiften udgør mindst 500 kr., før der kan ydes hjælp. Dog kan der ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Der kan efter det foreslåede *stk. 2* alene ydes støtte til det pågældende hjælpemiddel eller forbrugsgode én gang inden

for samme tidsbegrænsede periode. Hvis der er tale om to eller flere indbyrdes adskilte perioder, vil der kunne ydes støtte én gang i hver periode. Der er derimod intet til hinder for at yde støtte til flere forskellige hjælpemidler og forbrugsgoder én gang inden for samme periode.

At der har været ydet midlertidig støtte efter den foreslåede bestemmelse herom ud fra en vurdering af, at funktionsnedsættelsen er midlertidig, er ikke til hinder for, at der efterfølgende kan ydes støtte efter reglerne om hjælpemidler eller forbrugsgoder, jf. servicelovens §§ 112 og 113, hvis funktionsnedsættelsen senere viser sig at være varig. Hvis funktionsnedsættelsen allerede fra begyndelsen af forløbet kan anses som varig, skal der ydes hjælp efter servicelovens §§ 112 eller 113 om hjælpemidler eller forbrugsgoder til borgere med varige funktionsnedsættelser.

Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om midlertidig støtte ud fra en konkret og individuel vurdering af borgerens behov. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne herom i retssikkerhedsloven.

Den foreslåede midlertidige støtte vil eksempelvis kunne finde anvendelse for en borger i et rehabiliteringsforløb, som kommunalbestyrelsen låner en el-scooter i en tidsbegrænset periode på f.eks. 2 måneder, for at borgeren kan fastholde kontakten til arbejdsmarked, uddannelse eller sociale relationer.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.4.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Servicelovens § 115 fastslår, at det er en forudsætning for støtte efter serviceloven til et hjælpemiddel, et forbrugsgode eller en handicapbil, at hjælpemidlet, forbrugsgodet eller bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning. Bestemmelsen er en lovfæstelse af de generelt gældende principper om sektoransvar og subsidiaritet.

Sektoransvarsprincippet fastslår, at den sektor, der stiller en ydelse til rådighed for borgerne, er ansvarlig for, at denne ydelse også er tilgængelig for borgere med funktionsnedsættelse. I forlængelse heraf fastslår subsidiaritetsprincippet, at støtte efter sociallovgivningen er subsidiær til støtte efter andre sektors lovgivning. Disse to principper fører til, at det er en forudsætning for støtte efter bl.a. serviceloven, at støtten ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Det følger af de to generelt gældende principper, at det er en forudsætning for støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder efter den foreslåede § 113 b i serviceloven, at der ikke kan ske bevilling efter anden lovgivning.

Med lovforslagets § 1, nr. 13, foreslås indsat en bestemmelse i serviceloven om adgang til at yde støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til borgere med midlertidigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det foreslås i forlængelse heraf med lovforslagets § 1, nr.

14, at § 113 b medtages i opremsningen i servicelovens § 115 for at undgå fortolkningstvív. Det bemærkes herved, at den foreslåede § 113 a om forenklet sagsbehandlingsprocedure ved ansøgninger om hjælpemidler og forbrugsgoder ikke er medtaget i opremsningen, fordi der ikke er tale om en bestemmelse om hjælp og støtte til borgerne, men derimod en procesregel.

Til nr. 15

Det fremgår af servicelovens § 166, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter serviceloven kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven, medmindre andet er fastsat i serviceloven eller i retssikkerhedsloven. Det er endvidere fastsat i retssikkerhedslovens § 60, stk. 1, at når det fremgår af lovgivningen, kan kommunalbestyrelsens, herunder jobcenterets, afgørelser indbringes for Ankestyrelsen eller Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Det er således efter ordlyden af de nævnte bestemmelser i retssikkerhedsloven og serviceloven alene kommunalbestyrelsens afgørelser - og ikke boformslederens afgørelser om optagelse på eller udskrivning fra boformer efter servicelovens §§ 109 og 110 - der kan indbringes for Ankestyrelsen. Det er ikke i forarbejderne til hverken serviceloven eller retssikkerhedsloven angivet, at de gældende regler skulle omfatte adgang til at klage over afgørelser om optagelse truffet af lederen af en §§ 109- eller 110-boform.

Med den foreslåede bestemmelse indsættes der en ny bestemmelse i servicelovens § 166, stk. 2, hvorefter afgørelser efter servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, der træffes af lederen af boformen, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10.

Forslaget indfører mulighed for at klage over boformslederens afgørelser efter servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, om optagelse og udskrivning af en borger på et krisecenter, der er omfattet af servicelovens § 109, eller et forsorgshjem m.v., der er omfattet af servicelovens § 110. Også afgørelser om afslag på optagelse vil være omfattet af den foreslåede klageadgang.

Afgørelsen om optagelse eller om udskrivning er som hidtil en forvaltningsretlig afgørelse. Klageadgangen indebærer blandt andet, at forvaltningslovens § 25 om klagevejledning i tilfælde af klageadgang til en anden forvaltningsmyndighed finder anvendelse på lederens afgørelse om optagelse og udskrivning. Det vil sige, at en skriftlig afgørelse, der kan påklages til en anden forvaltningsmyndighed, skal ledsages af en klagevejledning, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Forslaget ændrer ikke på boformslederens kompetence til at træffe afgørelse om optagelse og udskrivning. Forslaget ændrer heller ikke ved, at lederen af boformen kun kan træffe afgørelse om optagelse eller udskrivning fra den konkrete boform.

Forslaget indebærer desuden, at klagen kan indbringes for Ankestyrelsen efter de regler, der følger af retssikkerhedslovens kapitel 10. Det betyder blandt andet, at retssikkerhedslovens regler om genvurdering, klagefrister og opsættende virkning finder anvendelse.

Det er som udgangspunkt kun den borger, som afgørelsen vedrører, der kan klage over afgørelsen, jf. retssikkerhedslovens § 60, stk. 2. Klage til Ankestyrelsen kan således kun foretages af den borger, som har fået afslag på optagelse eller har modtaget en afgørelse om udskrivning.

Klage til Ankestyrelsen skal ske inden 4 uger efter, at klageren har modtaget afgørelsen, jf. retssikkerhedslovens § 67. Klage til Ankestyrelsen kan således også ske i umiddelbar forlængelse af, at borgeren har modtaget afgørelsen. Der er ikke formkrav til klagen eller til afgørelsen. En klage kan således være mundtlig.

Det er fastsat i retssikkerhedslovens § 66, at den myndighed, der har truffet den afgørelse, der klages over, skal have lejlighed til at vurdere sagen igen, inden sagen sendes til Ankestyrelsen, og at klagen derfor skal afleveres til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Forslaget indebærer således, at boformslederen skal vurdere, om der er grundlag for at give borgeren medhold i klagen, inden sagen sendes til Ankestyrelsen.

I de tilfælde hvor boformslederen ikke giver borgeren medhold i klagen, skal sagen sendes til Ankestyrelsen, som herefter vil træffe afgørelse i klagesagen.

Det følger af retssikkerhedslovens § 69, at Ankestyrelsen kan efterprøve retlige spørgsmål. Det vil sige, at Ankestyrelsen alene kan tage stilling til retlige forhold. Det følger endvidere af retssikkerhedslovens § 60, stk. 3, at afgørelser om det generelle serviceniveau, herunder hvilke tilbud og pladser der skal være til rådighed i kommunen og takster for tilbuddene, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det betyder, at Ankestyrelsen kan efterprøve retlige forhold i de indbragte afgørelser om optagelse og udskrivning, herunder om borgeren er omfattet af målgruppen for boformen, jf. servicelovens § 109, stk. 1, og § 110, stk. 1. Det betyder også, at boformslederens afgørelser om optagelse eller udskrivning, der er begrundet i kapacitetsmæssige forhold i det konkrete tilbud, som for eksempel pladsmangel, ikke kan efterprøves af Ankestyrelsen, da der ikke er tale om retlige forhold.

Er afgørelsen om afslag på optagelse eller om udskrivning kun delvis begrundet i kapacitetsmæssige forhold, vil Ankestyrelsen kunne efterprøve de retlige spørgsmål, jf. retssikkerhedslovens § 69, i de øvrige elementer af afgørelsen. Har boformslederen også foretaget en vurdering af borgerens konkrete behov for hjælp efter serviceloven, vil boformslederens vurdering således kunne indbringes for Ankestyrelsen af borgeren. Dette er tilfældet i de situationer, hvor boformslederen i forlængelse af afgørelsen om udskrivning af

én borger begrundet i boformens kapacitetsmæssige forhold træffer afgørelse om optagelse af en anden borger. I det tilfælde vil der være foretaget en afvejning af den ene borgers behov for pladsen over for den anden borgers behov, og det er denne afvejning, der udgør et retligt forhold, der kan prøves.

I de tilfælde, hvor boformslederens afgørelse om optagelse eller udskrivning er begrundet i kapacitetsmæssige forhold, vil borgeren kunne henvende sig til øvrige tilbud eller til kommunalbestyrelsen, som har det overordnede ansvar for forsyningsforpligtelsen, jf. servicelovens § 4, stk. 1.

Klager over afgørelser har ikke opsættende virkning. Dette følger af retssikkerhedslovens § 72, stk. 1. Det indebærer, at lederens afgørelse om afslag på optagelse eller om udskrivning fra boformen, jf. servicelovens §§ 109 og 110, som udgangspunkt får retsvirkning fra afgørelsestidspunktet uanset, at borgeren klager over denne. Ankestyrelsen kan dog efter begæring tillægge en klage over en afgørelse om botilbud efter servicelovens kapitel 20 opsættende virkning, jf. retssikkerhedslovens § 72, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.12.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 16-18

Det fremgår af servicelovens § 182, stk. 6, at det beløb der er nævnt i servicelovens § 100, stk. 3, 1. pkt., (merudgiftsydelsens minimumsbeløb) reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2014.

Forslagene til ændringer i servicelovens § 182, stk. 6, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 10, der indeholder forslag om en nyaffattelse af servicelovens § 100, stk. 3, om udmålingssystemet for merudgiftsydelsen til voksne. Ved den foreslåede nyaffattelse af § 100, stk. 3, 1. pkt., er størrelsen på minimumsbeløbet for hjælp til dækning af merudgifter angivet i 2017-priser. Det samme gælder i det foreslåede § 100, stk. 3, 2. pkt., hvor der er fastsat to standardbeløb, der angiver størrelsen på den faktisk udbetalte hjælp til den enkelte borger, samt beløbsgrænser for de to foreslåede intervaller, som de sandsynliggjorte merudgifter skal ligge indenfor. Ligeledes er det beløb, som er fastsat i det foreslåede § 100, stk. 3, 3. pkt., som angiver grænsen for, hvornår borgeren skal kunne dokumentere sine merudgifter, angivet i 2017-priser.

Det foreslås, at de ovenfor omtalte beløb reguleres en gang om året den 1. januar med satsreguleringsprocenten. Beløbene vil blive afrundet til nærmeste kronebeløb, og reguleringen vil finde sted første gang den 1. januar 2019.

Til § 2

Til nr. 1

Den gældende overskrift til kapitel 1 i lov om socialtilsyn er ”Formål, ansvar og område”.

Som konsekvens af, at det, jf. forslaget § 2, nr. 6, foreslås at indsætte et nyt kapitel 3 a i lov om socialtilsyn om godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96, foreslås det at ændre lovens struktur, så kapitel 1, der i dag har overskriften ”Formål, ansvar og område” fremover alene indeholder lovens bestemmelser om formål og ansvar.

Det foreslås derfor, jf. forslaget § 2, nr. 1, at kapitel 1 får overskriften ”Formål og ansvar”.

Forslaget indebærer ikke indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 2

Efter gældende ret har § 1 i lov om socialtilsyn ikke en paragrafoverskrift, men er alene dækket af kapiteloverskriften til kapitel 1, som foreslås ændret ved forslaget § 2, nr. 1.

Som konsekvens af forslaget § 2, nr. 1, foreslås det, at lov om socialtilsyns § 1 får overskriften ”Formål”.

Forslaget indebærer ikke indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 3

Det fremgår af den gældende bestemmelse i lov om socialtilsyn § 2, stk. 1, at de fem kommuner der varetager funktionen som socialtilsyn, har ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med de tilbud, der er nævnt i lovens § 4, stk. 1.

Som en konsekvens af forslaget § 2, nr. 6, om at udvide socialtilsynenes anvendelsesområde, så tilsynene fremover også skal godkende og føre tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager eller ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service, foreslås det at indsætte en henvisning til den foreslåede nye § 18 a, i lovens § 2, stk. 1, 1. pkt.

Det vil således fremover fremgå af lovens § 2, stk. 1, at de kommuner, der er nævnt i lovens § 2, stk. 2, i deres funktion som socialtilsyn godkender og fører tilsyn med tilbud, som er nævnt i lovens § 4, stk. 1, jf. lovens kapitel 2 og 3, og med foreninger og private virksomheder, som er nævnt i den foreslåede nye § 18 a, jf. det foreslåede nye kapitel 3 a.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.7 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Den gældende paragrafoverskrift til § 4 i lov om socialtilsyn er ”Anvendelsesområde”. § 4 er efter gældende regler place-

ret i kapitel 1, hvis overskrift foreslås ændret til ”Formål og ansvar” ved forslaget § 2, nr. 1.

Som konsekvens af, at det, jf. forslaget § 2, nr. 6, foreslås at indsætte et nyt kapitel 3 a i lov om socialtilsyn om godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96, foreslås det at ændre lovens struktur, så kapitel 2, der i dag har overskriften ”Socialtilsynets opgaver” og kapitel 3, der har overskriften ”Tilbudde- ne” tilsammen kommer til at indeholde alle lovens bestemmelser, der særligt handler om godkendelse af og tilsyn med de tilbud, som er nævnt i lovens § 4, stk. 1.

Derfor foreslås det, jf. forslaget § 2, nr. 4, at ophæve para- grafoverskriften til § 4.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 5.

Forslaget indebærer ikke indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 5

Efter gældende ret er § 4 om socialtilsynets anvendelsesom- råde, placeret i kapitel 1 i lov om socialtilsyn.

Som konsekvens af, at det, jf. forslaget § 2, nr. 6, foreslås at indsætte et nyt kapitel 3 a i lov om socialtilsyn om godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96, foreslås det at ændre lovens struktur, så kapitel 2, der i dag har overskriften ”Socialtilsynets opgaver” og kapitel 3, der har overskriften ”Tilbudde- ne” tilsammen kommer til at indeholde alle lovens bestemmelser, der særligt handler om godkendelse af og tilsyn med de tilbud, som er nævnt i lovens § 4, stk. 1.

Derfor foreslås det at ophæve § 4 og overskriften til kapitel 2 og i stedet at indsætte en ny kapiteloverskrift, der lyder ”Godkendelse af og tilsyn med visse sociale og sundheds- mæssige tilbud”, og derefter indsætte § 4 på ny. Forslaget skal ses i sammenhæng med § 2, nr. 4.

Det betyder, at der er tale om en ordret videreførelse af den gældende § 4, som alene nyaffattes af lovtekniske årsager.

Forslaget indebærer ikke indholdsmæssige ændringer.

Med den ordrette videreførelse af den gældende § 4, foreslås det således at opretholde gældende ret, herunder de tidligere vedtagne lovforslag samt den fortolkning og praksis, der er eksisterende på området. Der henvises således til:

- Folketingstidende 2012-13, A, L 205 Forslag til lov om socialtilsyn (Socialtilsynsreformen),
- Folketingstidende 2014-15, A, L 132 Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Tilbud om anonym, ambulans behandling af stofmisbruger m.v.),

- Folketingstidende 2015-16, A, L 44 Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om socialtilsyn (Øget kvalitet i alkoholbehandlingen),
- Folketingstidende 2015-16, A, L 163 Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen (Konsekvensændringer som følge af voksenansvar for anbragte børn og unge m.v.),
- Folketingstidende 2016-17, A, L 8 Forslag til lov om ændring af socialtilsyn, lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Opfølgning op socialtilsynsreformen m.v.).

Det videreføres at opliste i *stk. 1, nr. 1-4*, samtlige typer af tilbud, som er omfattet af socialtilsynet. Det gælder således private, kommunale og regionale tilbud, og det gælder også tilbud, som har en driftsaftale eller en anden form for aftale med en kommunalbestyrelse eller et regionsråd om anvendelse af samtlige et tilbuds pladser.

Det videreføres i *stk. 1, nr. 1*, at plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. servicelovens § 66, nr. 1 og 2, er omfattet af socialtilsynet herunder plejefamilier, der anvendes som aflastningsfamilier. Det indebærer, at disse skal godkendes som generelt egnet af den kommunalbestyrelse, som er ansvarlig for socialtilsynet efter § 2 i lov om socialtilsyn.

Ved siden af socialtilsynets generelle godkendelse efter lov om socialtilsyn, vil der fortsat efter serviceloven være mulighed for, at den anbringende kommune i særlige tilfælde kan godkende plejefamilier som konkret egnede.

Det videreføres i *stk. 1, nr. 2*, at følgende typer af sociale tilbud efter serviceloven omfattes af socialtilsynet:

- døgntilbud, jf. servicelovens § 66, stk. 1 nr. 5-7, jf. dog § 66 a, stk. 7, herunder delvist lukkede døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og selvejende døgninstitutioner, der har en aftale med en kommunalbestyrelse eller et regionsråd,
- stofmisbrugsbehandlingstilbud, jf. servicelovens §§ 101 og 101 a,
- botilbud til midlertidige ophold til voksne, § 107,
- botilbud til længerevarende ophold til voksne, jf. § 108,
- kvindekrisecentre, jf. § 109, og
- forsorgshjem, jf. § 110.

Det videreføres i *stk. 1, nr. 3*, at tilbud bestående af hjælp og støtte efter serviceloven, der leveres til beboere i boligtyper, der kan sidestilles med midlertidige eller længerevarende botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, også omfattes af socialtilsynet.

Følgende fire betingelser skal være opfyldt, før tilbuddet omfattes af socialtilsynet, jf. den foreslåede § 4, stk. 1, nr. 3:

- tilbuddet leveres til beboere i boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, dvs. der er tale om et tilbud, der hverken er et døgntilbud efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller et tilbud efter servicelovens §§ 101, 101 a og 107-110,

- Der er tilknyttet servicearealer til boligerne og hjælpen udgår herfra og ydes af et fast ansat personale. Servicearealer defineres som arealer, der anvendes til omsorg og servicefunktioner, der normalt ikke vil foregå i en selvstændig bolig, og som indrettes i umiddelbar tilknytning til boligerne. Det er ikke en forudsætning, at hjælpen leveres i servicearealet.
- Tilbuddet til beboerne skal generelt omfatte støtte efter servicelovens § 85 i væsentligt omfang evt. sammen med hjælp efter de andre nævnte bestemmelser, da det som udgangspunkt er den type hjælp, der gør, at tilbuddet kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Omfanget af hjælp efter § 85 kan desuden være med til at afgrænse de typer af tilbud, der er omfattet af socialtilsynet, fra de tilbud - typisk på ældreområdet, som ikke er omfattet af socialtilsynet, men som til gengæld er omfattet af kommunalbestyrelsens tilsyn efter servicelovens § 151.
- Tilbuddets målgruppe skal være borgere, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Målgruppen skal således generelt være at sidestille med målgruppen for botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, ligesom målgruppebeskrivelsen for det konkrete tilbud skal være i overensstemmelse med dette.

Alle fire betingelser skal være opfyldt, da der først dermed er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med tilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Betingelserne skal være opfyldt generelt og ikke kun for enkelte beboere.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne i L 205 Forslag til lov om socialtilsyn (Socialtilsynsreformen), Folketingsåret 2012-13, og L 8 Forslag til lov om ændring af socialtilsyn, lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Opfølgning op socialtilsynsreformen m.v.), Folketingsåret 2016-17.

Det videreføres i stk. 1, nr. 4, at socialtilsynet skal godkende og føre driftsorienteret tilsyn med alkoholbehandlingssteder efter sundhedslovens § 141. Alkoholbehandlingssteder er således et tilbud i lov om socialtilsyns forstand til trods for, at alkoholbehandling er et sundhedsfagligt behandlingstilbud og ikke en social institution. Der henvises til Folketingstidende 2015-16, A, L 44 Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om socialtilsyn (Øget kvalitet i alkoholbehandlingen).

For at sikre, at de boligtyper, der er omfattet af stk. 1, nr. 3, ikke underlægges tilsyn både af socialtilsynet og af den kommunalbestyrelse, der har en tilsynsforpligtelse efter servicelovens § 151, videreføres det i stk. 2, at socialtilsynet får kompetence til at afgøre, om socialtilsynet eller kommunalbestyrelsen, jf. servicelovens § 151, har tilsynsforpligtelsen i forhold til det konkrete tilbud. Som grundlag for afgørelsen skal socialtilsynet vurdere, om den hjælp, der ydes i tilbuddet, har så stor andel af hjælp efter § 85, at tilbuddet med hensyn til målgruppe og indsats kan sammenlignes med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2012-13, A, L 205 Forslag til lov om socialtilsyn (Socialtilsynsreformen).

Til nr. 6

Efter gældende regler i lov om socialtilsyn har fem navngivne kommuner i deres funktion som socialtilsyn til opgave at godkende og føre tilsyn med en række tilbud på det sociale og det sundhedsmæssige område, som er nævnt i § 4, stk. 1, i lov om socialtilsyn.

I lov om socialtilsyn er fastsat regler om socialtilsynets godkendelse af og driftsorienterede tilsyn med de omfattede tilbud, om kravene til tilbuddene som betingelse for godkendelse samt om whistleblowerordning, klage over afgørelser m.v. Tilbuddene omfattet af de gældende regler i lov om socialtilsyn godkendes på baggrund af socialtilsynets vurdering af tilbuddenes kvalitet inden for 8 temaer, jf. lovens § 6, stk. 2, herunder temaer relateret til tilbuddenes socialpædagogiske indsats.

Som det fremgår af afsnit 2.7.3 i de almindelige bemærkninger, foreslås det at ændre lov om socialtilsyn, så socialtilsynet får til opgave at godkende og føre tilsyn med foreninger og private virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgeverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96.

Som det også fremgår af afsnit 2.7.2 i de almindelige bemærkninger, skal forslaget være med til at sikre, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet og til at øge borgernes tryk ved indgåelse af aftaler om overførsel af tilskud efter servicelovens §§ 95 og 96.

Godkendelses- og tilsynsopgaven i forhold til disse foreninger og private virksomheder vil dog have en anden karakter end socialtilsynets godkendelses- og tilsynsopgaver i øvrigt, idet de kvalitetskrav, som gælder for den øvrige godkendelses- og tilsynsvirksomhed, ikke foreslås at gælde for godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder. Socialtilsynets tilsyn foreslås således ikke at omfatte kvaliteten i den enkelte ordning med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance, men alene foreningens eller den private virksomheds varetagelse af opgaven som arbejdsgiver.

Lov om socialtilsyn foreslås derfor ændret ved, at der i loven foreslås indsat et nyt kapitel 3 a om socialtilsynets opgaver i forhold til godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager eller ønsker at varetage arbejdsgeverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96, jf. nedenfor om forslag til nye §§ 18 a-h.

Det bemærkes i den forbindelse, at hvis foreningen eller den private virksomhed i øvrigt varetager driften af et tilbud, der er omfattet af § 4 i lov om socialtilsyn, skal socialtilsynet føre tilsyn med dette tilbud i overensstemmelse med de gældende regler i lov om socialtilsyn.

Som en parallel til den gældende § 4, stk. 1, i lov om socialtilsyn, foreslås det at fastsætte i en ny § 18 a, at socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager eller ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96. Bestemmelsen angiver således en udvidelse af anvendelsesområdet for lov om socialtilsyn. Socialtilsynets godkendelse og driftsorienterede tilsyn har til formål at sikre, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet og til at øge borgernes tryghed ved indgåelse af aftaler om overførsel af tilskud.

Som en parallel til den gældende § 5, stk. 1, i lov om socialtilsyn, foreslås det at fastsætte i en ny § 18 b, stk. 1, at socialtilsynet træffer afgørelse om godkendelse af foreninger og private virksomheder efter ansøgning fra disse. Afgørelsen træffes på baggrund af en vurdering af den ansøgende forenings eller private virksomheds økonomiske og ledelsesmæssige forhold samt ansættelsesretlige kompetencer. Socialtilsynets godkendelse har til formål at sikre, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet og til at øge borgernes tryghed ved indgåelse af aftaler om overførsel af tilskud.

Der vil med hjemmel i den foreslåede § 18 b, stk. 5, blive fastsat nærmere krav til godkendelsens tilrettelæggelse m.v.

I en ny § 18 b, stk. 2, foreslås det i overensstemmelse med de i forslaget § 1, nr. 7 og 8, foreslåede ændringer af servicelovens § 95, stk. 4, og § 96, stk. 2, at fastsætte, at socialtilsynets godkendelse af foreningen eller den private virksomhed er en forudsætning for, at disse kan varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96, og som følge heraf en forudsætning for at en borger eller nærtstående kan indgå aftale med foreningen eller den private virksomhed om overførsel af tilskud. Hvis ikke foreningen eller den private virksomhed er godkendt af socialtilsynet efter den foreslåede ordning, kan foreningen eller den private virksomhed ikke varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96.

Det er således en forudsætning for ordningen, at foreningen eller den private virksomhed kan dokumentere godkendelsen over for borgeren eller den nærtstående inden aftalen om overførsel af tilskud indgås.

Som en parallel til den gældende § 5, stk. 5, i lov om socialtilsyn, foreslås det at fastsætte i en ny § 18 b, stk. 3, at socialtilsynet i forbindelse med en godkendelse kan fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for godkendelsen, og at der kan knyttes frister til et vilkår. Der kan f.eks. være tale om, at en forening eller en privat virksomhed ikke umiddelbart har tilstrækkeligt med ansættelsesretlige kompetencer til at kunne blive godkendt, jf. den foreslåede § 18 b, stk. 1, men foreningens leder har tilmeldt sig et kursus i ansættelsesret. Et vilkår kan således formuleres sådan, at det er et

vilkår eller en betingelse for godkendelsen, at kurset gennemføres.

For at et socialtilsyn på denne måde kan give en betinget godkendelse, må det dog skulle anses for overvejende sandsynligt, at foreningen eller den private virksomhed efterfølgende vil kunne opfylde betingelsen. Muligheden er således reserveret til de tilfælde, hvor der alene udestår formalia, eller hvor der er andre forhold, som er væsentlige nok til at være en betingelse for godkendelse, men som omvendt trods alt alene udgør en mindre del af det samlede godkendelsesgrundlag.

Da det kan have vidtrækkende betydning for en forening eller en privat virksomhed, om og hvornår de kan forvente at blive endeligt godkendt, er det vigtigt, at vilkåret formuleres så tilstrækkeligt klart, at det er tydeligt for foreningen eller den private virksomhed, hvad de skal foretage sig for at blive endeligt godkendt, og hvornår det således kan forventes at ske.

Da manglende opfyldelse af den betingelse, som er opstillet for godkendelsen, vil medføre, at der gives afslag på ansøgning om godkendelse, er der tale om en afgørelse, som kan påklages, jf. § 19 i lov om socialtilsyn.

Som en parallel til den gældende § 5, stk. 7, i lov om socialtilsyn, foreslås det at fastsætte i en ny § 18 b, stk. 4, at socialtilsynet kan træffe afgørelse om ophør af godkendelsen af en forening eller en privat virksomhed, som er godkendt til at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96, hvis foreningen eller den private virksomhed ikke længere opfylder betingelserne for godkendelse, jf. forslaget til ny § 18 b, stk. 1. Det kan for eksempel være tilfældet i en situation, hvor alle foreningens eller virksomhedens ansatte med kendskab til ansættelsesretlige regler har forladt foreningen eller virksomheden.

Ophør af en godkendelse er en afgørelse og kan derfor påklages efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10, jf. § 19 i lov om socialtilsyn, ligesom socialtilsynet forud for afgørelsen skal iagttage gældende forvaltningsretlige regler og grundsætninger om f.eks. proportionalitet, høring og begrundelse. Ophør af en godkendelse har den virkning, at foreningen eller den private virksomhed ikke længere kan varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96, hvorfor aftaler med konkrete borgere eller deres nærtstående om overførsel af tilskud må ophøre.

Bemyndigelsen vil desuden blive anvendt til at fastsætte frister for ophør, når socialtilsynet har truffet afgørelse herom.

I forslaget til ny § 18 b, stk. 5, foreslås det, at børne- og socialministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om godkendelsens tilrettelæggelse, om kriterier og betingelser for godkendelsen og om socialtilsynets forpligtelser i

forbindelse med godkendelsen. Bemyndigelsen vil blandt andet blive anvendt til at fastsætte regler om, at socialtilsynets afgørelse om godkendelse efter den foreslåede § 18 b, stk. 1, skal træffes skriftligt, så foreningen eller den private virksomhed kan dokumentere godkendelsen over for borgerne eller deres nærtstående og til at uddybe de overordnede kriterier for godkendelsen, som angives i forslaget til § 18 b, stk. 1, herunder de økonomiske og ledelsesmæssige forhold samt ansættelsesretlige kompetencer.

Bemyndigelsen kan således bl.a. anvendes til at fastsætte, at foreningen eller virksomheden skal være solvent på tidspunktet for godkendelse, således at der er sikkerhed for, at det tilskud som kommunerne udbetaler til hjælperløn i de ordninger, som firmaet administrerer også anvendes efter formålet, herunder at yde borgerstyret personlig assistance til borgerne.

Bemyndigelsen kan også anvendes til at fastsætte regler om, at ledelsen skal være sammensat på en sådan måde, at der er klarhed omkring den endelige placering af det ledelsesmæssige ansvar i forhold til de ansatte medarbejdere. Den kan desuden anvendes til at fastsætte regler om, at foreningens eller virksomhedens ledelse via indsendelse af relevant dokumentation kan påvise kendskab til ansættelsesret for eksempel fra tidligere relevant erfaring, gennemførte kurser m.v.

Som en parallel til den gældende § 7, stk. 1, i lov om socialtilsyn, foreslås det at fastsætte i en ny § 18 c, stk. 1, at socialtilsynet skal føre driftsorienteret tilsyn med foreninger og private virksomheder, der er godkendt efter den foreslåede § 18 b, stk. 1, for at sikre, at de fortsat opfylder betingelserne for godkendelsen. Socialtilsynets driftsorienterede tilsyn har til formål at sikre, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet og til at øge borgernes tryghed ved indgåelse af aftaler om overførsel af tilskud.

I den foreslåede nye § 18 c, stk. 2, foreslås det fastsat, at socialtilsynets driftsorienterede tilsyn efter den foreslåede § 18 c, stk. 1, skal foretages på baggrund af relevant information.

Det foreslås således i § 18 c, stk. 2, nr. 1, at foreningens eller den private virksomheds budget og regnskab, jf. den foreslåede § 18 g, stk. 1 og 2, indgår i grundlaget for det driftsorienterede tilsyn.

Det foreslås videre i § 18 c, stk. 2, nr. 2, at oplysninger indhentet fra foreningen eller den private virksomhed indgår i grundlaget for det driftsorienterede tilsyn. Det kan for eksempel være oplysninger om deltagelse i ansættelsesretlige kurser m.v.

Det foreslås desuden i § 18 c, stk. 2, nr. 3, at oplysninger indhentet fra borgerne, der har indgået aftale med foreningen eller den private virksomhed indgår i grundlaget for det driftsorienterede tilsyn. Det kan f.eks. dreje sig om oplysninger om bekymrende ansættelsesretlige forhold for medarbejderne.

Det foreslås endeligt i § 18 c, stk. 2, nr. 4, at oplysninger indhentet fra de kommuner, der har truffet afgørelse om hjælp efter servicelovens §§ 95 eller 96, indgår i grundlaget for det driftsorienterede tilsyn. Det kan f.eks. være oplysninger om mangelfulde regnskaber i den enkelte ordning efter servicelovens §§ 95 eller 96.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at foreninger og private virksomheder, der søger om godkendelse efter den foreslåede § 18 b, stk. 1, eller som allerede er godkendt efter bestemmelsen, jf. den foreslåede § 18 h, får pligt til at give socialtilsynet oplysninger af relevans for godkendelsen og det driftsorienterede tilsyn.

Med den foreslåede nye § 18 c, stk. 3, får børne- og socialministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om det driftsorienterede tilsyn. Bestemmelsen vil blandt andet blive anvendt til at fastsætte, at det driftsorienterede tilsyn skal tilrettelægges ud fra en risikobaseret tilgang. Den risikobaserede tilgang kan blandt andet baseres på socialtilsynets erfaringer med foreningen eller virksomheden og resultater fra tidligere tilsyn. Bestemmelsen kan således anvendes til at fastsætte regler om, at tilsynsintensiteten skal tilrettelægges efter forholdene og fastsættes af socialtilsynet efter en risikovurdering.

Den foreslåede § 18 d er en parallel til den gældende § 10, stk. 1, i lov om socialtilsyn. Det foreslås således, at hvis socialtilsynet bliver opmærksomt på bekymrende forhold i relation til en forening eller en privat virksomhed, jf. § 18 a, eller træffer socialtilsynet afgørelse om ophør af godkendelsen, jf. § 18 b, stk. 4, orienterer socialtilsynet de borgere, der har indgået aftaler med foreningen eller den private virksomhed, samt de kommuner, der har truffet afgørelse om hjælp efter servicelovens §§ 95 eller 96 til de nævnte borgere, jf. retssikkerhedslovens §§ 9-9 b.

Det betyder, at hvis socialtilsynet i forbindelse med deres godkendelsesproces eller deres driftsorienterede tilsyn bliver opmærksomme på relevante, bekymrende forhold vedrørende en forening eller en privat virksomhed, har de en forpligtelse til at orientere de borgere, der har indgået aftale med foreningen eller den private virksomhed og disses handlekommuner.

Det kan for eksempel være, at der er forhold i foreningen eller den private virksomheds økonomi, der giver socialtilsynet anledning til bekymring, uden at der er grundlag for at træffe afgørelse om ophør af godkendelse.

Borgerne vil således have mulighed for at vurdere, om de bekymrende forhold skal medføre, at de vil opsige deres aftale med foreningen eller den private virksomhed.

Den gældende § 11 i lov om socialtilsyn fastsætter, at socialtilsynet skal have en whistleblowerordning. Bestemmelsen indebærer, at socialtilsynet skal have et telefonnummer og en e-postadresse, hvor et tilbuds personale, beboere, pårørende og andre kan henvende sig anonymt til, hvis de op-

lever bekymrende forhold i et tilbud, som de mener, socialtilsynet bør have kendskab til.

Det foreslås i § 18 e, at whistleblowerordningen også finder anvendelse for borgere, der modtager kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96, hvor en forening eller privat virksomhed varetager arbejdsgiverfunktionerne, og disse borgeres pårørende samt ansatte i foreningen eller den private virksomhed og andre.

Det betyder, at borgere, deres pårørende, ansatte i foreningen eller den private virksomhed og andre kan henvende sig til socialtilsynet anonymt. De pågældende personer kan henvende sig omkring forhold, som de finder bekymrende og som vedrører foreningens eller den private virksomheds varetagelse af opgaven som arbejdsgiver i ordninger efter servicelovens §§ 95-96.

Det kan for eksempel være, at en borgers pårørende har fået den opfattelse, at foreningen eller den private virksomhed ikke besidder de fornødne ansættelsesretlige kompetencer.

Da socialtilsynet alene skal forholde sig til foreningens eller den private virksomheds varetagelse af opgaven som arbejdsgiver i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96, skal socialtilsynet videregive oplysninger om bekymrende forhold, der relaterer sig til andre forhold, til rette myndighed. Da borgerens handlekommune varetager det personrettede tilsyn, vil det være relevant for kommunen at få besked om, at der er indgivet oplysning om bekymrende forhold, der vedrører kvaliteten i den enkelte ordning. Dette er i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 18 d.

Som en parallel til den gældende § 15 i lov om socialtilsyn foreslås det i § 18 f at fastsætte regler om socialtilsynets særlige opgaver i forhold til foreninger og private virksomheder, der er omfattet af den foreslåede § 18 a, når disse er oprettet som fonde.

Efter forslaget vil det være socialtilsynet, der godkender og fører både det driftsorienterede tilsyn og fondstilsynet med det foreninger og private virksomheder, der er oprettet som fonde. De erhvervsdrivende fonde er således undtaget fra lov om erhvervsdrivende fonde, og ikke erhvervsdrivende fonde er undtaget fra lov om fonde og visse foreninger.

I forslaget til § 18 f, stk. 1, foreslås det således, at socialtilsynet kun kan godkende foreninger og private virksomheder oprettet som fonde efter den foreslåede § 18 b, hvis disse er lovligt oprettet, og at dette skal fremgå af godkendelsen.

At foreningen eller den private virksomhed er lovligt oprettet som fond betyder, at foreningen eller virksomheden efter sin vedtægt opfylder den almindelige fondsretlige definition af at være en fond, som kommer til udtryk i § 1, stk. 2, i lov om erhvervsdrivende fonde og § 1, stk. 2, i lov om fonde og visse foreninger. I overensstemmelse hermed er en fond "en juridisk person, som besidder en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, til varetagelse af et eller

flere i vedtægten bestemte formål, som skal kunne efterleves i en længere årrække, hvor rådighedsbeføjelserne over fonden tilkommer en i forhold til stifter selvstændig ledelse, og hvor ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue."

Socialtilsynet skal i sin vurdering af, om foreningen eller virksomheden lovligt er etableret som fond, således vurdere, om foreningen eller virksomheden efter sin vedtægt opfylder den almindelige fondsretlige definition af at være en fond.

Selvejende institutioner, som ikke er i besiddelse af formue eller kapital ved stiftelsen, er ikke omfattet af socialtilsynets særlige tilsynsopgaver i forhold til foreninger og virksomheder oprettet som fonde, jf. lov om socialtilsyn § 18 f. En fonds formue er de midler, som fonden er i besiddelse af, men som i udgangspunktet er urørlige, og det årlige overskud, som skal anvendes i overensstemmelse med fondens formål. Den selvejende institution uden formue vil være omfattet af socialtilsynets almindelige driftsorienterede tilsyn, uanset at foreningen eller virksomheden ikke betragtes som en fond efter den foreslåede § 18 f.

I de tilfælde, hvor en fond både har erhvervsdrift i form af varetagelse af arbejdsgiverfunktioner i forhold til ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96 og anden erhvervsdrift, og erhvervsdriften efter servicelovens §§ 95 og 96 udgør en begrænset del af fondes samlede erhvervsdrift, kan tilsynet med fonden være omfattet af erhvervsfondsloven, så Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed. Det følger af § 4 i erhvervsfondsloven, at Erhvervsstyrelsen i tvivlstilfælde træffer afgørelse om, hvorvidt en fond er omfattet af erhvervsfondsloven. Dette vil også gælde i de tilfælde, hvor fondens virksomhed ændrer karakter, eller forholdet mellem erhvervsdriften efter serviceloven og den øvrige erhvervsdrift ændrer sig, og socialtilsynet er i tvivl om, hvorvidt fonden fortsat er underlagt fondstilsyn efter lov om socialtilsyn § 18 f.

I det tilfælde, hvor en forening eller en virksomhed oprettet som fond ophører med at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96, forudsættes det, at socialtilsynet orienterer henholdsvis Civilstyrelsen eller Erhvervsstyrelsen om, at fonden ikke længere driver virksomhed omfattet af socialtilsynet. I og med, at fonden ikke længere varetager opgaver, som er omfattet af socialtilsynet, har socialtilsynet dermed ikke længere beføjelser som tilsynsmyndighed over for fonden.

Tilsynet med foreninger og virksomheder, jf. den foreslåede § 18 f er et legalitetstilsyn. Det betyder, at socialtilsynet tager stilling til, om fonden drives i overensstemmelse med lovgivningen og fondens vedtægt men ikke, om dispositionen i sig selv er forsvarlig, lovlig eller ansvarspådragende. Socialtilsynet skal således ikke vurdere hensigtsmæssigheden af ledelsens forretningsmæssige dispositioner.

I forslaget til § 18 f, stk. 2, foreslås det, at socialtilsynet skal godkende vedtægten for foreninger og private virksomheder, der er godkendt efter den foreslåede § 18 b, stk. 1. Det ligger implicit heri, at socialtilsynet også skal godkende efterfølgende vedtægtsændringer.

Vedtægterne kan efter forslaget til § 18 f, stk. 3, godkendes, hvis der er en klar adskillelse mellem stifterens og fondens økonomi, og hvis socialtilsynet vurderer, at vedtægternes regler om anvendelse af fondens formue ved ophør er i overensstemmelse med fondens formål.

Godkendelsen af fondens vedtægter har en klar sammenhæng med den juridiske definition af en fond, hvor af det fremgår, at en fond er en juridisk person, som besidder en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, til varetagelse af et eller flere i vedtægten bestemte formål.

I forslaget til § 18 f, stk. 4, foreslås det, at Civilstyrelsen som permutationsmyndighed skal godkende væsentlige ændringer af fondens vedtægter efter socialtilsynets forudgående godkendelse. Ved væsentlige vedtægtsændringer forstås, som anført i bestemmelsen, vedtægtsændringer om formål, uddelinger, opløsning, sammenlægning eller lignende. Karakteristisk for de tilfælde, hvor Civilstyrelsens samtykke er påkrævet, er, at der er tale om ændringer af vedtægtsbestemmelser, som direkte eller indirekte indebærer en ændring af fondens formål. Ved fortolkningen af, hvad der udgør fondens formål, skal der ikke alene ses på, hvad der fremgår af vedtægtens egentlige formålsbestemmelse, men det kan også være en konkret vurdering af den nuværende vedtægt og den ønskede ændring.

I forslaget til § 18 f, stk. 5, foreslås det, at bestyrelsen for foreninger og virksomheder etableret som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1, kun med socialtilsynets samtykke må foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes, eller at fonden ikke fortsat vil kunne eksistere. Udgangspunktet er, at det er fondens bestyrelse, der har kompetence til at fortolke rammerne for vedtægten og herunder, hvilke dispositioner der kan holdes inden for vedtægten.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er, at bestyrelsen skal anmode om socialtilsynets samtykke ved dispositioner, der ikke kræver en vedtægtsændring, men som er tæt herpå, eller som vil kunne bringe fondens eksistens i fare. Med ekstraordinære dispositioner menes dispositioner, som ikke er led i den daglige drift, og som på kortere eller længere sigt kan have betydning for fondskapitalen. Begrebet skal forstås i overensstemmelse med fondslovgivningen. Ekstraordinære dispositioner kan efter en konkret vurdering eksempelvis være køb og salg af fast ejendom, pantsætning, låneoptagelse eller låneomlægning.

Det er ikke muligt at lave en udtømmende liste over, hvad der vil være ekstraordinære dispositioner, da det afhænger af en konkret vurdering af fondens virksomhed, vedtægt og

dispositionens karakter. I overvejelserne om, hvorvidt der skal gives samtykke til dispositionen, bør indgå, om fonden realistisk kan komme tilbage til udgangspositionen fra før den ekstraordinære disposition. Hvis det ikke er realistisk, vil det i stedet være en mulig vedtægtsændring, der afspejler de faktiske forhold, der kan være behov for.

Det er således ikke hensigten med bestemmelsen, at socialtilsynet skal foretage forretningsmæssige skøn. Det er alene bestyrelsens ansvar. Der kan eksempelvis være tale om tilfælde, hvor en bestyrelse ønsker at beslutte en disposition, som formelt set kan rummes indenfor fondens vedtægt, men som udsætter fondens formue for væsentlige økonomiske risici, således at dispositionen af denne årsag er af ekstraordinær karakter. For eksempel hvis en bestyrelse beslutter at foretage drastiske ændringer i fondens aktivsammensætning fra relativt forsigtige aktiver til meget risikofyldte investeringer, som kan bringe fondens formue i en risikabel og farefuld eksponering, der medfører øget risiko for, hvorvidt fonden ved tab på engagementerne vil kunne fortsætte.

I forslaget til § 18 f, stk. 6, foreslås det at socialtilsynets tilsyn med foreninger og virksomheder, der er oprettet som fonde, som er undtaget fra fondslovene, og som er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1, omfatter tilsyn med dels, om fondens økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med vedtægterne og grundlaget for godkendelsen, jf. forslagens § 18 f, stk. 6, nr. 1, dels om fonden efterlever lovgivningens krav om regnskabsaflæggelse og revision, jf. forslagens § 18 f, stk. 6, nr. 2.

Opgaven som fondsmyndighed indebærer et tilsyn med, at fondens midler anvendes i overensstemmelse med fondens formål, som det er formuleret i vedtægterne. Endvidere skal fondsmyndigheden påse, at fondens økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med grundlaget for godkendelsen. Det vil sige, at fondsmyndigheden skal påse, at de økonomiske dispositioner følger betingelserne for godkendelse af fonden i forslagens § 18 f, stk. 3. Adskillelsen mellem fondens økonomi og stifterens økonomi skal ikke kun foreligge ved godkendelsen, men skal efterleves løbende. Fondens må således ikke overføre midler fra fonden til fondens stifter eller til personer, som har et nært interessefællesskab med fondens stifter. Socialtilsynet skal som fondsmyndighed føre tilsyn med, at dette ikke sker.

Socialtilsynets opgaver efter socialtilsynslovens § 18 f i forhold til foreninger og virksomheder oprettet som fonde supplerer de generelle opgaver, socialtilsynet efter socialtilsynslovens §§ 18 c-18 e og 18 g som led i sit driftsorienterede tilsyn har i forhold til foreninger og private virksomheder omfattet af socialtilsynslovens § 18 a.

I forslaget til § 18 f, stk. 7, foreslås det, at socialtilsynet underretter Civilstyrelsen, når en forening eller en virksomhed omfattet af den foreslåede § 18 a, som er oprettet som fond, ophører. Socialtilsynet er fondsmyndighed i forhold til foreninger og virksomheder oprettet som fonde, når de er undtaget fra fondslovgivningen i kraft af socialtilsynets godken-

delse. Selv om der er truffet afgørelse om ophør af godkendelsen, jf. den foreslåede § 18 b, stk. 4, er socialtilsynet fortsat fondsmyndighed for fonden, hvilket omfatter indhentelse af tilladelse fra Civilstyrelsen, hvis fonden ønskes opløst, jf. den foreslåede § 18 f, stk. 4, og tilsyn med at fondens midler uddeles i overensstemmelse med vedtægtens bestemmelser. Hvis fonden ikke ønskes opløst, skal Civilstyrelsen hurtigst muligt og helst inden for en måned underrettes om, at godkendelsen til at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96 bringes til ophør.

Hvis Civilstyrelsen, jf. den foreslåede § 18 f, stk. 4, giver tilladelse til, at fonden kan fortsætte med andre aktiviteter, bliver Civilstyrelsen fondsmyndighed for fonden, når de nye vedtægter træder i kraft.

Pligten for foreninger og private virksomheder, der er omfattet af § 18 a i lov om socialtilsyn, til at give socialtilsynet de nødvendige oplysninger som et led i socialtilsynets driftsorienterede tilsyn fremgår af den foreslåede § 18 h. Bestemmelsen omfatter dog ikke en pligt til at give socialtilsynet de særlige oplysninger, socialtilsynet har brug for, for at kunne varetage sine særlige tilsynsopgaver i forhold til foreninger og virksomheder oprettet som fonde. Med den foreslåede § 18 f, stk. 8, foreslås det derfor, at foreninger og virksomheder oprettet som fonde efter anmodning fra socialtilsynet eller af egen drift skal give socialtilsynet de oplysninger, der er nødvendige for, at socialtilsynet kan varetage sin tilsynsopgave med fondene. Oplysningspligten er central for sikringen af, at der kan føres et betryggende og effektivt fondstilsyn, og svarer i det væsentlige til de forpligtelser til at afgive oplysninger til fondsmyndighederne, som fremgår af erhvervsfondslovens § 24, stk. 3, og fondslovens § 37, stk. 1.

De oplysninger, som er omfattet af den foreslåede oplysningspligt, skal vedrøre de faglige og økonomiske forhold om tilbuddet, som socialtilsynet anmoder om til brug for det fondsretlige tilsyn. Der kan for eksempel være tale om oplysninger om begrundelsen for den påtænkte ekstraordinære disposition, om nye bestyrelsesmedlemmers forhold til stifter, oplysninger om en købsaftale eller oplysninger om låneomlægning.

Oplysningerne skal bruges til at belyse, om den ekstraordinære disposition bringer fondens eksistens i fare, eller om der i stedet er behov for en vedtægtsændring. Foreninger og virksomheder, der er oprettet som fonde, har herunder pligt til at give oplysninger om eventuel erhvervsdrift ud over driften af tilbud efter serviceloven, herunder om hvis denne anden erhvervsdrift skifter karakter eller omfang. Dette er nødvendigt for at sikre, at tilbuddet, oprettet som fond, fortsat opfylder betingelserne for at være omfattet af fondstilsynet efter socialtilsynsloven § 18 f.

Oplysningerne efter den foreslåede § 18 f, stk. 8, skal gives efter anmodning fra socialtilsynene eller af egen drift. I den forbindelse har socialtilsynene mulighed for at fastsætte en

rimelig frist for tilbuddene til at overlevere de pågældende oplysninger.

Med den foreslåede § 18 f, stk. 9, får børne- og socialministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om socialtilsynets særlige tilsynsopgaver i forhold til fondene. Der kan f.eks. blive tale om at fastsætte nærmere regler om særlige opgaver for revisionen af fondes regnskaber, eller om socialtilsynets sagsbehandling i forhold til godkendelse af og tilsyn med tilbud oprettet som fonde. Der kan for eksempel være behov for at fastsætte administrative regler for, hvornår fondens erhvervsdrift anses for begrænset, om visse vedtægtsbestemmelser kan ændres af fondens bestyrelse alene, hvornår vedtægtsændringer kan godkendes eller om indsendelse af vedtægter.

I § 18 g, stk. 1, foreslås det, at foreninger eller private virksomheder, der er godkendt, eller ønsker at blive godkendt, efter den foreslåede § 18 b, stk. 1, skal have deres årsbudget godkendt af socialtilsynet.

I § 18 g, stk. 2, foreslås det, at foreningen eller den private virksomhed, skal indsende sit reviderede årsregnskab til socialtilsynet til orientering.

For både budget og årsregnskab gælder det, at disse alene skal angå foreningens eller den private virksomheds aktiviteter i forhold til varetagelsen af arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96.

Kravet om godkendelse af budgettet samt om, at socialtilsynet skal have årsregnskabet til orientering, hænger sammen med det overordnede kriterium om, at socialtilsynet skal foretage en vurdering af foreningens eller den private virksomheds økonomiske forhold som led i godkendelsen og det driftsorienterede tilsyn, jf. den foreslåede § 18 b, stk. 1, og § 18 c, stk. 1. Det hænger desuden sammen med det overordnede formål, jf. afsnit 2.7.3 i de almindelige bemærkninger om sikring af, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet.

Med forslaget til ny § 18 g, stk. 3, får børne- og socialministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om udarbejdelse, indsendelse og godkendelse af årsbudget, herunder om frister for indsendelse af årsbudget til socialtilsynet og for socialtilsynets godkendelse af årsbudgetterne.

Bemyndigelsen vil blandt andet blive anvendt til at fastsætte regler om, hvornår socialtilsynet kan og skal godkende årsbudgettet, herunder om foreningens eller den private virksomheds økonomiske bæredygtighed og om, at foreningens eller virksomhedens økonomi skal kunne sikre, at det overførte tilskud kan anvendes efter formålet. Det vil desuden blive fastsat, at foreningerne og de private virksomheder skal indsende budgetter senest 1. oktober for det kommende regnskabsår samt om, at socialtilsynet skal godkende rettidigt indsendte budgetter senest 1. januar, med mindre dette af konkrete årsager ikke kan lade sig gøre. Der vil endvidere

blive fastsat regler om, at socialtilsynet kan bede foreningen eller den private virksomhed om yderligere oplysninger, hvis tilsynet finder, at det indsendte årsbudget eller årsregnskab ikke giver tilstrækkelige oplysninger til vurdering af de økonomiske forhold. Derudover vil der blive fastsat regler om revision af foreningerne og de private virksomheders regnskaber.

Den gældende § 12, stk. 1 og 2, i lov om socialtilsyn, fastsætter, at tilbud omfattet af lovens § 4, stk. 1, der søger om socialtilsynets godkendelse efter lovens § 5, eller som allerede er godkendt efter lovens § 5, efter anmodning eller egen drift skal give socialtilsynet relevante oplysninger om blandt andet organisatoriske og økonomiske forhold.

Som en parallel til den gældende § 12, stk. 1, foreslås det i § 18 h, stk. 1, at foreninger eller private virksomheder, der søger om godkendelse efter den foreslåede § 18 b, stk. 1, får pligt til at give socialtilsynet de organisatoriske og økonomiske oplysninger, som socialtilsynet anmoder om til brug for vurderingen af ansøgningen.

Foreningen eller den private virksomhed skal således udlevere al information til tilsynet, som er relevant for tilsynets vurdering af tilbuddet ud fra de gældende kriterier for godkendelse og tilsyn, som er opstillet i lov om socialtilsyn, og som, jf. de foreslåede § 18 b, stk. 5, og § 18 c, stk. 3, vil blive opstillet på bekendtgørelsesniveau. Det er ikke muligt at lave en udtømmende liste, da der kan være tale om mange og forskelligartede oplysninger. Der kan for eksempel være tale om, dokumentation for ansættelsesretlige viden og kompetencer, og oplysninger om foreningens eller virksomhedens økonomi.

Som en parallel til den gældende § 12, stk. 2, i lov om socialtilsyn foreslås det i § 18 h, stk. 2, at foreninger og private virksomheder, der er godkendt efter § 18 b, af egen drift skal give det socialtilsyn, som har godkendt tilbuddet, oplysninger.

Det foreslås således i § 18 h, stk. 2, nr. 1, at foreningen eller den private virksomhed af egen drift skal give socialtilsynet oplysninger om, væsentlige ændringer i forhold, der lå til grund for godkendelsen.

Herudover skal foreningerne og virksomhederne efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om, hvilke kommuner der har ansvar for at yde hjælp til de borgere, foreningen eller virksomheden har indgået aftale med, jf. retssikkerhedslovens §§ 9-9 b, samt i det hele taget efter anmodning give socialtilsynet de oplysninger, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan udføre det driftsorienterede tilsyn, jf. den foreslåede bestemmelse i § 18 h, stk. 2, nr. 2.

Det er således socialtilsynet, der konkret tager stilling til, hvilke oplysninger der er behov for. Der skal være proportionalitet mellem de oplysninger, socialtilsynet beder om, behovet for oplysningerne og hensynet til ikke at bebyrde foreningen eller den private virksomhed unødvendigt. Hvis en forening eller en virksomhed ikke ønsker at udlevere de op-

lysninger, som socialtilsynet anmoder dem om, kan socialtilsynet overveje, hvorvidt undladelsen af at udlevere oplysningerne skal få betydning for tilsynsintensiteten eller for godkendelsen af tilbuddet.

Til nr. 7

Den gældende paragrafoverskrift til § 19 i lov om socialtilsyn er ”Tilbuddenes klageadgang”.

Som konsekvens af, at det, jf. forslaget § 2, nr. 6, foreslås at indsætte et nyt kapitel 3 a i lov om socialtilsyn om godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96, foreslås det at ændre lovens struktur, så kapitel 4, der i dag har overskriften ”Samarbejde, Tilbudsportalen og finansiering” i stedet får overskriften ”Fælles bestemmelser”, og kommer til at indeholde regler om klageadgang.

Det foreslås derfor at ophæve paragrafoverskriften til § 19.

Forslaget skal ses i sammenhæng med § 2, nr. 8, og indeholder i øvrigt ikke indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 8

Den gældende struktur i lov om socialtilsyn indebærer, at § 19 ikke er indeholdt i kapitel 4, som efter gældende ret hedder ”Samarbejde, Tilbudsportalen og finansiering”.

Som konsekvens af, at det, jf. forslaget § 2, nr. 6, foreslås at indsætte et nyt kapitel 3 a i lov om socialtilsyn om godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96, foreslås det at ændre lovens struktur, så kapitel 4, der i dag har overskriften ”Samarbejde, Tilbudsportalen og finansiering” i stedet får overskriften ”Fælles bestemmelser”, og kommer til at indeholde regler om klageadgang.

Det foreslås derfor at ophæve § 19, overskriften før § 20, § 20 og overskriften til kapitel 4. Det foreslås i den forbindelse at indsætte en ny overskrift til kapitel 4, der lyder ”Fælles bestemmelser.”

Den foreslåede overskrift understreger, at bestemmelserne indeholdt i kapitel 4, med mindre andet er konkret angivet, er fælles for opgaver og afgørelser i forhold til tilbud omfattet af lovens kapitel 2 og 3 og foreninger og private virksomheder omfattet af lovens kapitel 3 a.

Det foreslås herefter at genindsætte paragrafoverskriften til § 19 og § 19, og samtidig at tilføje, at også myndigheder foreninger eller private virksomheder, der er adressater for socialtilsynets afgørelser, kan påklage disse efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det foreslås således i § 19, stk. 1, at alle socialtilsynenes afgørelser efter loven omfattes af de almindelige klageregler

på det sociale område i retssikkerhedslovens kapitel 10. Det indebærer, at både de tilbud, der er nævnt i lovens § 4, stk. 1, og foreninger og private virksomheder, jf. lovforslagets § 18 a, kan indbringe socialtilsynets afgørelser for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven.

Det bemærkes i den forbindelse, at klager over socialtilsynets afgørelser som udgangspunkt ikke har opsættende virkning.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2012-13, A, L 205, Lovforslag om lov om socialtilsyn (Socialtilsynsreformen).

Det foreslås i § 19, stk. 2, at klager over socialtilsynets afgørelser om ophør af godkendelse af tilbud, jf. § 5, stk. 7, i lov om socialtilsyn, samt om ophør af godkendelsen af en forening eller en privat virksomhed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 18 b, stk. 4, har opsættende virkning. Det foreslås endvidere, at socialtilsynet eller Ankestyrelsen kan træffe afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks, hvis særlige forhold gør det påkrævet. Socialtilsynets afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks kan ikke indbringes for Ankestyrelsen.

Det forhold, at klagen over socialtilsynets afgørelse har opsættende virkning, vil indebære, at afgørelsen om ophør af godkendelsen først får retsvirkning fra det tidspunkt, hvor klagefristen er udløbet, uden at der er indgivet en klage. Dette er gældende uanset, at tilbuddet, foreningen eller virksomheden eventuelt har tilkendegivet, at det ikke vil benytte sig af klageadgangen.

Den opsættende virkning indebærer, at tilbuddet, foreningen eller virksomheden kan fortsætte sin virksomhed, indtil Ankestyrelsen har truffet afgørelse i klagesagen.

At en klage over socialtilsynets afgørelse om ophør af godkendelse af tilbud i udgangspunktet har opsættende virkning, sker automatisk, uden at socialtilsynet først skal træffe afgørelse om at tillægge klagen opsættende virkning. I visse situationer kan der imidlertid være særlige forhold, der gør det påkrævet, at socialtilsynet eller Ankestyrelsen træffer afgørelse om at ophæve den opsættende virkning, så tilbuddets godkendelse ophører straks. Socialtilsynets afvejning af, hvorvidt den opsættende virkning skal ophæves, skal være konkret og individuel i forhold til de konkrete omstændigheder ved den pågældende forening eller virksomhed. Der indgår flere forskellige momenter i afvejningen, og der kan ikke opstilles en udtømmende liste af faktorer, som skal indgå.

Dog vil begrundelsen for afgørelsen om ophør af godkendelsen indgå i vurderingen. Hvis det vurderes at være nødvendigt, at afgørelsen om ophør af godkendelsen straks får retsvirkning, vil socialtilsynet samtidig med, at socialtilsynet træffer selve afgørelsen om ophør, også kunne træffe en afgørelse om, at en klage ikke medfører, at afgørelsens virkning udsættes. Det vil sige, at socialtilsynet kan beslutte, at der ikke er opsættende virkning, og at tilbuddet, foreningen

eller virksomheden dermed ikke kan fortsætte driften i perioden, indtil Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Socialtilsynets afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks, dvs. om at ophæve den opsættende virkning af en klage, kan træffes samtidig med selve afgørelsen om ophør af godkendelsen af en forening eller en virksomhed. Socialtilsynet og Ankestyrelsen kan også efter selve afgørelsen om ophør af godkendelsen træffe afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks. Da der er tale om helt særlige omstændigheder, som gør det påkrævet, at godkendelsen bringes til ophør med det samme, kan en klage over socialtilsynets afgørelse om at ophæve den opsættende virkning ikke indbringes særskilt for Ankestyrelsen. I de helt særlige tilfælde, hvor der træffes beslutning om, at selve afgørelsen om ophør af godkendelsen af et tilbud skal iværksættes straks, forudsættes det, at Ankestyrelsen har fokus på at behandle klagen over selve afgørelsen om ophør af godkendelsen med den fornødne hurtighed.

Den foreslåede bestemmelse om opsættende virkning gælder kun for klager til Ankestyrelsen over socialtilsynets afgørelser om ophør af en godkendelse efter lov om socialtilsyn § 5, stk. 7. Klager over socialtilsynets øvrige afgørelser efter lov om socialtilsyn, får derimod ikke opsættende virkning, men følger den almindelige hovedregel i § 72 i retssikkerhedsloven.

Der henvises i øvrigt til Folketingstidende 2016-17, A, L 8, Forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn, lov om social service og lov om voksenansvar (Opfølgning på socialtilsynsreformen m.v.).

Det foreslås endvidere at genindsætte *overskriften til § 20*, der lyder "Tilbuddenes videregivelse af oplysninger". Overskriften nyaffattes alene af lovtekniske årsager.

Det foreslås i § 20, at videregivelse af oplysninger fra et tilbud til socialtilsynene kan ske uden samtykke fra borgeren, når videregivelsen er nødvendig for udførelsen af det driftsorienterede tilsyn. Dette gælder alene for tilbud, som er nævnt i lovens § 4, stk. 1, og dermed ikke for de foreninger og virksomheder, som er nævnt i den foreslåede § 18 a.

Til nr. 9

Den gældende § 21 i lov om socialtilsyn fastsætter, at børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunikationen mellem socialtilsynet, tilbuddene, kommunerne og regionerne. Bemyndigelsen er på nuværende tidspunkt ikke udmøntet.

Som konsekvens af forslaget § 2, nr. 6, foreslås det, at adgangen for ministeren til at fastsætte nærmere regler efter den gældende § 21 i lov om socialtilsyn, finder tilsvarende anvendelse for kommunikationen mellem socialtilsynet, Socialstyrelsen og foreninger eller private virksomheder, der er godkendt eller ønsker at blive godkendt efter den foreslåede § 18 b, stk. 1.

Ministeren kan i denne forbindelse fastsætte regler om, at kommunikationen skal foregå digitalt og om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om at undtage tilbud helt eller delvis fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

Til nr. 10

Det fremgår af den gældende § 23, stk. 1, i lov om socialtilsyn, og henvisningen heri til § 23, stk. 3, at socialtilsynets drift blandt andet finansieres ved, at der opkræves omkostningsbaserede takster for godkendelse af og tilsyn med tilbud som nævnt i lovens § 4, stk. 1, nr. 2-4.

Det foreslås, at der i lovens § 23, *stk. 1*, også henvises til det i forslaget § 2, nr. 14 foreslåede nye § 23, stk. 4, hvoraf det fremgår, at der skal fastsættes særskilte takster for godkendelse af og tilsyn med de i den foreslåede § 18 a nævnte foreninger og private virksomheder.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget i § 2, nr. 11.

Til nr. 11

Det fremgår af den gældende bestemmelse i lov om socialtilsyns § 23, stk. 1, at socialtilsynets drift finansieres af kommunerne efter objektive kriterier, ved opkrævning af omkostningsbaserede takster for godkendelse og driftsorienteret tilsyn samt, når socialtilsynet varetager andre opgaver for kommuner, regioner eller tilbud end de opgaver, der fremgår af lovens § 2, ved, at kommunen, regionen eller tilbuddet dækker omkostningerne hertil. Lovens bestemmelse er uddybet i bekendtgørelse nr. 1675 af 16. december 2016 om socialtilsyn.

Som konsekvens af forslaget om, at socialtilsynet fremover skal godkende og føre tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager eller ønsker at varetage arbejds giverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 og 96, jf. forslaget § 2, nr. 6, foreslås det at indsætte et nyt stk. 4 i lov om socialtilsyns § 23, så det fremgår, at der skal fastsættes særskilte takster for godkendelse af og tilsyn med de nævnte foreninger og private virksomheder.

Det vil i bekendtgørelse om socialtilsyn blive fastsat, at taksterne fastsættes under hensyn til omkostninger ved varetagelsen af opgaverne i forhold til de nævnte foreninger og private virksomheder.

Da det er foreningerne og de private virksomheder selv, der skal betale omkostningerne ved socialtilsynets godkendelse og tilsyn, vil der i bekendtgørelse nr. 647 af 25. juni 2012 om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter serviceloven blive fastsat en regel om, at disse omkostninger ikke skal indgå i kommunalbestyrelsens udmåling af tilskud til ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.7.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Efter den gældende bestemmelse i § 23, stk. 6, som med forslaget bliver stk. 7, fremgår det at børne- og socialministeren fastsætter nærmere regler om finansieringen, herunder om opkrævning og beregning af finansieringsandelene samt om indregning af etableringsudgifter, jf. stk. 5.

Som konsekvens af, at § 23, stk. 4-6, i lov om socialtilsyn bliver til stk. 5-7, jf. forslaget § 2, nr. 11, foreslås det således at ændre henvisningen til stk. 5 til stk. 7.

Forslaget indebærer ikke indholdsmæssige ændringer.

Til § 3

Til nr. 1

Med forslaget foreslås en rettelse af en henvisning i retssikkerhedslovens § 9, stk. 13, der fejlagtigt ikke blev konsekvensændret ved den seneste ændring af bestemmelsen ved lov nr. 380 af 27. april 2016, der trådte i kraft den 1. juli 2016, jf. lovforslag L 129, folketingsåret 2015-16.

Indtil ovennævnte lovændring var det i retssikkerhedslovens § 9, stk. 10, fastsat, at opstår der uenighed mellem to eller flere kommuner om, hvilken kommune der er en borgers opholdskommune, må den af de uenige kommuner, som borgeren har eller senest har haft folkeregisteradresse i, fungere som opholdskommune, indtil det er afklaret, hvilken kommune der er rette opholdskommune. Når rette opholdskommune er blevet bestemt, og den fungerende opholdskommune ikke er borgerens opholdskommune, yder opholdskommunen refusion for den fungerende opholdskommunes udgifter i den periode, hvor uenigheden har bestået. Refusionen beregnes som refusion efter retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 1.

I retssikkerhedslovens § 9, stk. 11, var fastsat, at stk. 10 finder tilsvarende anvendelse, hvis der opstår uenighed mellem to kommuner om, hvilken kommune der har pligt til at yde hjælp, jf. stk. 7, og § 9 a, stk. 7.

Ved lov nr. 380 af 27. april 2016 blev indsat to nye stykker (stk. 8 og 9) i retssikkerhedslovens § 9. De hidtidige bestemmelser i § 9, stk. 10 og 11 blev dermed til stk. 12 og 13.

Som det fremgår, indeholdt retssikkerhedslovens § 9, stk. 11, der blev stk. 13, en henvisning til § 9, stk. 10, der blev stk. 12. Denne henvisning til stk. 10 blev imidlertid ved en fejl ikke samtidig ændret til en henvisning til stk. 12.

Med lovforslagets § 3, nr. 1, foreslås denne konsekvensændring af henvisningen gennemført.

Til nr. 2

Efter den gældende bestemmelse i § 60, stk. 1, i retssikkerhedsloven kan kommunalbestyrelsens, herunder jobcenterets afgørelser, indbringes for Ankestyrelsen eller Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, når dette fremgår af lovgivningen. Efter retssikkerhedslovens § 60, stk. 1, kan kommunalbestyrelsens afgørelser således kun indbringes for Ankestyrelsen i det omfang, dette i øvrigt fremgår af lovgivningen.

Efter den gældende bestemmelse i servicelovens § 166, stk. 1, kan kommunalbestyrelsens afgørelser efter serviceloven indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10, medmindre andet er fastsat i serviceloven eller retssikkerhedsloven. Ankestyrelsen har i principafgørelse nr. 60-14 fastslået, at lederens afgørelse om optagelse på eller om udskrivning fra ophold på et forsorgshjem ikke kan påklages til Ankestyrelsen, da der ikke er hjemmel hertil i serviceloven.

Ved lovforslagets § 1, nr. 15, foreslås der som noget nyt indsat en bestemmelse i servicelovens § 166, stk. 2, hvorefter afgørelser efter servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, der træffes af lederen af boformen, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10. Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 15, forudsætter således, at reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10 finder anvendelse, når afgørelser efter servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, der træffes af lederen af boformen, kan indbringes for Ankestyrelsen.

For at sikre dette foreslås det ved en ændring af retssikkerhedslovens § 60, stk. 1, at også afgørelser efter § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, i serviceloven, der træffes af lederen af boformen, kan indbringes for Ankestyrelsen, når dette fremgår af lovgivningen.

Den foreslåede ændring indebærer således, at i tilfælde, hvor boformslederens afgørelser efter § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, i lov om social service indbringes for Ankestyrelsen, og hvor der efter den foreslåede ændring af servicelovens § 166, stk. 2, er klageadgang, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, vil reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10 finde anvendelse.

Den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 60, stk. 1, er således en konsekvens af den foreslåede ændring af servicelovens § 166, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, og indebærer, at der kun er adgang til klage i det omfang, det følger af den foreslåede ændring af servicelovens § 166, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.12.3 i de almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 1, nr. 15.

Til nr. 3

Efter den gældende retssikkerhedslovs § 82, stk. 1, har kommunalbestyrelserne og regionsrådene pligt til at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger m.v., som børne- og socialministeren anmoder om. Det forudsættes efter gældende praksis, at børne- og socialministeren kan fastsætte en rimelig frist for tilvejebringelsen og indsendelsen af disse oplysninger.

Ved den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 82, stk. 1, præciseres det, at børne- og socialministeren kan fastsætte en frist for indsendelse af de statistiske oplysninger m.v., som ministeren forlanger. Fristen for tilvejebringelsen og indsendelsen af statistiske oplysninger vil afhænge af de konkrete oplysninger, der skal indberettes. Det forudsættes, at fristen er rimelig.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Efter den gældende retssikkerhedslovs § 82, stk. 1, har kommunalbestyrelserne og regionsrådene pligt til at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger m.v., som børne- og socialministeren anmoder om.

Det foreslås, at der efter retssikkerhedslovens § 82, stk. 1, indsættes et nyt stk. 2, der fastsætter, at børne- og socialministeren kan forlange, at kommunalbestyrelser og regionsråd, der ikke overholder indberetningskravene inden for en af ministeren fastsat frist, iværksætter en handlingsplan herom i overensstemmelse med retningslinjerne fastsat af børne- og socialministeren.

Pålæg om iværksættelse af handlingsplan vil alene blive anvendt i tilfælde af, at kommunalbestyrelser eller regionsråd gentagne gange ikke overholder indberetningskravene. Handlingsplanen skal beskrive, hvordan kommunalbestyrelsen eller regionsrådet fremadrettet vil sikre indberetning af rettidige og retvisende data.

Det forudsættes, at Børne- og Socialministeriet forinden udstedelse af pålæg om handlingsplanen går i dialog med kommunalbestyrelsen eller regionsrådet om de udfordringer, kommunen eller regionen har i forhold til rettidig og retvisende dataindberetning til Børne- og Socialministeriet.

Det er fastsat i bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet skal fastsætte handlingsplanen inden for en af børne- og socialministeren fastsat frist. For så vidt angår fristen for behandlingen af handlingsplanen, vil den afhænge af de konkrete udfordringer i den konkrete kommune eller region. Fristen må dog aldrig være så kort, at den reelt ikke giver kommunalbestyrelsen eller regionsrådet den fornødne tid til at udarbejde handlingsplanen. Det forudsættes således, at fristen fastsættes i samarbejde med kommunalbestyrelsen eller regionsrådet.

Den foreslåede bestemmelse kan først anvendes efter forudgående dialog og samarbejde med kommunalbestyrelsen eller regionsrådet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter den gældende retssikkerhedslovs § 82, stk. 2, har kommunalbestyrelserne og regionsrådene pligt til at tilvejebringe

og indsende statistiske oplysninger m.v., som ældreministeren anmoder om, med hensyn til hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service. Det forudsættes efter gældende praksis, at ældreministeren kan fastsætte en rimelig frist for tilvejebringelsen og indsendelsen af disse oplysninger.

Ved den foreslåede ændring af retssikkerhedslovens § 82, stk. 2, præciseres det, at ældreministeren kan fastsætte en frist for indsendelse af de statistiske oplysninger m.v., som ministeren forlanger. Fristen for tilvejebringelsen og indsendelsen af statistiske oplysninger vil afhænge af de konkrete oplysninger, der skal indberettes. Det forudsætter, at fristen er rimelig.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6.

Det foreslås, at der i § 82 indsættes et nyt stk. 4, der fastsætter, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet skal fastsætte handlingsplanen, der er nævnt i et nyt § 82 stk. 2, i overensstemmelse med de af børne- og socialministeren fastsatte retningslinjer herfor. For så vidt angår indholdet af handlingsplanen, vil børne- og socialministeren kunne stille krav om, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet skal arbejde målrettet med at fastlægge foranstaltninger for tilvejebringelse og indsendelse af de statistiske oplysninger m.v., ministeriet forlanger, der sikrer, at dataindberetningerne på det sociale område bliver indsendt til Børne- og Socialministeriet rettidigt og er retvisende. Der vil således blandt andet kunne stilles krav om, at der skal ske vejledning af de sagsbehandlere, der har til opgave at sikre, at data på det sociale område registreres og indberettes til Børne- og Socialministeriet, at kommunen eller regionen skal gå i dialog med sine it-leverandører med henblik på eksempelvis at udbedre mangler i it-understøttelsen eller udbedre tekniske fejl, eller at kommunen eller regionen skal ændre sine procedurer i forbindelse med registrering eller indberetning.

Det endelige indhold af handlingsplanen afhænger konkret af baggrunden for, at dataindberetningerne ikke er retvisende, eller baggrunden for, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet ikke har eller ikke i rette tid har indsendt de af børne- og socialministeren forlangte data. Indholdet af de af børne- og socialministeren fastsatte retningslinjer herfor vil således også afhænge af disse forhold.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter den gældende retssikkerhedslovs § 83, stk. 1, giver kommunalbestyrelserne Børne- og Socialministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på det sociale område, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen. Kommunalbestyrelserne har pligt til

at give de omhandlede oplysninger til Børne- og Socialministeriet, og det forudsættes efter gældende praksis, at børne- og socialministeren kan fastsætte en rimelig frist for tilvejebringelsen og indsendelsen af disse oplysninger.

Ved den foreslåede ændring af bestemmelsen præciseres det, at kommunalbestyrelserne har pligt til inden for en af børne- og socialministeren fastsat frist at give Børne- og Socialministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på det sociale område, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen. Det forudsættes, at fristen er rimelig.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Efter den gældende retssikkerhedslovs § 83, stk. 2, giver kommunalbestyrelserne Sundheds- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen i hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen. Kommunalbestyrelserne har pligt til at give de omhandlede oplysninger til Sundheds- og Ældreministeriet, og det forudsættes efter gældende praksis, at ældreministeren kan fastsætte en rimelig frist for tilvejebringelsen og indsendelsen af disse oplysninger.

Ved den foreslåede ændring af bestemmelsen præciseres det, at kommunalbestyrelserne har pligt til inden for en af ældreministeren fastsat frist at give Sundheds- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på ældreområdet, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen. Det forudsættes, at fristen er rimelig.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Efter den gældende retssikkerhedslovs § 83, stk. 3, har kommunalbestyrelserne pligt til at medvirke til temaplanlægning i kommunepaneller samt til at skaffe uddybende oplysninger om udviklingen på de særlige områder. Det forudsættes efter gældende praksis, at børne- og socialministeren kan fastsætte en rimelig frist for tilvejebringelsen og indsendelsen af disse oplysninger.

Ved den foreslåede ændring af bestemmelsen præciseres det, at børne- og socialministeren kan fastsætte en frist for kommunalbestyrelsens fremskaffelse af uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Efter den gældende retssikkerhedslovs § 83, stk. 3, har kommunalbestyrelserne pligt til at medvirke til temaplanlægning i kommunepaneller samt til at skaffe uddybende oplysninger om udviklingen på de særlige områder. Det forudsættes efter gældende praksis, at ældreministeren kan fastsætte en rimelig frist for tilvejebringelsen og indsendelsen af disse oplysninger.

Ved den foreslåede indsættelse af nyt stk. 4 fastslås det, at ældreministeren kan fastsætte en frist for kommunalbestyrelsens fremskaffelse af uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Det følger af retssikkerhedslovens § 84, stk. 1, at børne- og socialministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, jf. retssikkerhedslovens §§ 82 og 83, og om, hvordan de skal ajourføres og indsendes.

Det foreslås, at henvisningen til, hvilke oplysninger der er omfattet af bestemmelsen, præciseres, således at det klart fremgår, at bestemmelsen gælder oplysninger, som kommunalbestyrelserne og regionsrådene skal indberette til Børne- og Socialministeriet efter retssikkerhedslovens § 82, stk. 1, og § 83, stk. 1 og 3. De oplysninger, kommunalbestyrelserne og regionsrådene skal indberette til Ældreministeriet efter retssikkerhedslovens § 82, stk. 2, (der med forslaget bliver stk. 3) og § 83, stk. 2, er omfattet af ældreministerens bemyndigelse efter retssikkerhedslovens § 84, stk. 2 (der med forslaget bliver stk. 3).

Til nr. 12

Det følger af retssikkerhedslovens § 84, stk. 1, at børne- og socialministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, jf. retssikkerhedslovens §§ 82 og 83, og om, hvordan de skal ajourføres og indsendes.

Det foreslås, at børne- og socialministeren får hjemmel til, at de eksisterende retningslinjer for den tekniske indberetning af oplysninger, kan fremgå af den databekendtgørelse, der påtænkes udarbejdet. Børne- og socialministeren får således bemyndigelse til, foruden at fastsætte regler om hvem der er datamodtager og hvad leverancefristen er, også at fastsætte regler om leveranceform og leveranceformat.

Det foreslås, at henvisningen ”jf. dog stk. 2” udgår som konsekvens af de foreslåede ændringer i nr. 11, der har til formål at tydeliggøre, hvilke oplysninger, der er omfattet af retssikkerhedslovens § 84, stk. 1.

Bemyndigelsen i retssikkerhedslovens § 84, stk. 1, med de ændringer der følger af lovforslaget, påtænkes benyttet til udstedelse af en databekendtgørelse. I bekendtgørelsen forventes det, at der blandt andet bliver fastsat regler om datamodtager, leveranceform- og leveranceformat samt om leve-

rancefrist, som i dag er spredt i forskellige vejledninger og kravsspecifikationer.

Med bemyndigelsen vedrørende datamodtager kan børne- og socialministeren fastsætte, hvem kommunalbestyrelserne og regionsrådene skal indberette oplysninger til.

Med bemyndigelsen vedrørende leveranceform og -format kan børne- og socialministeren fastsætte regler for, hvordan data skal indberettes. Børne- og socialministeren kan således stille krav til dataoverførslen, hvordan data skal modtages og i hvilket format, dog under hensyn til så vidt muligt at sikre mindst mulig indberetningsbyrde for kommunalbestyrelserne og regionsrådene. Kravene til leveranceform og leveranceformat vil så vidt muligt blive fastlagt i dialog med regioner og kommuner, og under hensyn til fællesoffentlige aftaler.

Med bemyndigelsen vedrørende leverancefrist, kan børne- og socialministeren fastsætte generelle tidsfrister for, hvornår oplysningerne skal indberettes.

Bekendtgørelsens krav til dataindberetning skal så vidt muligt tage hensyn til at sikre smidige overførsler af data mellem kommunerne og regionerne og staten.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Det følger af retssikkerhedslovens § 84, stk. 2, at ældreministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, jf. §§ 82 og 83 med hensyn til hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og om, hvordan de skal ajourføres og indsendes.

Det foreslås, at henvisningen til, hvilke oplysninger der er omfattet af bestemmelsen, præciseres, således at det klart fremgår, at bestemmelsen gælder oplysninger, som kommunalbestyrelserne og regionsrådene skal indberette til Sundheds- og Ældreministeriet efter retssikkerhedslovens § 82, stk. 3, og § 83, stk. 2 og 4.

Til nr. 14

Det følger af retssikkerhedslovens § 84, stk. 2, at ældreministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, jf. §§ 82 og 83 med hensyn til hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service og om, hvordan de skal ajourføres og indsendes.

Det foreslås, at ældreministeren får hjemmel til, at de eksisterende retningslinjer for den tekniske indberetning af oplysninger, kan fremgå af den bekendtgørelse, der påtænkes udarbejdet. Ældreministeren får således udtrykkelig bemyndigelse til, foruden at fastsætte regler om hvem der er datamodtager og hvad leverancefristen er, også at fastsætte regler om leveranceform og leveranceformat.

Bemyndigelsen i retssikkerhedslovens § 84, stk. 2, med de ændringer der følger af lovforslaget, påtænkes benyttet til udstedelse af en bekendtgørelse. I bekendtgørelsen forventes det, at der blandt andet bliver fastsat regler om datamodtager, leveranceform- og leveranceformat samt om leverancefrist, som i dag er spredte i forskellige vejledninger og kravspecifikationer.

Med bemyndigelsen vedrørende datamodtager kan ældreministeren fastsætte, hvem kommunalbestyrelserne og regionsrådene skal indberette oplysninger til.

Med bemyndigelsen vedrørende leveranceform og -format kan ældreministeren fastsætte regler for, hvordan data skal indberettes. Ældreministeren kan således stille krav til dataoverførslen, hvordan data skal modtages og i hvilket format, dog under hensyn til så vidt muligt at sikre mindst mulig indberetningsbyrde for kommunalbestyrelserne og regionsrådene. Kravene til leveranceform og leveranceformat vil så vidt muligt blive fastlagt i dialog med regioner og kommuner, og under hensyn til fællesoffentlige aftaler.

Med bemyndigelsen vedrørende leverancefrist, kan Ældreministeren fastsætte generelle tidsfrister for, hvornår oplysningerne skal indberettes.

Bekendtgørelsens krav til dataindberetning skal så vidt muligt tage hensyn til at sikre smidige overførsler af data mellem kommunerne og regionerne og staten.

Ændringen medfører ikke i sig selv en mere omfattende indberetningspligt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.10.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2018. Dog foreslås det med *stk. 2*, at de i lovforslaget § 3, nr. 3-14, foreslåede ændringerne af retssikkerhedslovens §§ 82-84 om kommunalbestyrelsernes og regionsrådenes dataindberetningspligt på social- og ældreområdet træder i kraft den 1. juli 2017, af hensyn til at udarbejde en samlet databekendtgørelse for indberetning af oplysninger på socialområdet.

De foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger, jf. servicelovens §§ 95-96, vil være omfattet af socialtilsynets driftsorienterede tilsyn fra lovens ikrafttræden. For så vidt angår godkendelse foreslås det med *stk. 3*, at foreninger og private virksomheder, der den 1. januar 2018 varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og

borgerstyret personlig assistance skal godkendes efter de foreslåede regler i kapitel 3 a i lov om socialtilsyn senest den 1. juli 2019. Herved får disse foreninger og private virksomheder rimelig tid til at indrette sig, så de kan opfylde kriterierne for godkendelse.

Forslaget betyder, at der indføres en overgangsperiode på 1½ år, inden for hvilken godkendelse skal være opnået. Foreningerne og virksomhederne omfattet af bestemmelsen foreslås således at kunne videreføre eksisterende aftaler og indgå nye aftaler om overførsel af tilskud frem til den 1. juli 2019 uden at have opnået godkendelse.

For foreninger og private virksomheder, der etableres efter det for loven foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt den 1. januar 2018, vil det derimod være et krav, at der er sket en forudgående godkendelse, før der kan indgås aftale om overførsel af tilskud. Det foreslås med *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen senest den 1. januar 2019 skal have genberegnet alle sager om merudgiftsydelser efter servicelovens § 100, hvor der udbetales tilskud efter de hidtil gældende regler. Det betyder, at der fra den 1. januar 2019 ikke er nogen, der får ydet tilskud til dækning af merudgifter efter det hidtil gældende udmålingssystem, hvor ydelsen fastsættes ud fra de sandsynliggjorte merudgifter pr. måned og rundes op til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Der foreslås med *stk. 5* en overgangsregel vedrørende lovforslagets § 1, nr. 15. Denne bestemmelse indeholder et forslag om, at afgørelser efter servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, der træffes af lederen af boformen, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven. Den foreslåede overgangsbestemmelse indebærer, at der kun i henhold til lovforslagets § 1, nr. 15, kan klages over sådanne afgørelser, hvis afgørelsen om optagelse og udskrivning, jf. servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, er truffet af boformslederen efter lovens ikrafttræden. Klage skal indgives inden klagefristens udløb, og klagen skal i øvrigt behandles efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10. Træffes afgørelsen om optagelse inden lovens ikrafttræden, vil der i overensstemmelse med de hidtil gældende regler ikke være klageadgang til Ankestyrelsen.

Til § 5

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område gælder ikke for Færøerne og Grønland. Det foreslås derfor, at de ændringer, der følger af dette lovforslag, heller ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1. [...]

Stk. 2. Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Stk. 3. Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

§ 81. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Formålet med indsatsen er

- 1) at forebygge, at problemerne for den enkelte forværres,
- 2) at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder,
- 3) at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje og
- 4) at yde en helhedsorienteret indsats med servicetilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter denne lov.

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 1662 af 20. december 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, *stk. 2*, indsættes efter »mulighed«: »for at udvikle sig og«.

2. I § 1, *stk. 3, 1. pkt.*, indsættes efter »familie«: »og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte«.

3. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Kommunalbestyrelsens afgørelse om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter §§ 95, 96 og 98 skal meddeles med et varsel på mindst 14 uger fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er kommet borgeren i hænde. 1. pkt. gælder ligeledes for kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud efter §§ 32 og 36, om frakendelse af bilstøtte efter § 114 inden udløbet af genanskaffelsesperioden og om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 i de tilfælde, der er omfattet af de er børne- og socialministeren fastsatte regler om afviklingsperiode.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal i afgørelsen meddele, fra hvilken dato afgørelsen har virkning, jf. *stk. 1.*«

4. § 81 affattes således:

»§ 81. Formålet med at yde støtte efter denne lov til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der modsvarer den enkeltes behov. Støtten skal ydes med det formål at styrke den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte. Desuden er formålet at medvirke til at sikre, at den enkelte kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau og at yde kompensation, omsorg og pleje. Indsatterne til voksne skal således

- 1) Forebygge, at den enkeltes problemer forværres.
- 2) Understøtte den enkeltes muligheder for at fastholde egne ressourcer eller fremme øget selvstændighed samt forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion.

- 3) Forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje.
- 4) Fremme inklusion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkeltes mulighed for deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer.
- 5) Sikre en helhedsorienteret støtte med tilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger m.v. eller i botilbud efter denne lov.«

5. Efter § 82 før kapitel 16 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 15 a

Tidlig, forebyggende indsats

Tilbud om gruppebaseret hjælp og støtte

§ 82 a. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til tilbud om gruppebaseret hjælp, omsorg eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Tilbud om individuel tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte

§ 82 b. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til tilbud om tidsbegrænset individuel hjælp, omsorg eller støtte samt tidsbegrænset individuel optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Tilbuddet kan gives i op til 6 måneder. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at tilbuddet vil kunne forbedre modtagerens aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Sociale akuttilbud

§ 82 c. Kommunalbestyrelsen kan oprette og drive sociale akuttilbud. Oprettelse og drift kan ske i samarbejde med andre kommuner, regioner og private leverandører.

Stk. 2 Formålet med et socialt akuttilbud er at tilbyde personer med psykiske lidelser akut støtte, omsorg og rådgivning.

Hjælp og støtte etableret i samarbejde med frivillige

§ 82 d. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde støtte efter §§ 82 a og 82 b etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger, til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 95. [...]

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde beslutte, at hjælpen efter stk. 2 fortsat skal gives som naturlig hjælp eller udbetales til en nærtstående person, som helt eller delvis passer den pågældende.

Stk. 4. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1-3, at tilskudsmodtageren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at tilskudsmodtageren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald af den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 5. [...]

§ 96. [...]

Stk. 2. Det er en betingelse for tilskud til ansættelse af hjælpere efter stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre den pågældende indgår aftale med en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed om, at tilskuddet overføres til den nærtstående, foreningen eller den private virksomhed, der herefter er arbejdsgiver for hjælperne. Arbejdsgiverbeføjelserne i forhold til hjælperne vedrørende spørgsmål om ansættelse og afskedigelse af hjælpere varetages i så fald

6. I § 95, stk. 3, indsættes som 2.-4. pkt.:

»Den nærtstående kan, medmindre den pågældende har indgået aftale om overførsel af tilskuddet efter stk. 4, højst varetage pasningsopgaven i 48 timer om ugen. Hvis pasningsopgaven deles af flere nærtstående, der samtidigt er tilskudsmodtagere, gælder 1. pkt. for de nærtstående tilsammen. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen dog beslutte, at en eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 48 timer om ugen.«

7. I § 95, stk. 4, 2. pkt., ændres », en forening eller en privat virksomhed« til: »eller en af socialtilsynet godkendt forening eller privat virksomhed«.

8. I § 96, stk. 2, 2. pkt., ændres », en forening eller en privat virksomhed« til: »eller en af socialtilsynet godkendt forening eller privat virksomhed«.

af den nærstående, foreningen eller den private virksomhed i samråd med den pågældende.

Stk. 3-4. [...]

§ 96 a. [...]

Stk. 2. Tilskud til borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 udbetales månedsvis forud.

Stk. 3. [...]

§ 100. [...]

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 6.000 kr. pr. år svarende til 500 kr. pr. måned. Tilskuddet fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og rundes op til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Stk. 4-5. [...]

§ 109. [...]

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Lederen træffer afgørelse om optagelse.

Stk. 4-8. [...]

§ 110. [...]

Stk. 2. [...]

Stk. 3. Lederen træffer afgørelse om optagelse.

Stk. 4-6. [...]

9. § 96 a, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* I de tilfælde, hvor det er borgeren selv eller en nærstående, der modtager tilskuddet til ansættelse af hjælper efter § 95 eller borgerstyret personlig assistance efter § 96, udbetales tilskuddet månedsvis forud. Er der indgået aftale om, at tilskuddet overføres til en godkendt forening eller privat virksomhed, udbetales tilskuddet månedsvis bagud.«

10. § 100, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de sandsynliggjorte merudgifter udgør mindst 6.408 kr. pr. år, svarende til 534 kr. pr. måned. Tilskuddet udgør et standardbeløb på 1.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 534 kr. - 1.500 kr. om måneden, og et standardbeløb på 2.000 kr. pr. måned, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er i intervallet 1.501 kr. - 2.500 kr. om måneden. Hvis borgeren kan dokumentere merudgifter på 2.501 kr. pr. måned eller derover, ydes tilskuddet med et beløb svarende til de faktiske merudgifter.«

11. I § 109, stk. 3, indsættes efter »optagelse«: »og udskrivning«.

12. I § 110, stk. 3, indsættes efter »optagelse«: »og udskrivning«.

13. Efter § 113 før overskriften før § 114 indsættes:

»Fælles bestemmelser for hjælpemidler og forbrugsgoder

§ 113 a. Kommunalbestyrelsen kan i enkle og entydige sager om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder beslutte at træffe afgørelse alene på baggrund af den modtagne ansøgning. I disse tilfælde skal ansøgningen indeholde de for afgørelsen nødvendige oplysninger og en erklæring på tro og love om rigtigheden af disse oplysninger eller anden relevant dokumentation herfor.

§ 113 b. Kommunalbestyrelsen kan yde støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til personer med midlertidigt nedsat fysisk eller psykisk funktions-ejne, hvis betingelserne for støtte i § 112, stk. 1, eller § 113, stk. 1, i øvrigt er opfyldt. Støtten ydes i alle tilfælde som naturalhjælp uden egenbetaling for borgeren.

§ 115. Det er en forudsætning for støtte efter §§ 112-114, at hjælpemidlet, forbrugsgodet eller bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

§ 166. [...]

§ 182. [...]

Stk. 2-4. [...]

Stk. 5. [...]

Stk. 6. Det beløb, der er nævnt i § 100, stk. 3, 1. pkt., reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2014.

Stk. 7-11. [...]

§ 2. Inden for hver region har kommunalbestyrelsen i en af kommunerne ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1. Kommunalbestyrelserne, som varetager denne funktion, benævnes i denne lov socialtilsyn.

Stk. 2-5 [...]

Stk. 2. Der kan alene ydes støtte efter stk. 1 til det pågældende hjælpemiddel eller forbrugsgode én gang inden for samme tidsbegrænsede periode.

14. I § 115 ændres »§§ 112-114« til: »§§ 112, 113, 113 b og 114«.

15. I § 166 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Afgørelser efter § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3, der træffes af lederen af boformen, kan indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

16. I § 182, stk. 6, 1. pkt., ændres »Det« til: »De«, og »1. pkt.,« udgår.

17. I § 182, stk. 6, 2. pkt., ændres »Beløbet« til: »Beløbene«.

18. I § 182, stk. 6, 3. pkt., ændres »2014« til: »2019«.

§ 2

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 70 af 18. januar 2017, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til kapitel 1 affattes således:

»Kapitel 1

Formål og ansvar«.

2. Før § 1 indsættes som ny overskrift:

»*Formål*«.

3. I § 2, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »§ 4, stk. 1«: », samt for at godkende og føre tilsyn med de foreninger og private virksomheder, som er nævnt i § 18 a«.

4. Overskriften før § 4 ophæves

5. § 4 og overskriften til *kapitel 2* ophæves, og i stedet indsættes:

»Kapitel 2

Godkendelse af og tilsyn med visse sociale og sundhedsmæssige tilbud

Anvendelsesområde

§ 4. Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med følgende tilbud:

- 5) Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om social service.
- 6) Døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 5-7, jf. dog § 66 a, stk. 7, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.
- 7) Tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, når
 - e) tilbuddet leveres til beboere i boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i nr. 2, dog ikke friplejeboliger,
 - f) hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale,
 - g) tilbuddet til beboerne i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service, og
 - h) tilbuddets målgruppe er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.
- 8) Alkoholbehandlingssteder efter sundhedslovens § 141.

Stk. 2. Socialtilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt det konkrete tilbud er omfattet af godkendelse og driftsorienteret tilsyn efter stk. 1, nr. 3, eller af tilsyn efter § 151 i lov om social service.«

6. Efter § 18 indsættes:

»Kapitel 3 a

Godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter §§ 95 og 96 i lov om social service

Anvendelsesområde

§ 18 a. Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager eller ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service.

Godkendelse

§ 18 b. Socialtilsynet træffer efter ansøgning fra foreningen eller den private virksomhed, jf. § 18 a, og efter dialog med ansøger afgørelse om godkendelse, såfremt foreningen eller den private virksomhed på baggrund af en vurdering af foreningens eller den private virksomheds økonomiske og

ledelsesmæssige forhold samt ansættelsesretlige kompetencer må anses for egnet til at udføre opgaven, og såfremt lovens øvrige betingelser er opfyldt, jf. § 18 g.

Stk. 2. Godkendelse efter stk. 1 er en betingelse for, at foreninger og private virksomheder kan varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service, jf. § 95, stk. 4, og § 96, stk. 2, i lov om social service.

Stk. 3. Socialtilsynet kan i forbindelse med godkendelsen efter stk. 1 fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for fortsat godkendelse. Socialtilsynet kan fastsætte frister for opfyldelse af et vilkår.

Stk. 4. Socialtilsynet kan træffe afgørelse om ophør af godkendelsen efter stk. 1, hvis foreningen eller den private virksomhed ikke længere opfylder betingelserne for godkendelse.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelsens tilrettelæggelse, om kriterier og betingelser for godkendelsen, om ophør af godkendelsen samt om socialtilsynets forpligtelser i forbindelse med godkendelsen og ophøret af godkendelsen.

Driftsorienteret tilsyn

§ 18 c. Socialtilsynet fører driftsorienteret tilsyn med foreninger og private virksomheder, jf. § 18 a, for at sikre, at de fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 18 b, stk. 1. Tilsynet skal føres i dialog med foreningen eller den private virksomhed.

Stk. 2. Socialtilsynet skal varetage tilsynsopgaven på baggrund af relevant information, herunder

- 1) foreningens eller den private virksomheds budget og regnskab, jf. § 18 g, stk. 1 og 2,
- 2) oplysninger indhentet fra foreningen eller den private virksomhed,
- 3) oplysninger indhentet fra de borgere, der har indgået aftale med foreningen eller den private virksomhed, og
- 4) oplysninger indhentet fra de kommuner, der har truffet afgørelse om hjælp efter servicelovens §§ 95 eller 96 til borgerne nævnt i nr. 3, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om tilrettelæggelsen og indholdet af det driftsorienterede tilsyn.

§ 18 d. Bliver socialtilsynet opmærksomt på bekymrende forhold i relation til en forening eller en privat virksomhed, jf. § 18 a, eller træffer socialtilsynet afgørelse om ophør af godkendelsen, jf. § 18 b, stk. 4, orienterer socialtilsynet de borgere, der har indgået aftaler med foreningen eller den private virksomhed, samt de kommuner, der har truffet afgørelse om hjælp efter servicelovens §§ 95 eller 96 til de nævnte

borgere, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, herom.

§ 18 e. § 11 finder tilsvarende anvendelse for borgere, der modtager kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service, hvor en forening eller privat virksomhed varetager arbejdsgiverfunktionerne, og disse borgeres pårørende samt ansatte i foreningen eller den private virksomhed og andre.

§ 18 f. Socialtilsynet kan kun efter § 18 b, stk. 1, godkende foreninger og private virksomheder omfattet af § 18 a, der er oprettet som fonde, og som er undtaget fra lov om fonde og visse foreninger og lov om erhvervsdrivende fonde, hvis foreningen eller virksomheden er lovligt etableret som fond. Socialtilsynet skal angive i godkendelsen, jf. § 18 b, stk. 1, at foreningen eller virksomheden er lovligt etableret som fond.

Stk. 2. Socialtilsynet godkender vedtægterne for foreninger og virksomheder oprettet som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1.

Stk. 3. Vedtægterne kan godkendes, hvis der er en klar adskillelse mellem stifterens økonomi og fondens økonomi, og hvis socialtilsynet vurderer, at vedtægternes regler om anvendelse af fondens formue ved ophør er i overensstemmelse med fondens formål.

Stk. 4. Væsentlige ændringer af vedtægtsbestemmelser, herunder om formål, uddelinger eller lignende, samt fondens sammenlægning eller opløsning skal godkendes af Civilstyrelsen efter socialtilsynets forudgående godkendelse.

Stk. 5. Bestyrelsen for foreninger eller virksomheder etableret som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1, må kun med socialtilsynets samtykke foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes, eller at fonden ikke fortsat vil kunne eksistere.

Stk. 6. Socialtilsynets tilsyn med foreninger og virksomheder, der er oprettet som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1, omfatter ud over socialtilsynets opgaver efter §§ 18 c-18 e og 18 g tilsyn med,

- 1) om fondens økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med vedtægterne og med grundlaget for godkendelsen, og
- 2) om fonden efterlever lovgivningens krav om regnskabsaflægelse og revision.

Stk. 7. Socialtilsynet underretter Civilstyrelsen, jf. stk. 4, om ophør af foreninger og virksomheder etableret som fonde.

Stk. 8. Foreninger og virksomheder oprettet som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1, skal efter anmodning fra socialtilsynet eller af egen drift give socialtilsynet de oplysninger, der er nødvendige for, at socialtilsynet kan varetage sine opgaver efter stk. 1-7.

Stk. 9. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om socialtilsynets særlige opgaver efter stk. 1-7 vedrørende foreninger og virksomheder oprettet som fonde, der er godkendt af socialtilsynet efter § 18 b, stk. 1

Budget og regnskab

§ 18 g. Foreninger og private virksomheder, jf. § 18 a, der er godkendt, eller som ønsker at blive godkendt, efter § 18 b, stk. 1, skal som grundlag for godkendelsen og det driftsorienterede tilsyn, jf. § 18 c, udarbejde et årsbudget for deres aktiviteter i forhold til varetagelsen af arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service. Årsbudgettet skal godkendes af socialtilsynet.

Stk. 2. Foreninger og private virksomheder, der er godkendt efter § 18 b, stk. 1, skal indsende revideret årsregnskab for deres aktiviteter i forhold til varetagelsen af arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service til socialtilsynet til orientering.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelse, indsendelse og godkendelse af årsbudget, herunder om frister for indsendelse af årsbudget til socialtilsynet og for socialtilsynets godkendelse af årsbudgetterne samt om revision og indsendelse af årsregnskab.

Oplysningspligt

§ 18 h. Foreninger og private virksomheder, der søger om godkendelse efter § 18 b, skal til brug for vurderingen af ansøgningen give socialtilsynet de organisatoriske og økonomiske oplysninger, som socialtilsynet anmoder om.

Stk. 2. Foreninger og private virksomheder, der er godkendt efter § 18 b, skal

- 1) af egen drift give socialtilsynet oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsesgrundlaget,
- 2) efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om, hvilke kommuner der har truffet afgørelse om hjælp efter servicelovens §§ 95 eller 96 til de borgere, foreningen eller virksomheden har indgået aftale med, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og
- 3) efter anmodning give socialtilsynet de oplysninger, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan udføre det driftsorienterede tilsyn.«

7. Overskriften før § 19 ophæves.

8. § 19, overskriften før § 20, § 20 og overskriften til *kapitel 4* ophæves, og i stedet indsættes:

»Kapitel 4

Fælles bestemmelser

Klageadgang

§ 19. Socialtilsynets afgørelser efter denne lov kan påklages af de tilbud, myndigheder, foreninger eller private virksomheder, der er adressater for socialtilsynets afgørelser, efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Klage over socialtilsynets afgørelser om ophør af godkendelse af et tilbud, jf. § 5, stk. 7, samt om ophør af godkendelsen af en forening eller en privat virksomhed, jf. § 18 b, stk. 4, har opsættende virkning. Gør særlige forhold det påkrævet, kan socialtilsynet eller Ankestyrelsen træffe afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks. Socialtilsynets afgørelse efter 2. pkt. kan ikke indbringes for Ankestyrelsen.

Tilbuddenes videregivelse af oplysninger

§ 20. Videregivelse af oplysninger fra et tilbud til socialtilsynet kan ske uden samtykke fra borgeren, når videregivelsen er nødvendig for udførelsen af det driftsorienterede tilsyn.

§ 21. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunikationen mellem socialtilsynet, tilbuddene, kommunerne, regionerne og Socialstyrelsen. Ministeren kan i denne forbindelse fastsætte regler om, at kommunikationen skal foregå digitalt, og om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om at undtage tilbud helt eller delvis fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

§ 23. Socialtilsynets drift finansieres af kommunerne efter objektive kriterier, jf. stk. 2, og ved opkrævning af omkostningsbaserede takster for godkendelse og driftsorienteret tilsyn, jf. stk. 3.

Stk. 2-3 [...]

Stk. 4. Når socialtilsynet varetager andre opgaver for kommuner, regionsråd eller tilbud end de opgaver, der fremgår af § 2, dækkes omkostningerne hertil af den pågældende kommune eller det pågældende regionsråd eller tilbud på grundlag af den konkrete aftale.

Stk. 5. Socialtilsynet kan i 2014 og 2015 indregne udgifter til etablering af tilsynsvirksomheden afholdt inden lovens ikrafttræden i de objektive finansieringsandele, jf. stk. 2.

§ 20. Videregivelse af oplysninger fra et tilbud, som nævnt i § 4, stk. 1, til socialtilsynet kan ske uden samtykke fra borgeren, når videregivelsen er nødvendig for udførelsen af det driftsorienterede tilsyn«.

9. I § 21, 1. pkt., indsættes efter »tilbuddene,«: »jf. § 4, stk. 1, foreningerne og de private virksomheder, jf. § 18 a,«.

10. I § 23, *stk. 1*, indsættes efter »jf. stk. 3«: »og 4«.

11. I § 23 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* For opgaverne i forbindelse med godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder omfattet af kapitel 3 a fastsætter socialtilsynet takster for godkendelse og takster for tilsyn, som opkræves hos de omfattede foreninger og private virksomheder.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

Stk. 6. Børne- og socialministeren fastsætter nærmere regler om finansieringen, herunder om opkrævning og beregning af finansieringsandelene samt om indregning af etableringsudgifter, jf. stk. 5.

§ 9. [...]

Stk. 2-12. [...]

Stk. 13. Stk. 10 finder tilsvarende anvendelse, hvis der opstår uenighed mellem to kommuner om, hvilken kommune der har pligt til at yde hjælp, jf. stk. 7 og 9 og § 9 a, stk. 7.

§ 60. Når det fremgår af lovgivningen, kan kommunalbestyrelsens, herunder jobcenterets, afgørelser indbringes for Ankestyrelsen eller Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Stk. 2-3. [...]

§ 82. Kommunalbestyrelserne og regionsrådene har pligt til at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger m.v., som børne- og socialministeren anmoder om.

Stk. 2. Kommunalbestyrelserne og regionsrådene har pligt til at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger m.v., som sundheds- og ældreministeren anmoder om, med hensyn til hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service.

§ 83. Kommunalbestyrelserne giver Social- og Indenrigsministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på det sociale område, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelserne giver Sundheds- og Ældreministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen i hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen.

12. I § 23, *stk. 6*, der bliver *stk. 7*, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

§ 3

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1345 af 23. november 2016, som ændret ved § 2 i lov nr. 1543 af 13. december 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, *stk. 13*, ændres »Stk. 10« til: »Stk. 12«.

2. I § 60, *stk. 1*, indsættes efter »afgørelser«: »og afgørelser efter §§ 109, stk. 3, og 110, stk. 3, i lov om social service, der træffes af lederen af boformen.«.

3. I § 82, *stk. 1*, indsættes efter »pligt til«: » inden for en af ministeren fastsat frist«.

4. I § 82 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Børne- og socialministeren kan forlange, at kommunalbestyrelser og regionsråd, der gentagne gange ikke overholder forpligtelsen efter stk. 1, inden for en af ministeren fastsat frist iværksætter en handlingsplan for at sikre rettidige og retvisende dataindberetninger.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

5. I § 82, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, indsættes efter »pligt til«: »inden for en af ministeren fastsat frist«.

6. I § 82 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Børne- og socialministeren kan fastsætte retningslinjer for udarbejdelsen af den handlingsplan, der er nævnt i stk. 2.«

7. I § 83, *stk. 1*, ændres »giver« til »har pligt til inden for en af børne- og socialministeren fastsat frist at give«.

8. I § 83, *stk. 2*, ændres »giver« til »har pligt til inden for en af ældreministeren fastsat frist at give«.

Stk. 3. Kommunalbestyrelserne har pligt til at medvirke til temaplanlægning, i kommunepaneller samt til at skaffe uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder.

§ 84. Børne- og socialministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, jf. §§ 82 og 83, og om, hvordan de skal ajourføres og indsendes, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Sundheds- og ældreministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, jf. §§ 82 og 83 med hensyn til hjælpen efter §§ 79, 79 a, 83-84, 86, 88, 90-94 a, 119-122, 151-151 c, § 161, stk. 2 og 3, og §§ 192 og 192 a i lov om social service, jf. §§ 82 og 83, og om, hvordan de skal ajourføres og indsendes.

9. I § 83, *stk. 3*, indsættes efter »samt til«: »inden for en frist, der fastsættes af børne- og socialministeren,«.

10. I § 83 indsættes som stk. 4:

»*Stk. 4.* Kommunalbestyrelserne har pligt til at medvirke til temaplanlægning, i kommunepaneller samt til inden for en frist, der fastsættes af ældreministeren, at skaffe uddybende oplysninger om udviklingen på særlige områder.«

11. I § 84, *stk. 1*, ændres »§§ 82 og 83« til: »§ 82, stk. 1, og § 83, stk. 1 og 3,«.

12. I § 84, *stk. 1*, indsættes efter »og indsendes,«: »herunder om leveranceform, leveranceformat, leverancefrist, og hvem der er datamodtager« og », jf. dog stk. 2« udgår.

13. I § 84, *stk. 2*, ændres » §§ 82 og 83« til: » § 82, stk. 2, og § 83, stk. 2 og 4,«.

14. I § 84, *stk. 2*, indsættes efter »og indsendes,«: »herunder om leveranceform, leveranceformat, leverancefrist, og hvem der er datamodtager«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2018, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 3, nr. 3-14, træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 3. Foreninger og private virksomheder, der varetog arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service inden den 1. januar 2018, skal godkendes efter reglerne i kapitel 3 a i lov om socialtilsyn, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 6, senest den 1. juli 2019.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal senest den 1. januar 2019 have genberegnet alle sager om merudgiftsydelser, hvor der udbetales tilskud efter de hidtil gældende regler, efter reglerne i § 100, stk. 3, i lov om social service, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 10.

Stk. 5. Klager efter § 166, stk. 2, i lov om social service, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 15, kan indbringes for Ankestyrelsen, hvis afgørelsen er truffet efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.